

Auctoritates ari-
stotelis et aliorum philoso-
phorum per modum alphabeti cum
notabili commento.

Repertoriū collectaneū siue tabula nobiliū authori-
tatiū dictorū ⁊ oīm q̄ ex copiosissimis dictis philosophorū ⁊
in primis excellētissimi Aristotelis philosophorū principis
olim Alexandri magni directoris: vtiliora saltē atq; in phy-
sico auditu magis necessaria dinoscūtur. A reuerēdo ⁊ ve-
nerabili Beda p̄sbytero edita: ⁊ p̄ eundē cōmētata emēda-
ta atq; diligēter visa curiosē masticata: necnō suis in locis
diligētissimis additiōibus admodū aucta deo optimo ma-
ximo duce faustissime inchoatur.

De deo dependet celum et tota natura deci-
mo metaphysice.

Illa auctoritas sic intelligit̃ q̄ celū ⁊ tota na-
tura dependet a deo ⁊ hoc quo ad cōseruari ⁊ non
in fieri vel produci. Et sic illa auctoritas non est contra
ph̄m in p̄mo ph̄sicoꝝ: vbi sic dicit, Qm̄e quod fit: fit a sub-
iecto presupposito.

Actus separat et distinguit. vñ. meta. iñ. de aīa.

Et intelligit̃ sic q̄ act⁹ materialiter exis sepat ⁊ disti-
guit mō q̄ uis sunt plures materie materialiter disticte in
distinctis subiectis: tūc vtiq; videt̃ q̄ materia in se includit
actū q̄ est cōtra ph̄m primo ph̄sicoꝝ. Qui dicit q̄ mate-
ria habet se pure passiue et nullo mō actiue. Rñdet̃ q̄ ma-
teria sepat et distinguit p̄ actus inclusos q̄ materia ex sui
natura nullius est actiuitatis.

Arguendo ab esse ad posse est bona consequen-
tia et communis regula.

Et intelligit̃ sic arguēdo affirmatiue et sine distribu-
tione et sine dictione includēdo negationē. Vñ nō sequit̃ a
est maximū corp⁹ qđ est ḡ a est maximū corp⁹ qđ potest es-
se: oīa non valet: q̄ aīa pōt esse verum sine consequente.

Albū ex nigro musicus fit ex non musico: pri-
mo ph̄sī.

Ibi dicit̃ q̄ ex debet dicere circūstantiā ordinis. Sed
qñ dicit̃ dies debet cōponi ex suis medietatib⁹. Ibi lii ex
debet dicere circūstantiam temporis.

317361

4 583

¶ Album de per accidēs est quantum per philosophum in predicamentis.

¶ Ibi dicitur quod philosophus vult quod ille terminus albus ponitur in predicamento quantitatis de per accidens.

¶ Agente eodem modo existente et materia eadem erit idem effectus. scilicet. metaphysica.

¶ Intelligitur sic tam de agentibus principalibus quam instrumentalibus: ita quod sit omnino idem agens et idem passum eodem modo dispositum: tunc non sunt diuersi effectus sed vnus tantum.

¶ Appetitus materie non est nisi motus materie ad formam.

¶ Commentator primo physicorum: Respondetur quod commentator capit motum valde large siue improprie videlicet per naturalem inclinationem.

¶ Aliqua res naturalis distinguitur ab artificiali. scilicet. physica in principio.

¶ Dicitur quod philosophus loquitur ibi indefinite vel particulariter: et sic est verum: vel dicit quod solum voluit quod res naturales differant ab artificialibus ratione et non re: quia eadem est res.

¶ Alchimiste non dicunt quod ex ferro vel cupro fit aurum vel argentum: sed per eorum artem.

¶ Ubi dicit quod ex ferro vel cupro fit aurum vel argentum apparet non autem existenter: et ratio est quia per nullam artem forma substantialis potest poni in esse specifico alterius forme.

¶ Ars simpliciter facit materiam: primo physicorum.

¶ Dicit quod intelligitur de materia secunda non autem de materia prima: quia materia prima non est facta: quia est ingenerabilis et incorruptibilis ut patet ibidem.

¶ Accidentis non est accidens. scilicet. metaphysica.

¶ Intelligit sic accidentis non est accidens tanquam subiecti originalis: et sic stat bene quod albedo est in superficie que etiam est vnum accidens. Et linea habet rotunditatem et corruptibilitatem. Sed hoc non tanquam subiectum originale quia originaliter est in substantia.

C Accidens diffinitur per subiectum suum: septimo metaphy.

C Et sic albu est subiectu habēs sufficientē albedinē per sui d emōstrationem. Et intelligitur sic de diffinitione de descriptiua non autem essentiali. Et talis indicat quid est esse rei: vt patet primo Topicozum.

C Anima quantum ad partem intellectiuam nullius corporis est actus. ij. de anima.

C Respondetur secundū commentatorem q̄ debet intelligi de intellectu diuino et non humano.

C Actui repugnat accidere actum per philosophum in de substantia orbis.

C Respondetur q̄ actus substantialis non pōt recipere alium actum substantialem: sed bene accidentalem.

C Arca non est lignum. ij. metaphy.

C Respondetur q̄ phīs ponit modū loquendi vulgariū. Vel potest dici q̄ ipse vult q̄ totū compositū non verificat de sua materia. Et ideo vult q̄ arca nō est lignū tanq̄ sua materia: q̄ alias totū esset sue partes et ecōuerso. Vel pōt dici q̄ phīs vult q̄ materia nō dicat de toto cōposito in abstracto: sed bene in concreto vt arca est lignea.

C Actus sunt suppositorum: primo metaphy.

C Rñdet q̄ philosoph⁹ vult q̄ act⁹ sunt suppositorū de nominatiue: cū hoc tñ bñ stat q̄ no sūt suppositorū effectiue.

C A primis namq̄ substantiis nulla exit predicatio: per philosophum in predicamentis.

C Rñdet q̄ intelligit a primis substantiis nulla exit p̄dicatio q̄ est superioris de inferiori: q̄ prime substantie nō habēt inferi⁹ saltē essentialiter in p̄dicatiōe n̄a directa ⁊ affirmatiua

C Animal est animantius planta: per authorem sex principiozum.

C Dicitur q̄ intelligitur sic animal est perfectius animatum q̄ planta. Vel dicitur q̄ animal plures habet potētiās anime q̄ planta: quia animal habet potentiam vegetatiuam et sensitiuam planta autem caret sensitiua.

C Anima vegetatiua prima est animarum: primo et. ij. de anima.

C Abi dicitur q̄ philosophus loquitur de communitate prioritatis: et vult q̄ in pluribus reperitur anima vegetatiua q̄ sensituiua vel intellectuiua.

C Actus actiuorum sunt in patiente predisposito. ij. de anima.

C Intelligit: si aliquid actiuū vel agens debet actū agere vel etiā pducere aliquē effectū in ipso patiente: tūc oportet ipm patientē esse bñ dispositū ad illū actū suscipiendū. Etia est vera vniuersaliter: et hoc si mutaret nūerus in numerum: vt sic. Quid actus actiuus est in patiente predisposito.

C Ab insufficiente nihil fit: primo physicozum.

C Intelligitur ab insufficiente nihil fit se solo: Sed cum addito superiorum ex insufficienti bene aliquid fit.

C Anima est abstracta a corpore. Per commentatorem. ij. de anima.

C Et videt q̄ nō est subiectū in libro de anima: q̄ tūc nō cōsideratur s̄m rationē adequatam s̄m quā ponit esse subiectum in libro de aia: q̄ inde anima cōsideratur prout est principii opationū corporis animati: et prout illa principaliter se tenet ex parte anime. Itē notandū q̄ illa auctoritas s̄m cōmentatorē s̄m vnā viam tenet: vel q̄ cōmentator nō est locutus assertiue. Aliter pōt dici licet aia est abstracta a materia secundū esse est tñ cōiuncta materie s̄m opationē. Sed diceret aliquis ania etiā alia a corpe cōsiderat. ij. physicoz. Et sic videt q̄ nō debet cōsiderari in libro de aia: q̄ sunt distincte materie. Rñdetur q̄ hoc non est s̄m rōnem adequatā s̄m quā ponitur esse subiectū in de ania: q̄ in lib. physicoz cōsiderat prout est principii mouendi et quiescēdi: sed in de ania cōsiderat prout est principii operationum corporis animati et prout illa principaliter se tenet ex parte anime.

C Accidentia magnam partem conferunt ad cognoscendum quod quid est: primo de anima.

C Illa auctoritas s̄m Themistiū de accidentibus per se

Proprijs intelligit: q: dicit nō em̃ cognosco ignē per fumū:
sed per calorē. Etia intelligitur de accidētibus cōibus se-
cundū se sumptz adinuicē cōbinatis: vt cognosco sortē p il-
la accidentia simul sumpta ⁊ combinata: scz habens rufos
crines ⁊ est albus: nigrium capitiū: blaueam tunicam.

**Accidentia non cognoscuntur demonstratiue:
primo posteriorum.**

Rndetur q hoc verum est a priori q̃uis a posteriori fie-
ri pōt: q: vtiqz p̃pria accidētia demonstrātur de suis subie-
ctis: ⁊ sic faciūt demonstratiōē ⁊ cognitiōē substantie. Sic
de p̃p̃ijs accidētibus dicif q nō immediate notificāt de-
monstratiue substantiā: sed bene mediate: q: eo plurib⁹ acci-
dētibus cōibus discernif accidēs propriū: ⁊ sic mediate no-
tificant substantiam: secus est de accidente communi.

A p̃portione minoris equalitatis nō fit actio.

Notandū q duplex est p̃portio. Vna est p̃portio quāti-
ficatiua mediante qua vnū extendif q̃tū alteri p̃portiona-
tur. Alia est p̃portio actiōis: ⁊ de illa intelligif auctoritas.
Vñ corpis ad nō corpus bñ est p̃portio secūda s̃m aliquā
virtutem: sicut inter corpus ⁊ animam.

**Anima non habet aliquā operationē propriam
quam non communicet corpori: primo de anima.**

Intelligif de anima intrinseca q̃ est in corpe sicut qñ ē
totum cōpositum: ⁊ sic excluditur anima exuta a corpore.

Ars et scientia distinguuntur. vi. ethicorum.

Et debet intelligi capiēdo scientiā stricte solum pro
habitu specifico: ⁊ etiam capiēdo artē stricte solū pro ha-
bitu practico: sed capiēdo illos eque communiter tā pro ha-
bitu practico q̃ specifico tunc non distinguuntur.

A maiori debet fieri denominatio. vi. phisicor.

Intelligif de qualitatib⁹ positiuīs ⁊ maxime intensi-
uis: nō aut oportet de priuatiuis fieri denominationē sicut
tenebre denominatiū tenebrosū et valet tantum sicut
a maiori. i. a digniori debet fieri denominatio.

**Actus et potentia sunt maxime opposita: per
commentatorem: primo de anima.**

Entelligit sic vno modo q sunt maxime opposita siue cōtraria. i. cōmunissime opposita: q dicit q circuunt omnia predicamēta: et sic nō vult q sint cōtraria pprie dicta. Alio mō dicitur q per actū intelligit essentialē actualē et potētia esse ponit: et hoc sic est vix capiēdo oppositiōm large.

E Ab hoc quidem ente omnibus deriuatum est viuere: primo celi.

Entelligitur q phīs loquitur ibi particulariter: vt sic sensus ab hoc ente. i. a primo ente: scz a deo deriuatū est oībus esse et viuere. Alio modo dicit q phīs loquit vniuersaliter de omībus. Sed dicerēs: si sic tūc sequerē q materia prima et celū essent deriuata et gñata a primo ente. Respōdetur q aliquid dicit esse deriuatū dupliciter. Vno modo inchoatiue: et sic omībus nō est esse deriuatū viuere naturaliter a primo ente sicut materia celi et materia prima. Alio modo cōsignificatiue vel gubernatiue: et sic omīa alia a primo ente habent esse et viuere: et sic materia prima et celum habēt deriuatum esse a primo ente: cum purum ens cōsignificat et gubernat omnia mundi viuētia.

E Ad corruptionem subiecti sequitur corruptio scientie. i. poste.

E Respondetur q hoc intelligitur de subiecto inhesionis et non attributionis.

E Animal est prius homine: per porphīrium.

Entelligitur in suppositiōe materiali: vt ly animal est prius homine. i. ille terminus animal est communior q hō.

E Accidentis non est esse sed inesse vñ. metaphy.

Entelligitur propriissime capiēdo esse: et non cōmunit̃: vt extendit se ad inesse.

E Accidens non migrat de subiecto in subiectū. vñ. metaphy.

Entelligit de subiecto inhesionis et nō attributionis seu denotatiōis. Vel dicit q vix est s̃m nūc: non aut̃ s̃m speciē.

E Absurdum est simul querere et acquirere scientiam et modum sciendi. h. metaphy.

Ella auctoritas dupliciter intelligit. Vno modo vt in

verbis stat simpliciter et sic est vera sine glosa. Alio modo si per scientiā intelligitur metaphysica: et per modū sciēdi logica: tunc est sensus: absurdū est simul acquirere metaphysicam et logicam: quia metaphysica presupponit logicam: ergo logica debet presciri.

¶ Actus simpliciter precedit potentiam in vno aut indiuiduo. ix. libro metaphysice.

¶ Et hoc est intelligendū sū ordinē perfectiōis: sicut dicit phīs secūdo phisicorū. Act⁹ est pncipalior potētia: sed tēporaliter et sū viā gñatiōis potētia pcedit actū in eodē

¶ Accidens non est necessarium sed contingit nō esse. viij. phisicorum.

¶ Prīmū patet qz accidēs est corruptibile: sed necessariū est incorruptibile. Scōm patet ex diffinītiōe accidentis: qz dicit accidēs est q̄ adest et abest pter subiecti corruptionē.

¶ Accūs cōtigit inesse et nō inesse. x. metaphysice.

¶ Et hoc per mutationem subiecti vel per variationē cōtrarietatis secūdū q̄ vnū contrariū reliquū expellit.

¶ Apprehensio nō est meditantia. ij. phisico.

¶ Nā triplex est opatio intellectus. Vna est simpliciū apprehensio. Secūda est simpliciū apprehensorū cōpositio et diuisio. Tertia est cōposita et diuisa ad formā syllogisticā ducere: iā apprehensio nō est meditantia quantū ad primā operationē intellectus: sicut possumus intelligere hominē sine risibili: et ecōuerso que tñ inseparabiliter sunt cōiuncta. Sed in secunda operatione intellectus separare illa que sunt coniuncta inducit simultatem.

¶ Ars imitat naturā inq̄tū pōt. ij. phisicorum.

¶ Quia sicut artifex nō solū cōsiderat formā nec solū materiā: sed formā et materiā simul: vt ars medicinalis nō solum cōsiderat sanitatē scōm se sed etiā scōm quod est in quattuor humoribus: sic etiā naturalis philosophus cōsiderat non solum materiā sed etiam cōsiderat formā que est finis materie.

¶ Ad agens vniforme sequitur actus et effectus vniiformis. i. celi.

Intelligit dūmodo agēs totale cōcurrit vniformiter
tūc talis effect⁹ saltē pncipaliter intēr⁹ manet vniformis.

Ab eodem non possunt produci diuersa specifi-
ce distincta. h. de generatione.

Intelligitur ab eodem ente naturali non possunt pro-
cedere diuersa et specificce distincta.

Aurum est incorruptibile: secūddū alchimistas.

Intelligit sic aurū est icorruptibile. i. aurū est lōgo tpe
et valde diu duratiūū iter oīa alia metalla qz sicut alia me-
talla ex tps diuturnitate corrūpūt : sic aurū purū et bonū
meliorat et augmētatur: qz durat vltra ordiatiōm hūanam

A voluntate antiqua non procedit actio noua:
secundum commentatorem. viij. phisicorum.

Intelligit sic a volūtate antiqua. i. a deo: nō pcedit ac-
tio noua. i. in nouū volitū: qz de us nō incipit aliquid de no-
uo velle: qz quiddā de⁹ voluit ab eterno voluit. Vel sic a vo-
lūtate antiq nō pcedit actio noua silis q nō pcedit a specie

Ad pductionē effectus sufficiūt duo: scz volū-
tas et ptās: p Boetiū de conso. phi. psa. ij. lib. iij.

Intelligit nō absolute sed limitate referūtur volūtas
et potētia ad actionē tūc authoritas habet veritatē: sed si
referūtur ad actionē et ad tēpus eternū tūc nō sufficiūt ni-
si sint relata ad idē tēp⁹. Vñ cōsequētia. Ego volo et pos-
sum legere ergo lego absolute nō valet : sed bñ valet ego
nunc et pronunc volo et possum legere: ergo nunc lego.

A priuatione in habitū impossibilis est regres-
sio: per philosophum in predicamentis.

Intelligit de illa priuationē q priuat actū et potētiam
simul: non aut de illa que priuat solū actum: quia ibi bene
est possibilis regressio

Anima que est intellectus forsitan manet post
suum conceptum. h. metaphysice.

Rādetur q ibi phs loqitur dubitatiue: sed nō asser-
tiue. Et i dō dicitur forsitan q dictio est nota dubitatiōis.

Actio et passio sunt actus diuersarum poten-
tiarum. h. de anima.

E Ibi dicitur q̄ diuersarū potentiā sunt actus: potē-
tie em̄ nō distinguūtur per actus: sed q̄ actio ⁊ passio sunt
diuersarū potentiāz igitur sunt distincta: quod est contra
pbm. iij. phisicorū q̄ dicit q̄ omnis actio est passio: patet q̄
actio est actus potētie actiue: passio vero dicitur actus potē-
tie passiue. Ibi dicitur q̄ authoritas intelligit̄ pticulari-
ter ⁊ nō vniuersaliter: quia actio et passio sunt idem mate-
rialiter sed differunt formaliter.

E Ab abstracto ad p̄cretū ē bōa p̄na. ij. topicorū.

E Ibi dicitur q̄ verū est in p̄dicatiōibus quiditatiuis et
essentialibus nō autem in accidentalibus igitur. ⁊c.

E A simili causa in specie non procedunt diuersi
effectus per commentatorem. i. metaphy.

E R̄ndetur q̄ ly idē capitur multipliciter: scz idē in nu-
mero: idem in specie: idē in genere: modo aliqua tm̄ bñ pro-
cedunt ad eosdem effectus in genere: ergo sunt idem.

E Animal est substātia hominis et qui secūdsū na-
turā cōmunē: per cōmentatōrē primo metaphysice

E Et si sic tunc natura cōis esset ponēda. Ibi dicit̄ q̄ ly
est capitur in actu signato sic q̄ ille termin⁹ animal signi-
ficat substātiā hominis et equi scdm naturā cōem. i. sub rōe
gnis vel sub cōceptu cōi illi termini animali cor̄respōdētē.

E Aqua alit ignem. iij. de anima.

E Ubi dicitur q̄ aqua nō capitur pro humido simplici-
ter: sed capitur pro humido pingui et subtili: q̄ hoc nutrit
ignem: sicut videmus ad experientiam: vt butyrum oleum
subtile vinum combustum. Et vltra debet intelligi de nu-
tritiōe improprie dicta q̄ nullū purū elementū nutrit.

E Accidia dicunt̄ entia ad aliqd: primo ethicorū.

E Intelligit̄ q̄ accidētia nō habēt esse p se nisi in cōpa-
ratione ad aliquid ⁊ ad subiectum: quia accidens est men-
sura substantie.

E Accidia assimulant̄ propaginē: primo ethicorū.

E Intelligitur sic q̄ propago non est arbor: sed aliquid
arboris a qua deriuatur arbor: ita accidentia nō sunt entis
sz entis. i. substantie a qua propagantur ⁊ oriuntur.

Accidit nō sūt entia sed entis. i. ethi. 7. vñ. meta.

Intelligitur q non sunt entia pprie capiēdo ly ens q sunt in subiectis, Sed cōiter capiēdo ly ens bñ sunt entia.

Animal constituitur ex corpore et anima tanq a regente et recto primo politicorum.

Intelligitur q in animali anima habet se vt regens 7 corpus habet se vt rectum quia est instrumentū anime.

Animalia mansueta digniora sunt alijs animalibus non mansuetis primo politicorum.

Intelligitur inquantum animalia: nā māsueta partes partē aliquam regimine. Sed si oppositū inuenit sec⁹ est.

Abstinentia cibi confert feblicitanti sanitatem quinto ethicorum.

Respondetur ideo quia abstinentia est summa medicina. Et est cōis regula medicorum et vulgarium.

Actio et passio nō cōtinēt subinuiçē. vñ. ethico.

Intelligitur q vnum nō predicatur de alio: q: illa pēdicatio non est bona actio est passio.

Ars imitat naturā inquātū pōt. h. pbycorū.

Item illa authoritas est vera dūmodo natura est fundamentum illius artis.

Ars acq̄situa est cibi naturalis aīalib⁹. i. politi.

Intelligit q natura est sollicita ad prouidendū de cibis animalibus cū primo generat. Vel sic qñ aliq̄s aliquid acquirit illud quod natura acquirit tale acquirere est naturale.

Actiōes p̄cipātes nō sunt bōe de se. vñ. politi.

Intelligitur q non sunt bone nisi principans differat ab alijs in bonitate naturali et acquisita intantum quantum vir differt a muliere: seruus a dñō.

Actiones iustitie necessarie sunt in ciuitate sed non eligibiles secundū se: septimo politicorum.

Ibi dicit q p actiōes iustitie intelligētur sentētie supplicia condēnatorū 7 necessarie sunt in ciuitate: 7 tñ fm se nō sūt eligibiles: sed vt eo meli⁹ ciuitas gubernet 7 saluet

Actiones que sunt circa diuitias et honores sunt simpliciter eligibiles; secundo phyſicorū.

Ratio est: quia sunt quedam dispositiones ad bonū et ad operationem bonorum: vt patet septimo politicoꝝ.

Animalia omnia alia ab homine sola naturali intentione habent suas actiones: vt patet ibidem.

Ad est quedam anima iā parua habent suas actōes ex consuetudine vt canes. Sed homo inter animalia dirigit actiones suas in actionem.

Accusans debet esse melior accusato: h̄. politico.

Ratio qꝫ officiū accusantis est ostēdere causas in aduersario seu accusato. Etia iō qꝫ accusans habet se vt agēs accusatus vt patiens: mō om̄e agens p̄stātius a suo passio.

Actus intellectus ⁊ appetitus sunt adinuicem concordēs. iij. ethicoꝝ.

Respondetur hoc est verum de virtutibus moralibꝫ.

Affirmatio ⁊ negatio sunt in mēte. iij. ethicoꝝ

Intelligit sic qꝫ in mente. i. in intellectu practico sunt affirmatio ⁊ negatio. Sed in appetitu est p̄secutio ⁊ fuga.

Agricole magis appetunt lucrum q̄ honores sexto ethicoꝝ. (dñari.

Intelligit qꝫ electabiliꝫ est eis laborare q̄ p̄ncipare ⁊

Agriculture possessio est maxime naturalis et iusta. i. econo.

Et hoc ex duplici de cā: prima est: quia ipsa nō fit inhumane et bestialiter vel cū pctō et violenter. s. offensione proximi. Alia causa qꝫ ab agricultura sumitur nutrimentū tanq̄ a materia et tale nutrimentū est naturale. Alia potest esse ratio: quia agricultura confert sanitatem et superfluos et malos humores expellit.

Amatio gñatur ex quadā p̄suetudinē. ix. ethico.

Ratio est secundum albertum: quia amatio importat impetuosa inclinationem amoris et in ipsum appetitū: quia inclinatio causatur ex consuetudine.

Amicitia paterna maior ē q̄ filia. viij. ethi.

Ratio est: quia parentes magis cognoscunt q̄ filij qui sunt ex eis procreati propter imperfectionē ⁊ cognitionē filiorum quā habuerunt quando nascebantur filij.

Amicitia cōiugalīs nō solū est propter creationē filiorū. Sed etiā propter virtutē. viij. ethicorū.

Intelligitur q̄ amicitia cōiugalīs non est solū propter creationē filiorū: hoc est verum si ambe sunt virtuosē.

Amicus est alter ego. ix. ethicorum.

Hoc est verū non quo ad essentia: sed sic q̄ ea bona q̄ sibi homo vult et amico suo. Vel secundum effectum dilectionis representat quandoq; alterum. Quia hō est cōdōlēs ip̄i in aduersis ⁊ gaudet in p̄speris sicut sibi p̄s.

Amicus debet esse tenere ad amicum: sicut genu ad tibiam. ix. ethicorum.

Hoc est verū p̄ vt ly sicut importat aliq̄ similitudinē.

Amicoz oīa sunt cōia. ix. ethi. ⁊. ij. politicorum.

Hoc est verū ex consensu et fauore: non aut̄ ex iure vel aliter. Amicorū omnia sunt cōia. i. necessaria solū in necessitate: capiēdo ly om̄ia distributiue q̄ tm̄ valet q̄ quodlibet cōe vtile est cōe illi qui est in necessitate positus. Sic q̄ vnus non pōt ei prohibere. Vel intelligit̄ de vtili victualiquo ad ei⁹ sufficiētia: nō aut̄ intelligēdo quo ad aliū vsū.

Amōre venereo nō est aliquem hōiem possibile plures mulieres vebemēter amare. viij. ethicorū.

Hoc est verum de amore qui attenditur in coitu. Sed de vero amore dilectionis non habet veritatem.

Amōr diuitiarū crescit in infinitū. j. politicorū.

Hoc est verum: quo ad manifestationem actus: vel est verum de amore inordinato non autem ordinato.

Appetit⁹ sensitiuus ob̄icit rationē. x. politico.

Verum est q̄tum ad manifestationē actus: puta in q̄tum elicit actus siue elicitur secundum formā rationis nō vltra progrediendo nec vltra suspiciendo.

Animal vigilans semp laborat. viij. ethicorum.

Intelligitur in aliqua operatione non curando an talis operatio sit magna vel parua: bona vel mala.

Act⁹ et opatiōes aīalis circa aīam ponim⁹. i. ethi.

¶ Ibi vult q^d pertinent ad opationes anime effectiue.

¶ Ambobus existentibus amicis sanctum est pre
honozare veritatem: p^{ri}mo ethicorum.

¶ Intelligitur de amicitia vera et speciali.

¶ Album solum quālitatem signat: per pbiloso
phum in predicamentis.

¶ Illa est *h*a in significatiōe formali non aut in *h*catiōe
materiali: q^d vt sic significat substantiā cōnotare q^litatē.

¶ Accidentis non est diffinitio. vii. metaphys. et
vi. topicorum.

¶ Hoc est verum de diffinitione quiditatiua et essentia.
Ii proprie dicta: cum hoc tamen stat ad minus accidentis
adhuc bene sit diffinitio descriptiua.

¶ Auarus iniustus sunt circa bona que sunt sim
pliciter bona. vii. ethicorum

¶ Ibi dicitur q^d bona exteriora simpliciter sunt bona: q^d
tamen est falsum. Respōdetur q^d illa auctoritas vult q^d bo
num simpliciter prout tantum valet sicut secundum se non
est malum q^uis ratione abusiōis sit malum.

¶ Actio nature sp agit eodē modo. ii. phisicorū.

¶ Et sic videt q^d sensus nuncq^d decipiat circa ppriū sensi
bile eo q^d sensatiō est opatiō nature. Ibi dicit q^d phs po
nit differentiā inter opationē naturalē et fortuitam. Nam
dicitur q^d actio naturalis semp fit eodē modo: et illud di
ctum est intelligendū q^d natura agendo circa eandē speciē
ceteris paribus semper producit eundem effectū. Sed ac
tio fortuita nunc fit sic: nunc aliter

¶ Aliqua anima nullius corporis est actus. ii. de
anima: tractatu. i.

¶ Intelligitur sic vno modo q^d anima nullius corpis est
actus qui est eductus de potētia materie: et hoc sic est ve
rum de potentia intellectiua: vel nullius corpis est actus
tanq^u instrumentū pprium: q^ua intellectus non indiget in
strumento proprio vel organo corporali: vel sic: nullius coro

poris est actus secundum inherentiā.

C Ad p̄cipia nō est ratio: p̄ cōmētatorē. ij. topi.

C Hoc debet intelligi de p̄cipijs immediatis: vel ad p̄cipia nō est ratio approbatiua a priori: licet ibi bene sit ratio a posteriori.

C Album est in ligno per se: primo posteriorum.

C Ibi dicitur qd nō vult qd illa sit p se vera lignū est albū. Sed vult qd ibi sit directa p̄dicatio. Vel hec est p se denotatiua: albū est lignū: qz p̄dicatū denotat subiectū accidentaliter.

C Albū nō est substantia: sed quale. iij. topicorum.

C Dicitur qd verum est qd album non sit substantia. i. terminus substantialis quoad significatum formale: sed quoad significatum materiale.

C Animalia nō est genus: p boetij in topicis.

C Intelligit qd ille terminus pluralis nūmeri animalia nō est genus ad terminus singularis nūmeri: sed qd pluralis nūmeri.

C Ad idē nō sequitur opposita: primo priorum.

C Intelligitur qd ad idem contingēs nō sequuntur duo opposita: sed bene ad idem impossibile. Et debet addi ad auctoritatē copulatiue vel coniunctim: quia ad vnā propositionem bene sequuntur duo opposita disiunctiue: vt bñ sequitur homo currit: ergo homo currit vel non currit.

C Anima ē rationalis. Per anastasiū in symbolo

C Rñdetur p intellectu ly rationale capitur dupliciter. Vno modo p vt est differentia cōstitutiuā hoīs: et sic cōuertitur cū illo termino hō. Alio mō capitur p vt nō est dñs animalis. Sed p rōnali: et sic anima nō est rōnalis.

C A pluribus terminis simpliciter sumptis ad plures terminos secundum magis et minus cōiter est bona consequentia. ij. topicorum.

C Et ista auctoritate elicitur illa sicut simplex ad simplex: sic magis ad magis: sic proximus. Et intelligit sic qd debet argui a terminis simpliciter sumptis ad terminos sumptos s̄m magis et minus sic qd añs et dñs sint p̄pōnes categorice: et sic bene sequitur: iustus est p̄stiosus: ergo magis iustus est magis p̄stiosus: et maxime iustus est maxime p̄stiosus.

et illo modo valet septem conditiōibus additis. Prima q̄ termini simpliciter sumpti iunt totalia extrema. ōntis: p̄pter hoc nō seq̄tur: albū est dulce: ergo magis albū est magis dulce. Secda cōditio q̄ vtrūq; extremū sit p̄dicabile secundū magis ⁊ minus: ergo nō seq̄tur: hō est aīal: q̄ magis hō est magis aīal. Tertia cōditio q̄ in aīcedēte sit p̄dicatio p̄ se: ergo nō seq̄tur: bibere est bonū: ergo magis bibere est magis bonū. Quarta q̄ ibi sit p̄dicatio p̄prie passiois de suo subiecto. Quinta q̄ vtrūq; sit p̄dicatio directa. Sexta q̄ sumat cōstantia subiecti. Septima q̄ precise sit eadem copula in antecedente et consequente et predicatum antecedentis constringetur per subiectum consequentis vel per aliquod sibi proportionabile.

¶ Arguendo ab affirmatiua de predicato finito ad negatiuam de predicato infinito valet consequentia. h̄. peribermenias: vt sortes est albus: ergo non sortes non est albus.

¶ Et intelligitur materialiter: formaliter non valet: q̄a arguitur a non distributo ad distributū: sed si argumentū debet valere secundū regulā tūc semp a parte subiecti debet poni terminus singularis vel terminus cōmunis restrictus ad vnū suppositū: ergo p̄na nō valet: hō est albus: ergo nō hō est nō albus: q̄ oppositū ōntis nō repugnat aīcedenti. Sed stat in veritate cū antecedente.

¶ Arguendo de negatiuo predicato finito ad affirmatiuam de predicato infinito valet consequentia. h̄. peribermenias: vt sortes non est niger: ergo sortes est non niger.

¶ Illa regula solū tenet veritatē: tribus cōditiōibus saluis. Prima q̄ arguatur in p̄positiōibus deest tertio adiacente. Secda q̄ nō arguas a nō distributo ad distributū: ergo nō seq̄tur oē aīal asinus non est et oē aīal est: ergo oē aīal est non asinus. Tertia q̄ semp in aīcedente distribuatur p̄dicatū: q̄ nō seq̄tur oē aīal aīal nō est: ergo oīe aīal est nō animal quia predicatum nō distribuitur in aīcedente.

¶ Arguendo ab affirmatiua de predicato infinito

to ad negatiuam de predicato finito valet consequentia. h. peribherme. vt homo est non iustus: ergo homo non est iustus.

T Illa regula tenet veritatē saluis tribus casibus. **P**rimus qñ tñ in affirmatiua q̃ negatiua p̃dicatū distribuit p̃ qualibet differētia tpis. Quia si hoc nō fieret stante illo casu q̃ sortes pro vna medietate tpis alicui⁹ hore nō sit albus ⁊ pro alia medietate eiusdē tpis sit albus. Tunc arguendo sic. sortes est nō albus. ergo sortes non est albus. p̃na non valet. q̃ añcedens cōuenit sorti. et tñ ipsi nō conuenit p̃sequens. Sed si deberet valere oportet q̃ si arguas p̃m **M**arsi. sortes est nō albus p̃ qualibet parte tpis p̃sentis. ergo sortes nō est albus. Secūda cōditio. q̃ solū totale p̃dicatū infinite. ergo nō seq̃tur hoc est p̃dicabile non essentialiter. ergo non est p̃dicabile essentialiter. q̃ stat q̃ idē sit p̃dicabile essentialiter et accidentaliter respectu diuersorū. Similiter patet p̃ hoc q̃ oēs ratiōes authoris cōsequētiarū q̃ nō valent in nominib⁹ adiectiuis. Et similiter in alijs vt ibi habetur q̃ semp̃ deficit illa secūda cōditio. Tertia cōditio q̃ arguas in p̃positiōib⁹ categoricis de inesse et nō in modalib⁹. ergo non seq̃tur sortes potest esse nō albus. ergo sortes nō potest esse albus. Si autē negatio postponitur modo in secunda propositione tūc bene sequitur vt sic sortes potest esse non albus. ergo sortes potest non esse albus. et sic bene valet.

T Arguendo a diuisis ad coniuñcta est bona cōsequentia. h. peribherme.

T Ibi sciendū q̃ per diuinctū siue p̃ p̃dicatū coniunctim debet intelligi aggregatū ex d̃terminatiōe ⁊ d̃terminabilitate ⁊ p̃dicatū diuīsum est vnū illorū. Illa regula habet veritatē seruatis duab⁹ cōditionib⁹. Prima q̃ illa duo p̃dicata diuisa nō sunt accidētia alicui⁹ tertij. Vel qñ vnū de per accidens videtur inesse alteri tūc cōsequentia nō valet. quia nō seq̃tur sortes est alb⁹. et sortes est monachus. ergo sortes est albus monachus. Etia nō seq̃tur sortes est magn⁹. ⁊ sortes est monachus: ergo sortes est magn⁹ monachus: supposito q̃ sit parue stature ⁊ magn⁹ insciētiarū: antea

dens potest esse verū sine consequētie. Secūda conditio, q̄
vnū predicatū non includat aliud ne cōmittatur nugatio
quare non sequitur sortes est homo, et sortes est animal, er
go sortes est homo animal.

¶ Arguendo a coniunctis ad diuisa est bona cō
sequentia etiam. n̄. per her.

¶ Et habet x̄itatē seruatis quattuor cōditionib⁹. Pri
ma q̄ p̄dicata accidētia debēt determinare idē in antece
dente et p̄ntē. ⁊ qñ hoc nō est: tūc regula nō valet. Secū
da cōditio q̄ vnū predicatū nō sit dictio distrahens respec
ctu alteri⁹: ergo non seq̄tur sortes est albus vt carbo: ergo
sortes est albus. Tertia cōditio qñ arguitur cū dictioe am
pliatiua: sic q̄ ampliatio nō varietur. ⁊ ergo nō seq̄tur chy
mera est ens ampliatiuum imaginabile. ergo chymera est
ens et chymera est ampliabilis consequēs aut est vna cō
pulatiua cui⁹ vna pars est falsa. ergo tota. Quarta quan
do vnum p̄dicatū est equiuocū tūc nō valet. q: non seq̄tur
hoc est canis latrabilis: ergo hoc est canis: ⁊ hoc ē latrabile
quia prima pars consequentis est propositio plures.

¶ Anima est substantia in subiecto actu existens
per commentatorem sexto metaphy.

¶ Abi dicitur q̄ vult per subiectū comentator et p sub
stantiā in actu intelligere subiectū organisatū: q: omne aīal
requirit subiectū organisatū. Vñ subiectū organisatū est il
lud quod habet partes diuersimode complexionatas ad
diuersa officia exercenda deputatas.

¶ Aliud est magnitudo et magnitudinis esse: et
caro et carnis esse: tertio de anima.

¶ Illa authoritas debet sic intelligi q̄ ph̄s vult ostēde
re modū intelligēdi ipsius intellect⁹: et sic p magnitudinē
et carnē intelligit vniuersaliter intelligere vel rōne cōis
pceptus. Sed p ly magnitudinis et carnis esse intelligere
debet singulariter: scz sub cōditionib⁹ indiuiduārib⁹ vult
ergo tantū q̄ aliud est intelligendū vniuersaliter: ⁊ aliud
est intelligēdum singulariter. Et hoc est verū: et ponitur
duplicia exēpla metaphysicā: vt magnitudinē ⁊ magni

judinia esse: et naturalia: ut aqua esse aquam: modo cognitione sensitiva possumus cognoscere aque esse similiter esse magnitudinis. Sed per intellectum possumus solum cognoscere magnitudinem quae est universaliter cognoscere. Sed dicitur tamen philosophus dicit quod non est idem caro et carnis esse in quibusdam et in quibusdam est idem: modo nequaquam est idem intelligere universaliter et singulariter. Respondetur quod philosophus vult quod ipse intellectus non solum cognoscit universaliter sed etiam particulariter. Sed sensus cognoscit singulariter solum. Et ergo sensitiva cognitio conuenit solum intellectui materie coniuncto. et sic quando dicit Aristoteles quod in quibusdam est idem caro et carnis esse vult tantum quod sint eiusdem potentie ipsius intellectus.

C Accidentia non habent materiam. vij. metaphys.

C Respondetur quod verum est de materia ex qua. quia illam non habent sed bene in qua habent scilicet in qua sunt subiective

C Actus et potentia circumsunt omnia predicamenta per commentatorem: primo de anima.

C Intelligitur uno modo sic quod in quolibet predicamento sunt termini verificabiles de prima substantia mediante illo verbo est vel potest. Vel ponitur predicabilia cum illis. Quod est et potest. et sic est vera: quia verum est dicere in genere substantie homo est vel potest esse animal: et sic de alijs predicamentis. Alio modo intelligitur sic quod in quolibet genere predicamentali inuenitur aliquid quod habet rationem actus et quod habet rationem potentie. Sic iterum est vera: quia in quolibet genere reperiuntur genera et differentie. et sic ibi sunt actus et potentie eo quod habent rationem materie. Ut patet per Porphyrium. et etiam reperitur forma vel differentia quae est actus quod distinguit et separat ut patet per philosophum tertio de anima. Alio modo sic actus et potentia in quolibet predicamento reperiuntur. id est termini magis et minus conueniunt: et sic magis conueniunt habet se ut potentia: minus commune: ut actus. Vel dicitur quod tantum vult quod isti termini actus et potentia in communi non sunt aliquo predicamento: sed bene modo restricto.

C Anima componitur ex intellectu agente et possibili. iij. de anima.

C Intelligitur sic recte sicut sensus ad intellectum conueniunt quandoque active. quandoque passive: Sic intellectus conueniunt

currit quādoq; actiue: et tūc dicit intellectus agēs. qñ q; passiuē: et sic dicit intellectus patiens: scz qñ recipit illas passiōes siue species. Sed nō debet intelligi s̄m realē cōpositiōm: sed d: actus agēs qñ actu format intellectum.

¶ Anima est incorruptibilis: tertio de anima.

¶ Intelligitur secundū essentiā ⁊ non scdm quasdā compositiōes et potētias infringibiles, de quib⁹ dicitur secūdo de anima q anima est corruptibilis: et hoc secundum quandam operationem instrumentalem.

¶ Anima predicatur equiuoce de animabus per commentatorem: tertio de anima.

¶ Intelligitur analogice. Sic q omnia per prius dicunt de anima intellectiua et hoc p proprietate dignitatis: et p posterius de alijs animabus scz sensitiua ⁊ nutritiua. Etiam pōt intelligi de intelligētis s̄m analogiā pfectionis.

¶ Accidentia solum sunt sensibilia, h̄, de anima.

¶ Intelligit q solū sunt sensibilia p se et directe cū hoc tñ stat q substantie p accidēs et indirecte sunt sensibiles.

¶ Animal est aīal ppter sensum tact⁹, h̄, de anima.

¶ Intelligit q ly ppter nō debet importare causam efficientē. Sed secūdo modo intelligit q sensus tactus nō est sufficiens causa animalis: et hoc sic quo ad cognitionē. Sed debet importare conuertibilitatem. Ita q omne quod est animal habet sensum tactus: et econuerso omne quod habet sensum tactus est animal.

¶ Aīal bñs vnū sensū ē imperfectissimū. i. metaphy.

¶ Intelligitur quo ad totam speciem nō autem quo ad certum indiuiduum.

¶ Ablata aīa auferē ⁊ sens⁹ p philosophū i p̄dica.

¶ Intelligitur ablata anima ⁊c. id est dispositio qualificatiua organi sensus.

¶ Anima est in corde sicut aranea in sua tela: in de sensu et sensato.

¶ Intelligit q anima sedet in corde p̄ncipaliter et originaliter et minus p̄ncipaliter in alijs mēbris. Sed ly aranea nō est in qualibet parte tele, igit ania non est inqualis

bet parte corpis. Respondetur qd phis loquitur opinatiue de illis qd dixerunt aiam tantu esse in corde et dirigere opationes suas per omnia membra: sic qd ille opationes regeret tota membra. Sed illa opinio reprobat p phum ibide: qz nullum agens instrumentale pot pducere aliq opatione no coagete agere pncipali. Alij dicunt qd intelligitur sicut et prius.

Anima est in corpore: sicut monarcha in ciuitate bñ disposita: phis in libro de motib⁹ naturalib⁹.

Intelligit ad sensum impropriu: qd ly sicut debet importare no omimoda similitudine sed aliquale et sufficiens: sic qd aia est reges ipm corp⁹ sicut monarcha ciuitatem.

Aliquid participat prius esse secundum magis et aliquid secundum minus.

Intelligit ad sensum impropriu. sic qd aliquid indiuidu comdicat pmo enti sm magis. i. diuti⁹ qd aliud indiuidu

Aliqua qualitas no est actiua. h. de generatiōe.

Intelligitur no qd aliqua qualitas scz siccitas et humiditas nullo mo sit actiua: sed sic qd sit min⁹ actiua qd alia: qz siccitas et humiditas sunt qualitates minus actiue qd caliditas et frigiditas: quia ille sunt magis et minus.

Aliud e videre p visu et aliud e discernere. h. de aia

Ibi dicit qd phis no innuit duos sensus exteriores visus. Sed duos sensus visus: vnu exteriorē: aliū interiorē. et per hoc quod dicit aliud est per visum discernere tangit sensum interiorē scilicet sensum cōm interiorē. Sed per hoc qd dicit aliud videre tangit sensum visus exteriorē: et hoc vult philosophus.

Anima est species specierum. iñ. de anima.

Intelligitur sic. anima est species specierū. i. forma formarū: quia dignissima formarū in istis inferioribus est anima hūana: vel sic aia est forma oim specierū. i. formarū intelligibilium: scilicet receptiue: quia est recipiens species intelligibilium omnium rerum.

Anima est locus: secundo de anima.

Ibi dicendū est qd locus dupliciter accipitur. Vno mō pprie et sic vltima superficies locati dicitur locus: sic est pars

Integralis alicuius. Alia mō locus capit p cōtinentē: & q̄
q̄ia est loc⁹ specier⁹ q̄ cōtinet in se spēs. i. sciētias & vtutes

E Accidētis esse est iesse. vñ. metaphy. 2. i. physico.

E Intelligit capiēdo esse pprie p illo q̄ per se existit.

E Ad philosophum pertinet inuenire prima prin-
cipia medicine scientie. Et de sensu et sensato.

E Ibi dicitur q̄ vbi pphilosophus dimittit ibi medicus in-
cipit: et ergo necessarium est medicum esse philosophum.

E Alimentum est contrarium alito. h̄. de anima.

E Intelligitur sic q̄ capiēdo contrarietatem improprie
scilicet q̄ tantum valet sicut dissimile.

E Apes et canes sunt prudentiores ceteris ani-
malibus brutis. h̄. metaphysi.

E Intelligitur q̄ maiorem habent industriam q̄ alia ani-
malia bruta: q̄ pnt sibi discernere conuenientia et fugere
disconuenientia: & capiēdo ly prudentia pprie put est recta
ratio rerum agibilium vt est habitus intellectualis tunc
solum conuenit hominibus et non apibus vel canibus.

E Anima sensitua est in corpe extēsa. h̄. de anima.

E Intelligitur quo ad organa vel ad dispositiones requi-
sitas ad actū sentiēdi: sic q̄ requirit organa extrinseca.

E Aliqua animalia solum habent vnum sensum et
aliqua tres: tertio de anima.

E Ibi dicit q̄ philosophus est locut⁹ de animalib⁹ imperfectis

E Arguendo a positiuo ad comparatiuum est bo-
na consequentia: secundo topicorum.

E Intelligitur q̄ arguendo negative et non affirmati-
ue et capiēdo comparatiuum proprie: vt sic sortes non est
albus. ergo sortes non est albi⁹.

E Aliqua est materia oīm liquefactibilis. v. meta.

E Ibi rñdetur q̄ materia nō capit pprie. Sed vult q̄ oīa
liquefactibilia conueniūt in materia aliq̄ q̄ in hūiditate.

E Anima prius viuit vita animalis q̄ vita homi-
nis. Ut dicit philosophus in de animalibus.

E Intelligitur q̄ anima prius apparet exercere opatiōe

animalis q̄ hominis: et ex hoc non sequitur q̄ anima senti-
tiua sit prius in homine q̄ intellectiua:

¶ Ab vno simplici non possunt plura dependere:
ph. metaphy.

¶ intelligitur ab vno simplici immediate et sine ordine
non possunt plura dependere licet bene mediate et cū or-
dine. Et tali modo omnia a primo ente dependent.

¶ Ad unitatem motus requiritur unitas dispo-
sitionis. v. phy.

¶ intelligitur de dispositione totali: vel de unitate spe-
tifica et non de unitate numerali.

¶ Ad res successivas nō requiritur q̄ partes eius
sint simul in eodem tempore adequate

¶ intelligitur capiēdo adequate adverbialiter et non
hominaliter scz prout est nomen adiectiuum.

¶ Aliquis motus est eternus. vii. physicoz.

¶ intelligit capiēdo eternū improprie. put tñ valet si-
cut eternitas et nō cōstet prout extendit se ad ppetuum.

¶ Ad interrogationem factam per quid de pri-
ma substantia conuenientius respōdetur species
q̄ genus: est philosophus in predicamentis.

¶ intelligitur prout ly conuenientius non valet intan-
tum sicut magis notius quia tunc fit econuerso. Sed vult
put conuenientius valet tantū sicut magis determinate.

¶ Actiuum et passiuum secundum potentiam di-
tuntur ad aliquid secundo et quinto metaphy.

¶ intelligitur q̄ dicibilia importātia actionē et passio-
nem includūt terminos ratione quozum ordinantur secū-
dum oīa in predicamēto ad aliquid nō aut fm esse pprie.

¶ A cōparatio ad positiuum est bona consequē-
tia: secundo topicoz.

¶ intelligitur dummodo non supuenit aliqua negatio
vel dictio habens vim negatiōis: et qñ tenetur proprie.

¶ Arguēdo ab interpratiōe ad interpretatū va-
let cōsequētia: et econuerso: p philosophū in topi.

Ibi dicitur q̄ dictū philosophi intelligit̄ negative nō autē affirmatiue. Et etiā valet consequētia capiēdo ab interpretatione ad interpretatū affirmatiue: vt sequitur bene ille est officialis: ergo ponitur loco episcopi.

Anima non est alterabilis. vii. p̄physi.

Ibi dicitur q̄ anima non alteratur alteratione corporis prius: sed bene conseruatiua ab ignorantia in scientias.

Actus non parum distat a potentia: primo de anima: et nono metaphy.

Ibi dicit̄ q̄ verū est capiēdo actū pro actu potentie et sic omne illud dicit̄ in actu potentie qd̄ actualiter est: et vocatur actus obiectiualis. huic opponit̄ potētia obiectiua. Unde potentia obiectiua vocat̄ illud qd̄ non est sed potest esse: et sic actus et potentia sunt maxime opposita.

Appetitus est ratione carentie: primo p̄physico.

Intelligitur non respectu rei habēde: sed respectu rei habite que fit per modū voluptatis et determinatiōis sine cōplacētia: et sic materia p̄ma appetit formā quā actu h̄t.

Ad substantiā non fit motus: quinto p̄physi.

Et ratio est: quia substantie n̄b̄l est contrarium. Sed omnis motus fit de contrario in contrarium.

Ab experientia singularium accipimus vniuersalem scientiam. (uersalis,

Intelligitur q̄ ex v̄itate singulariū infer̄ v̄itas vni.

Anima intelligit quando vult: sed non sentit quando vult: secundo de anima.

Et ratio est quia obiectum intellectus est in anima vt vniuersale: sensus est extra animam vt singulare.

Aque magne plus fluunt de nocte q̄ de die: tertio metheoro.

Et hoc est ideo propter absentiam humoris solaris.

Amor socioꝝ melior est q̄ amor pecuniarum primo rheto.

Intelligitur de fideli socio et non de quolibet socio.

Artifex est sapientior experto: et architectos

manuali artifice: primo metaphysice.

E Ad sapientem pertinet omnia in vniuersali scire et difficilia et habere scientiam quam sui ipsi? tamen causa est et non causa alteri?

Alma mouet corpus ad omnem differentiam positionis scilicet sursum et deorsum ante retro dextrorsum sinistorsum secundo de anima.

Et hoc est verum affirmatiue.

Audire fabulas est impedimentum cognitionis veritatis: secundo metaphysici.

Antiqui philosophi acquisitis vite necessarijs: primo ceperunt philosophari: primo metaphysici.

Alma est causa corporis viuētis in triplici genere cause scilicet formalis efficiētis et finalis: secundo de anima.

Artifex secundum posse suum intendit se assimilare nature: commentator secundo metaphysici.

Animalia augentur magis dormiendo quam vigilando: In de somno et vigilia.

Animalia respirant in humido: in de morte et vita.

Apes habent regem qui non existit nisi cum omnibus apibus: ibidem similiter vera.

Anima infunditur corpori iussu dei in libro de proprietatibus elementorum Similiter vera.

A mulieribus non regitur ciuitas: primo politici: simpliciter vera.

Alma preciosior est corpore in omni possessione. vii. politici.

Ars reparat defectum nature: ibidem.

Amor odium et proprium commodum sepe faciunt iudicem non videre verum: primo rhetori. Simpliciter vera.

Amicus gaudet de bonis et dolet de tristibus sui amici: secundo rhetor.

A luxurie feruore studeant se discipuli alieni.

Breuius Boetium in disciplina scholarium.

Omnis est adulterari cum uxore tyranni tempore belli.

Intelligitur sic: utile seu expediens est tempore belli adulterari.

rarū cum vxore tyranni vt ipsa reuelet secreta : et sic bonū non debet dici bonitatem moris quia non est bonum morale sed malum. Sed importat vtilitatem vt dictum est.

¶ Bonum et malum sunt contrarie opposita per philosophum in predicamentis.

¶ Intelligit sic put bonū et malū sunt differentie entis nō sunt opposita cōtrarie sed cōtradictorie : q; malū entis nō est ens. Sed bonū entis est ens. Sed tunc ad phūm d; q loquit de bonitate moris et nō de bonitate entis. Alio mō pōt authoritas intelligi sic. Si vnū cōtrarioꝝ est in rerū natura sic etiā est reliquū id est si vnū oppositoꝝ nō est determinatum natura : modo natura determinat sibi ens siue bonum entis et abhorret non ens : vt pater.

¶ Bonū vtile nō ē meli⁹ bono honesto. p Senecā

¶ Intelligitur de bono utili in q̄tum non est bonū honestum : quia idē bene potest esse bonū vtile ⁊ bonū honestū.

¶ Bonum connumeratum bono facit ipsum melius : primo ethicorum.

¶ Intelligitur sic si donū finitū connumerat bono finito facit ipm melius id est nobilius. Sed si bonū finitum comparat bono infinito non facit ipsum melius : q; oīa bona cū primo motore ⁊ totū vniuersum non faciūt ipm magis bonum q̄ sit primus motor seorsum ea q̄ est bonū infinitum.

¶ Bis tria non sunt sex : quinto metaphysi.

¶ Ibi notandū est q̄ illa ppositio bis tria nō sunt sex est distinguēda. Nam ly bis vno modo capit copulat iue ita q̄ coniunctio inclusa in ly bis causat ppositionē hypoteticā copulatiuā : et illo modo tantū valet bis tria non sunt sex : et tria nō sunt sex : et sic est vera : ⁊ illo modo eā capit phūs. Alio mō capit vt coniunctio inclusa in ly bis scz sit et tunc tenet copulatiue et facit ppositionē cathegoricā de cōditionato extremo Et nunc tantū valet tria ⁊ tria non sunt sex : et sic ipsa est falsa.

¶ Bonū anime est optimū bonū : septimo politi.

¶ Intelligit cōparatiue scz q̄ bonū qd est bonū hoīs est optimū respectu illoꝝ duoz scz bōi vtilis ⁊ bōi delectabil.

¶ Bonū reperitur in quolibet p̄dicamento. i. topi.

C Intelligitur de bono entitativo et non de bono morali: quia illud non reperitur in quolibet predicamento.

C Brutū ē aīati? arborē: p̄ authorē: ser̄ p̄ncipioꝝ.

C Intelligitur q̄ animal habet plures virtutes vel potentias anime q̄ arbor.

C Bonum quanto communius tanto diuinius: primo ethicoꝝ: et secundo topicoꝝ.

C Clerū est de bono eiusdē speciei. Etia minus bonū includit in maiori bono: ppter esse monachū et esse vxorātū: q̄ uis enī vxorātū esse cōmunius est q̄ esse monachū: tamē quia esse monachū non includit in esse vxorātū: ergo adhuc esse monachū est melius et diuinius: vel quādo per cōmunem vsum derogatur habenti: propter hoc q̄ uis habere equū cū decem socijs est cōmunius q̄ se solo: habere tñ nō est diuinius quia derogat habenti.

C Basilisc⁹ solo visu īterficit boīem: p̄ cōe dictū.

C Respondetur q̄ non est intelligendū q̄ per actum v̄ se et per speciem visibilem interficit hominē. Sed est intelligendum ad istum sensum q̄ basilisci sunt aquei et humidi et maxime porosi. et pereos fiunt euaporatiōes que inficiunt aerē et ille aer attractus ab homine interficit hominem. Et sic simili modo de muliere menstruosa que solo visu maculat speculum.

C Bonum et malum sunt in rebus: verum et falsum sunt in anima. vi. metaph. 7. iij. de anima.

C Ibi dicit q̄ est intelligēdū exclusiue sic q̄ verū et falsū sunt solū in aīa. Q: si nō esset aīa nūq̄ esset v̄itas nec falsitas: sed bonū et malū sunt in rebus et ratione ad actū sunt in aīa: q̄ si nulla esset aīa adhuc res esset bona vel mala: et sic bonū et malum non sunt solū in reb⁹: sed etiā in anima.

C Bonum cum voluntate est magis eligendum q̄ bonum sine voluntate.

C Intelligitur ad omnia finita bona cum voluntate. Recte regula copulatiue regulata illa sunt eligibiliora cum voluntate q̄ bona sine voluntate.

C Bona sine tristitia sunt eligibiliora bonis cum

C ij

tristitia: tertio topicorum.

C Intelligitur bona sine tristitia: et sic dum modo preeminētia bonitatis non cōuenit bonis cū tristitijs. Dicitur notāter bona ppter crapulose viuere et tēperate viuere: qz crapulose viuere non est bonū: ergo non est pl⁹ eligendū q̄ tēperate viuere. Dicit etia dū modo preeminētia; qz tēperate viuere sine tristitia non est eligendū q̄ facere iusticiā cū tristitia. Respondendum est q̄ bonum cum tristitia querit bonitatis vim cum preeminētia veri: sed facere iusticiam cum tristitia est potentia.

C Bonum ex circumstantijs est eligibilius bono necessario. iij. topicorum.

C Intelligit q̄ bonū ex circumstantijs: vt sic est eligibilis bono necessario vt bono nature naturate: vt sic dicit notāter nature ppter bonū moris qd etia est necessariū. Tūc etiam addit nature naturate ppter deū et addit: vt sic: quia stat idē esse bonū ex circumstantijs et bonū nature naturate: vt bonū viuere est bonū ex circumstantijs: et etia est bonū nature

C Bonū simplr ē eligibilis bono pticulari. iij. topi.

C Intelligit de quocunq; verum est dicere q̄ sit bonū sine addito. Et sic auctoritas debz itelligi cū reduplicatiōe

C Bonū nobilius est eligibilius bono minus nobili: tertio topicorum.

C Et sic sequitur q̄ latro nobilis esset melior rustico bono moraliter. Similiter etia q̄ tyrānus esset eligibilior comite bono: moraliter. Rñdes q̄ sic intelligit q̄ omne nobilius vt sic in eadē specie nobilitat⁹ est magis eligendū suo min⁹ nobiliori ceteris paribus: scz dum modo alteri non veniat vna alia nobilitas a iam excedens.

C Bonum proprium est magis eligendum q̄ bonum cōe. iij. topicorum.

C Et sic sequeretur q̄ proprium bonum est magis eligendum q̄ summum bonum qd tamen falsum est. Abi sciendum q̄ bonum est duplex: quoddam est bonum commune propter cuius cōitatem derogatur habenti: et illud bonum comūe non est melius bono proprio sed de quanto magis ppiū de tanto magis est eligendū: vt est equus vel

In iuncta. Aliud est bonū ppter cōitatē qđ nullo derogat ut
splendor solis vel cādele in domo. Et hoc bonū de quāto cō
munis de tanto diuinius ⁊ melius: de illo intelligit dictū
philosophi: primo ethi. Sed de p̄io bono cōi p̄ns auctori
tas intelligit cum specificatione scz dūmodo cetera sunt
paria et dūmodo communi conuenit p̄eeminētia.

Bonum in tēpore qđ magis valet est magis eli
gendum: tertio topi.

Et sic oua pl⁹ valēt in hyeme q̄ in estate qđ tñ falsum
est. Rñdēf qđ aliqd pl⁹ valere alteri dupl^r itelligit. Vno
mō in sua natura: et sic oē aiatum plus valet q̄ esse iania
tum. Alio mō intelligit quo ad vsum nostrū: ⁊ sic tpe deter
minato oua plus valent in estate q̄ in hyeme quia fortiss
cant naturam plus vno tempore determinato q̄ alio.

Bonum et ens conuertuntur. iij. meta.

Intelligit de bonitate entis ⁊ non de bonitate artis:
⁊ de quo loquitur ph̄s primo ethi. dicēs q̄ in diuersis arti
bus est aliud et aliud bonū: ⁊ sic q̄libet ars designat aliqd
bonū: nec etiā auctoritas intelligit de bonitate moris: de q̄
loquitur in ethi. q̄ bon⁹ est honorādus fm virtutē. Et iā non
debet bonū capi p bonitate p̄fectiōis: ita q̄ illud bonū di
citur bonū qđ alter p̄ficit. Et de illo loquitur ph̄s cū dicit
t̄ps est quoddā bonū. Sequit nūc auctoritates simpl^r h̄c.

Babylonia erat tāte latitudis q̄ cū capta eēt
vna ps ciuitat̄: etiā die nesciebat ī alia pte. iij. poli.

Bonū vniuersi consistit in ordine. xij. metaphy.

Quia omnia ordinem habent ad primum bonum.

Bonū voluntariū simpliciter est bonū. ij. ethi.

Nulla auctoritas est simpliciter vera.

Benefactores plus amabunt beneficiatos: q̄
amentur ab eis. ix. ethi.

Bona fortia est impetus naturalit^r fact⁹ a deo
mouēte totā naturam: ph̄s in libro de fortuna.

Bonam vitam scientia perfecta efficit Seneca
ad Lucillū discipulū suū: simpliciter vera.

Bonum ens nec accommodat̃ nec emitt̃: si venale esset nō haberet emptorē: sed malū ens quotidie emitur ibidem epistola. iij. simpliciter vera.

Beneficiorū memoria senescere debet: id est perire. Seneca in de beneficijs: simpliciter vera.

Beatitudo est premiū humanorū actus: sicut probitas ipsa est premium ita in alijs nequitia est supplicium. iij. de cōsolatiōe: simpliciter vera.

Bonitas dei fuit causa factionis mūdi ⁊ originis omniū rer. Plato in Timeo: sumpt̃ vera.

Beata est respublica cui princeps sapiēs dñatur primo de cōsolatiōe. Simpliciter vera.

Bonū est laudari sed dignius est laudabile. Seneca in libro de moribus. Illa est simpliciter vera.

Bona consuetudo excutere debet q̃ mala introduxit: ibidem.

Bona dñā est que nō fuit imperfecta: id est maculata granib⁹ opatiōibus: in libro de pomo ⁊ morte

Bonus animus et rectus te facit parē deo et non pena: Seneca ad Lucillum discipulum.

Bonum est pueros esse in vitio. vij. politicorū.

Azoreum non est elementū ex quibus componitur. vij. metaphysice.

Intelligitur q̃ partes materiales non sunt solū partes ex quibus componitur solum compositum: Sed ultra hoc requiritur forma dans esse et viuere illis partibus: ut patet per philosophum.

Collectium enim multarū in vnā naturā species est ⁊ magis id quod genus est: porphy.

Intelligit sic q̃ termin⁹ specific⁹ cōiter representatiuus multorū. i. plurū in vnā naturā sub vno cōceptu vel naturali similitudine: ⁊ magis illō q̃ gen⁹ sub cōceptu cōioi sua scata representat q̃ species: q̃ genus est superius ad speciem.

Circa compositionē et diuisionē veritas ⁊ falsitas propositionum consistit: primo peribermē.

Intelligitur q̄ circa diuisionē et compositionē. i. circa propositionē affirmatiuā et negatiuā ibi est veritas ⁊ falsitas hoc tamen non est obiectiue.

Corpora celestia nō habent materiam: per cōmentatorem. i. P̄physicorum.

Ibi dicitur q̄ p̄ph̄s capit materiā propriē scz q̄ celum non habet materiam eiusdem ratiōis cum materia inferiorum: quia si sic tunc celum esset generabile ⁊ corruptibile.

Celum est corpus simplicissimum. i. celi.

Uno modo celū est simplicissimū id est nullo mō cōpositum: et sic ipsa est falsa. Alio mō intelligit̄ celū esse simplicissimū: q̄a non est compositū ex substantia et accidēte vel accidētibus corruptiuis: q̄a celum sic nō suscipit pegrinas impressiones: vt patet primo methexororum: et non suscipit corruptiuas qualitates licet saluatiuas sicut splendorē et solem lunam vel stellas que omnia celum capit.

Carnis non est determinata quantitas in magnitudine et paruitate: primo p̄physicorum.

Ibi d̄r q̄ entia determinata sunt ad vñū. R̄ndetur q̄ vult q̄ enti naturalia sunt determinata adinuicē qualibet specie entium separatorū ab inuicem est danda q̄ntitas ita parua: q̄ indiuiduū eiusdem speciei sub illa quantitate nō potest dare diuisibilitatē: que est danda ad corruptionē: et hoc sic q̄ non potest permanere per notabile tempus. (ca.

Cor ē p̄mū mouēs ⁊ vltimū moriēs: i. d̄ morte ⁊ vlt.

Intelligitur quo ad operatiōes vitales que prius apparent in corde q̄ in alijs membris.

Cor bepar cerebry sūt p̄ncipia intrinseca anīalis.

Ut dicūt medici: hoc videt̄ cōtra p̄ph̄m q̄ dicit q̄ tantū tria sunt p̄ncipia rei naturalis: scz materia forma ⁊ priuatio: ibi r̄ndet̄ q̄ medici nō p̄prie loquūt̄ de p̄ncipijs simplicib⁹: sed magis de p̄ncipijs p̄ncipiat⁹: mō auctoritates p̄bi intelligitur de p̄ncipijs essentialibus et intrinsecis.

Cuiuslibet transmutationis naturalis p̄ncipio

pia intrinseca sunt contraria primo physicoz.

Intelligit sic qd cuiuslibet transmutationis naturalis principia diffinitiva sunt contraria large capiēdo cōtraria. Secūdo mō sic intelligit cuiuslibet trāsmutationis naturalis id est ad exprimendū quid est transmutari siue qd est trāsmutatio naturalis: oportet nos vti terminis cōtrarijs supponentibus p principijs rei q naturaliter trāsmutat vel ad exprimendū qd nominis hui⁹ qd est trāsmutatio naturalis. Tūc transmutatio naturalis subiectū habere vel recipere aliquā formā quā prius nō habuit: mō utimur illis terminis habere formā: et nō habere formā supponentib⁹ p principijs rei que sunt contraria large capiēdo contrarietatem.

Certissimū sensum tact⁹ habet hō. ij. de anima.

Intelligit dupliciter. Uno mō fm facilitate intelligēdi iudicādi et apprehēdendi: et sic aranea habet certiorē modū tangēdi siue tactū q hō. Alio modo quo ad modum discernēdi differētiās tangibiliū et sic hō habet certiorē tactū: et nō vult Aristoteles q hō habet certissimū tactū p cōparationē ad alios sensus exteriores nō nos iudicam⁹ cert⁹ p visū. S; vult q nos habem⁹ certissimū tactū p cōparationē ad alia aīalia bruta: et hoc quo admodū discernēdi.

Color est propriū obiectum visus. ij. de anima.

Intelligit dupliciter. Uno mō quicqd videt hoc videtur ratione q: habet colores in se. Alio modo intelligit q ly est capitur in actu signato: et sic color est propriū obiectum visus id est color significat propriū obiectū visus ⁊ adequatum: vel dicitur q ph⁹ voluit illum propriū obiectum visus est color: sic q ly color stat confuse tantum: et sic non oportet dare certum colorem.

Causa materialis et efficiens nunq̄ coincidunt: secundo physicoz.

Verum est de materia proprie dicta q vocatur materia ex qua: sed non de materia in qua scz improprie dicta.

Cōceptus nō sunt equiuoci. i. per herme.

Intelligitur q cōceptus veri nō sunt equiuoci ad illa quoz sunt naturales similitudines.

Cōuertibile nō pbat suū cōuertibile: p cōez regulā

Intelligitur de conuertibili ignotiori vt sunt exponē-
tes vnius exposite.

Circulariter diffinire est impossibile. i. posterior.

Intelligitur de absolutis in eodē genere diffiniendi:
non tñ est inconueniēs saltē a priori vel a posteriori s̄m re-
spectus ⁊ in diuersis generibus diffiniendi.

Cōtingit plura scire vnū nō solū intelligere. iñ. to.

Intelligit sic ad sciētā requirunt̄ obiecta scibilia. Sed
intellect⁹ sit qñq; circa vnū qñq; circa plura: vel aliter sic:
cōtingit plura scire sed in habitu et tñ nō contingit plura
simul intelligere in actu: q; stat q; aliquis sit habituatus
plurib⁹ sciētis et tñ vnū solū intelligit actualiter. Aliter:
sic contingit solū vnū intelligere de se et determinate cum
hoc tñ stat q; intellectus intelligit plura indistincte siue
cōfuse. Aliter sic glosatur s̄m Rodouicū. i. sciētia solum est
vniuersaliū: q; singularia nō sciūtur: vt pt ⁊ pmo poste. Sed
intellect⁹ bene potest singulariter intelligere.

Cuiuslibet innata est sciētia ⁊ notitia. i. posterior.

Intelligitur formaliter vel virtualiter secundū suas
causas: et eo q; intellectus a natura assentit vera.

Celum est indiuisibile ⁊ in alterabile: primo cell

Intelligit s̄m separationē: est tñ diuisibile s̄m assigna-
tionē ptiū: q; in celo diuerse possūt ptes assignari. Et sunt
differētie positionū. Et est alterabile alteratōe saluatiōis

Cessante motu celi cessat mot⁹ inferior. iñ. celi.

Intelligit sic cessantib⁹ illis trib⁹: scz motu lūe ⁊ in-
fluētia cessat mot⁹ inferior. Quia stare⁹ q; influētia in in-
feriora fluere⁹ cessatē motu celi: ⁊ hoc p suā influētiā sicut
sol p suū lumē ⁊ planete p influētiā: ⁊ tūc mot⁹ nō oīno ces-
saret in istis inferioribus eo modo quo iam dictum est

Cōtraria ambo debēt esse positua. i. metaphy.

Intelligitur de contrariis p: oprie dictis prout contra-
rietas distinguitur contra oppositionem priuatiam.

Celi est ligatū inter gñabilia ⁊ ingñabilia. i. celi

Rndetur q; phūs loq̄tur s̄m opinionē platonis: ⁊ po-
nit eā assertiue: alio mō dicit q; phūs loq̄tur de medio cō-
tinētie sic q; sub celo sunt entia generabilia et ingenerabi-

- I**lla: extra celū sūt entia optimā vitā ducētia: vt in q̄t p̄bs ibi.
- C**ausa finalis habet rōem optimi. i. h. p̄physicoz.
- I**bi dicit̄ q̄ philosophus loquitur in illa auctoritate dī
 uine gratie cuius: et non gratie quo.
- C**ausa est ad cuius essentiā siue esse sequit̄ aliō
 secūdo p̄ physico: et p̄ authorem causarū in de causis.
- I**ntelligit̄ de causa totali et sufficiēti: q̄ posita tali cau-
 sa etiā ita: im sequitur effectus: sed sic non est de cā partiali.
- C**orpus est genus supremum ad substantiam
 per commentatorem: primo de anima.
- I**ntelligitur sic q̄ corpus sit genus generalissimū in-
 ter omnia genera subalterna sed non simpliciter.
- C**ui? finis bonū ē ip̄m q̄ bonū ē. i. h. topicorum
- I**ntelligit̄ de bonitate morali et p̄ticulari: vt patet sic:
 cuius finis p̄ticularis cū debitis circumstātijs debite p̄secu-
 tis est bon? ip̄m quoq̄ moraliter est bonū. Alio mō intelli-
 git̄ de fine vniuersali et de bōitare entis: et sic itē est vera.
- C**irculū demonstrare est ip̄ossibile. i. posteriori.
- I**ntelligitur demonstrando in eodem genere: sed in di-
 uersis bene est possibile.
- C**ausa finalis et causa idem sunt per commen-
 tatorē: primo meta.
- I**bi dicitur q̄ phīs capit causam propriissimē solū pro
 sua causa finali: q̄ talis est potissima causa siue causa cau-
 sarum: vt patet ibidem.
- C**elū nō suscipit peregrinas impressiōes. i. meta.
- I**ntelligitur q̄ celum non suscipit corruptiuas quali-
 tates cum hoc tamen bene stat q̄ capit qualitates saluati-
 uas sicut sunt lumē et motus: quia celum mouetur.
- C**ausa est p̄stātor suo effectui: p̄ autōrē de cau-
 sis: nono metaphy: et secundo de anima.
- I**ntelligit̄ de causis subordinat̄ sic q̄ subordinās p̄stā-
 tor est subordinato suo. Vel sic q̄ oīs cā nobiliori mō ha-
 bet se in causando q̄ effectus in predicando: cū hoc tamē
 stat q̄ aliquando dignitates vel bonitates possunt conue-
 nire cum effectui quas tamen non habet causa.

Casus ⁊ fortūa sūt posteriores intellectu. h. p. p. p.

Si hoc intelligit de p. ture s. m. d. nō est verū: q. q. n. q. ca
sus fortūa ⁊ intellectus sūt eadē res. R. n. d. e. f. q. sic debet in
telligi q. casus ⁊ fortūa sūt cause p. acc. n. s. sed intellectus et
nature sūt cause p. se s. m. p. us ⁊ posterius nō aut s. m. rem.

Causa ⁊ causatū sūt simul. h. p. p. p. ⁊. v. h. meta.

Intelligitur de causa in facto esse et nō in fieri: siue de
causa actuali et non potentiali.

Corrupto subiecto corrumpit ⁊ sūū accidens
philosophus in predicamentis.

Sed diceret si sic tunc corrupto homine corrūpitur ⁊ fe
licitas hominis ex quo felicitas est accidēs hoīs. Pro quo
nota q. felicitas hoīs habet duo subiecta: v. m. totale: ⁊ il
lud est hō. Aliud partiale et illud est anima. Aliter dicit
q. hō est subiectū denotiationis felicitatis: q. hō denomi
natur felix a felicitate. Sed anima est subiectū inhesionis
felicitatis: modo p. m. a corrūpitur secūdū vero manet. Et
sic cōceditur q. accidens denominationis migrat de subie
cto in subiectū: et hoc nō est incōueniēs nec cōtra p. h. m. se
primo metaphysi. vbi dicit q. corrūpit subiectū totale ⁊ ad
huc tū manet partiale quod de anima dictum est.

Causa efficiēs p. n. c. i. p. i. u. motus ⁊ quietis. h. p. p. p. p.

Intelligit cā est p. n. c. i. p. i. u. motus. i. s. m. opatiōm ⁊ est p. n.
c. i. p. i. u. q. u. e. t. i. s. i. s. c. o. m. opis cessatiōm. Et sic habet q. cā effici
ens d. f. p. n. c. i. p. i. u. p. d. u. c. t. i. o. n. i. s. p. suā opationē: q. est cā efficiēs
in p. d. u. c. e. d. o. R. d. q. vocat p. n. c. i. p. i. u. q. u. e. t. i. s. p. sui opis cessatiō
nē q. q. n. cā efficiēs cessat laborare tūc etiā cessat trāsmuta
tio: patet de carpentario qui est causa efficiēs domus.

Cuius effectus bonus ipm q. s. boni: regula in topi.

Intelligitur cuius effectus particularis bonus est ip
sum efficiendo erit bonum efficientis. i. agentis: et loquit
tam de bono entis q. de bono moris.

Cuius corruptio vel abiectio per cōtrariū ma
gis est fugiēda illud est magis eligendum i. h. topi.

Et si sic tūc seq. r. e. f. q. aer eēt mag. eligēd. q. dom. q. cor
ruptio ei. ē mag. fugiēda R. n. i. c. e. f. q. corruptio capis dupl.

¶ Uno modo p infectione alicuius: vt aeris vel alterius rel.
Secundo modo sumitur ppter pro mutatiōe rei que tūc ducitur
de esse ad non esse: et illo modo scz vltimo capitur hic. Et
diceret si sic tūc sequeretur qd p dicalitas magis esset eligē
da qd paritas. Vbi dicit qd intelligitur cuius bonū p trariū est
bonū vel eligibile: modo paritas nō est bona eo qd ē vitium.
¶ Causa finalis est gratia cuius aliqd fit ⁊ finis
aliarū que est potissima causarum. ij. pbyfi.

¶ Intelligitur sic: cā finalis est gratia cuius aliqd fit i.
ppter quā aliqd fit: scz effectus. Tūc addit vnā cōditio
nē: ⁊ dicit qd cā finalis est potissima causay. i. optima qd oēs
alie cause ordinatur ad ipam tanq ad finem. Sed diceret
omnis causa debet esse principii: causa finalis non est hmodi:
ergo nō est causa: maior est philosophi. iij. metaphy. Rndē
tur fm dmentatorē qd causa finalis cōsideratur dupliciter.
Uno modo via gnationis: ⁊ sic non est principii sed vltimum.
Alio modo consideratur via pfectionis: qd finis perfectior
est oibus q sunt ordiata ad finē. Et sic illo modo ē principium.

¶ Cause sunt sibi inuicem cause. ij. pbyfi.

¶ Intelligitur qd cause possunt ad inuicem demonstrare:
non tñ in eodē genere cause: sed in diuersis causis.

¶ Cuiuslibet syllogismi altera premissarum debet
esse vniuersalis: primo priorum.

¶ Verum est de syllogismo de medio communi existente
in modo et in figura.

¶ Continua sunt quorum vltima sunt simul: pri
mo celi: et tertio pby.

¶ Intelligitur de continuis quo ad designationē: qd cō
tinuis quo ad inceptionē non habent vltima simul: et talia
vltima fm designationē dicuntur vltima fm quid.

¶ Coloratū non est genus ad ly albū. ij. topi.

¶ Item ly coloratū capitur duplr. Uno modo piculariter:
et sic capitur in pdicta auctoritate. Alio modo noialiter: ⁊
si adhuc dupliciter. Uno modo quo ad significatū mate
riale solum tunc etiā non est gen⁹: qd tunc est pdicatio de
nomi natia sive accidētalis. Alio modo capit quo ad signi

Veritas formalis: et sic est una pura sine categorica et tale non predicatur. Alio modo capit per utroque simul prout ambo significata significatur sub conceptu confuso: et consimiliter capitur ly album: et sic coloratum predicatur de ly album tanquam genus de sua specie.

Compositum intelligit: sed non anima. i. de anima.

Ubi philosophus vult quod anima non intelligit secundum corpus: et sic vult quod non habet operationem propriam quam non communicet corpori. i. non habet intelligere per species abstractas a rebus sensibilibus ad quas non concurrat corpus tanquam instrumentum intelligendi.

Corruptibile et incorruptibile sunt contraria. i. meta.

Hoc est verum capiendo contrarietatem communiter prout extendit se ad oppositionem privativam.

Contraria maxime distat: philosophus in predicamentis.

Verum est loquendo de graduali distantia non autem perfectionali seu logicali.

Causa finalis et agens coincidunt. secundum philosophum.

Intelligitur uno modo secundum aliquos quod illa non sit simpliciter vera: secundum autem alios dicitur quod ea finalis et agens coincidunt in causis per se. Sed in causis per accidens non oportet alio modo dicitur: quod causa finalis et agens idem sunt sine reduplicatioe. Sed cum reduplicatioe non oportet quod coincident.

Contraria debet esse in eodem genere. videlicet metaphysica.

Intelligitur quod debet esse in eodem genere predicamentali: quod si non tunc non essent contraria: ut patet ex eorum diffinitione.

Contrarietas in omnibus predicamentis est quesita in sola qualitate reperta. Per Boetium.

Intelligitur capiendo contrarietatem strictissime. Sed capiendo contrarietatem large tunc etiam convenit relationi: actioni: et passioni: et intelligitur quod contrarietas per se convenit qualitati: et per accidens relationi passioni et etiam actioni: scilicet in ordine ad qualitatem.

Corpora physica sunt maxime in substantia. secundum philosophum.

Illam non est intelligenda quod corpora physica habent magis vel plus de entitate: quam alie substantie. Sed dicuntur maxime

Substantie: q: sunt manifeste substantie. Et plus apparent
sensibus nostris esse substantie q̄ alie q̄ nō sunt physice sed
artificiales: q: tales solū sunt substantie ppter materiā: phy-
sice aut substantie sunt non solū ppter materiā: sed etiam
rōne forme: modo phīs ibidem dicit. Corpora naturalia
sunt principia artificialium.

¶ Cui? p̄uatio ē peius ens hīcus ē melior. h. topi.

¶ Et sic sequeretur q̄ anima vegetatiua esset melior: q̄ in-
tellectiua: vtp̄ q: p̄uatio vegetatiua est peior. Probat:
q: ad priuationē anime vegetatiue tolluntur om̄ia aīalia:
tam hoīes q̄ alia aīalia. Sed ad priuationē anime vegeta-
tiue tollūtur oīa viuentia: non solū homines: sed etiam alia
aīalia. Rñdetur q̄ illa auctoritas nō est vniuersaliter hā.
Sed intelligitur de illis vbi vnū non p̄supponit alteri mo-
do potētia intellectus p̄supponit potētia vegetatiua.

¶ Contra negantem principia non est amplius
disputandum: primo phy.

¶ Intelligitur q̄ non est amplius disputandū contras-
tum in illa sciētia cuius talia principia sunt. Quare etiam
dicit q̄ nullus artifex habet stabilire sua propria principia.
Sed metaphysicus habet stabilire omnia.

¶ Consilium non est de preteritis. vi. ethicorum.

¶ Ratio: quia qd̄ factum est non potest esse non factum:
quia facere genitum et non genitum hoc solo posse deus
priuatur: vt patet per philosophum ibidem.

¶ Communiora sunt facilioza: primo physicoz.

¶ Et dīceres metaphysica considerat cōmissima: ergo erit
facilior: qd̄ tñ videt falsum. Ibi dicitur q̄ licet metaphy-
cōsiderat pura certissima et cōmissima: tñ q: specialiter trā-
ctat de substantiis separatis scz de deo et intelligētis: ideo
dicitur difficilior: q: sciētia capit suā denōtationē a fine: patet
p̄ illud cōmune dictū. Omnia a fine sunt denominanda.

¶ Causa et principium conuertitur. v. metaphy.

¶ Si sic: sequeretur cōclusio talis q̄ deus habeat cām que
etiā habet p̄ncipiū patet hoc: q: de? habet cām finalem: q: habet opus modo est finis operantis. ii. celi. Ibi dicitur q̄
deus non habet cām finalē: gratia cui?: sed bñ gratia quo.

Circa idē versat logica et metaphy. iij. meta.

Intelligitur q̄ tam logica q̄ metaphysica sunt sciētie eōdes quo ad applicationem.

Ecitas est priuatio actus et potentie: aristo. in postpredicamentis.

Intelligit de potētijs instrumētaliḃ⁹ ⁊ nō qualefactiuis: sed de formali: q̄ est humor glacialis: q̄ stat aliquod habere oculos claros: et tamen ipsum nihil videre vt patet per experientiam.

Contrarioꝝ cōtrarie sunt cause. ij. de gēnatiōe.

Ibi dicit q̄ idē p̄ticulare nō est eā oppositoꝝ ⁊ nō intelligit de agente vniuersali: q̄ tale pōt esse eā oppositoꝝ: vt ptz. ij. physicoꝝ: ⁊ scōdo metaphy. in tractatu de causis.

Caro est organum tactus: secundo de anima.

Responsio: q̄ per carnem sentimus tanq̄ per medium: dicit etia q̄ tact⁹ est in carne tanq̄ in medio. Mel d̄: q̄ tacerus est intra carnem: ⁊ hoc etiam dicit phīs. ij. de anima.

Cuius vsus mal⁹ ip̄m q̄s malū: regula topica.

Intelligitur cuius vsus per se est malus ipsum quo q̄ est malum.

Consilium non est de fine sed de his que sunt ad finem: tertio ethy.

Consulta oportet velociter operari confidaria autem tarde. vi. ethi.

Circa voluptates et tristitias est moralis virtus: secundo ethico.

Cognitio finis utilis est in arte: primo ethico.

Coitus est destructio corporis et abbreviatio vite. Aristoteles in secretis secretorum.

Cum illis conuersari debes qui te meliorem facturi sunt illos autē dimitte quos tu meliores facere possēs. Seneca ad Lucilium in episto.

Cotidie morimur: cotidie enim labitur aliqua pars vite ibidem.

E Logitatio tua nunq̃ recedat a vero: id est bono. Seneca de forma vite.

Consilium oportet esse de his que possunt a li-
ter habere. vi. ethicozum.

Cum consideratione promitte et plenius q̃ p-
miseris presta: ibidem.

Casus est incōbinate rei euē? ex causis p̃fluē-
tibus i his q̃ g̃fiantur. Boeti? q̃nto de p̃solatiōe.

Cōsuetudo est altera natura: septimo ethicoz.

Consilium mulierum est inualidum: pium aut
imperfectum. i. politi.

Ciuēs sunt socij vnius ciuitatis. h. politicoz.

Cōtumelia est cā ire. v. politicoz. Simpl̃ vera.

Cōpositū ex materia ⁊ forma nō dicit̃ vnū nisi
q̃ sua forma est vna. Cōmentator secundo de aīa.

Cecus a natiuitate sapientior est surdo et mu-
to: in de sensu et sensato. Simpliciter vera.

Castrati plus viuūt q̃ nō castrati: et iō p̃pter
paucitatē coitus plus viuūt mulus q̃ equus: ⁊ fe-
mine plus q̃ masculi in libro de lōgitudine ⁊ bre-
uitate vite. Simpliciter vera.

Cū exuolat rex apū volatu fert secum turbam
apū: in octauo libro de hystorijs animalij: illa ē r̃a.

Ceruus reiecit cornua sua que negatū est inue-
nire. Vñ dicit̃ in puerbio. Ceruus reiecit cornua
sua: ibidem simpliciter vera.

De infinito habetur scia: tertio topicozum.

Abi dicitur verū est p̃iatiue et p̃ p̃positio-
nes negatiuas et conditionales: non aut̃ positiue et affir-
matiue et per propositiones categoricas.

Descendentē a generalissimis ad specialissima
necesse est ire per multitudinē: per Porphyrium.

E Ubi dicitur q̄ authoritas in sensu diuiso est falsa: quia
nō est necesse ip̄m descendente ire p̄ multitudinē. Sed ha-
bet p̄cedi in sensu cōposito: vt necesse est descendente ire p̄
multitudinē a generalissimo ad specialissima.

E Dās formā dat oīa p̄ia formā. vii. p̄physicorū.

Intelligit̄ vno mō dāns formā dat om̄ia cōsequētia ne-
cessaria ad formā: modo scie et virtutes non sunt necessarie
ad formā: q̄ sunt de bene esse ipsius forme eo q̄ sint forme
accidētales p̄ficientes intellectū. Alio mō sic intelligit̄ et
melius dāns formā dat ipsi formaliter vel virtualiter om̄ia
cōsequētia formā: nam sic deus dat sciam virtualiter: quia
creauit formam intellectuā: sic q̄ habet naturalem inclin-
ationem ad acquirendum scientiam.

E Dens est infinitus: ibidem.

Intelligitur q̄ deus est infinitus in vigore et perfe-
ctione: sed non extensiuē inquantitate.

E De multiplicibus seu equiuocis non est scien-
tia: secundo posteriorum.

E Ubi dicitur q̄ s̄m sanctū thomā de equiuocis et multi-
plicibus in tota sua cōmunitate manētibz nō est sciētia.
Et ratio est: q̄ intellectus est virtus immaterialis: vt pa-
tet. iij. de anima: et non pōt simul et semel ad plura se di-
uertere: sed capiēdo aliqd equiuocū in certa ei⁹ significa-
tione: tunc de eis bene potest haberi aliqua scientia.

E De ente paccis nō habet̄ sciētia. vi. metaphy.

Intelligitur q̄ de propositionē p accidens vera nō ha-
betur scientia tanq̄ deicibili propinquo: sed bene de re si-
gnificata per conclusionem.

E De corruptibilibus et passionibus aliter se ha-
bentibus non est scientia: primo posteriorum.

Intelligitur de propositiōibus singularibus cathego-
ricis non est scientia tanq̄ de scibili propinquo. Et hoc tñ
stat q̄ de talibus est sciētia tanq̄ de reb⁹ scatis p̄ propo-
sitiones siue tanq̄ de scibili remotissimo.

E De subiecto sciētie debēt demonstrari passiōes
p̄ncipalissime in tali sciētia cōsiderate. j. posteriorū.

Elex est de illis passiōib⁹ q̄ sūt p se note de illo subiecto

Demonstratio circularis est impossibilis: ibidē.

Intelligit in eodē gñe demō. tradi respectu eiusdem gñis causē nō de multis: scz demōstrantib⁹ ad eandē cōclutionem: et secundum idem genus causē pertinentibus.

Diffinitum est notius suis ptibus diffinientibus: primo p̄physicorum.

Ibi dī q̄ p̄phs vult q̄ facilius sit h̄re p̄ceptus diffiniti q̄ cōceptus diffinitōis cū hoc tñ stat q̄ cōceptus diffinitius sit notior: p̄ceptu diffinibili vñ ad hñdum p̄ceptū diffinitōis nō sufficit cōcipere cōceptū gñis vel dñe: vt dicit Buridanus. Sed ad habendum conceptum diffiniti sufficit habere conceptum speciei.

Decem predicamenta sūt decem rerum principia naturalium. Porphyrius.

Intelligitur de principiis diffinitiuis supponētibus p rebus naturalibus et non loq̄tur de p̄ncipiis essendi.

Dicēs species esse sep̄atas recte dicit. vii. meta.

Et sic videtur q̄ vniuersalia sunt ponēda si essent sep̄ata a singularib⁹. Ibi dī q̄ p̄phs cōparat ibi vñ primo mō et scdo mō dictū adinuicē: qz qui ponunt vniuersalia realia esse a singularib⁹ sep̄ata melius et notabilius dicūt q̄ illi q̄ dicūt ea esse coniūcta: et sic non vult q̄ talia sint ponēda: sed vult q̄ plato cū suis sequētib⁹ magis notabili⁹ dixit

Deus et studiosus possunt facere mala et agere. vii. topicorum.

Pro quo sciendū q̄ ille terminus deus vno mō capit substantiue et illo modo capit duodecimo metaphysice Ibi dī q̄ deus est: aīa optimū et sempiternū: et sic non capitur hic. Alio modo capit adiectiue: et sic idem est q̄s deificus et studiosus: id est virtuosus: et sic tūc capitur in predicta auctoritate: et primo politicorum.

Deus est anima mundi: primo celi.

Et sīlī vocat ibidē oēs intelligētias aīas. Rñdetur q̄ aīa capit ibi improprie s̄m aliquā sīlitudinē q̄ talis est: q̄a sicut aīa p̄prie dicta regit et distinguit et mouet corpus:

sic etiam intelligentia facit suo o:bi cui appropriatur.

¶ Disiunctū ex differentijs diuisiuis alicuius gñis cōuertit cum tali genere: vt vult Boetius in lib. diuisionum:

¶ Verum est sumptis illis differentijs in numero singulari: quia in numero plurali non habet veritatem.

¶ Diffinitio est in predicamento. ij. topicorum.

¶ Respondetur q̄ p̄būs loquitur ibi figuratiue ponendo totū p̄ parte et vult q̄ diffinitio ponitur in p̄dicamēto non scōm te totā: sed solum s̄m suas partes.

¶ Diuisibile non est indiuisibile: primo celi.

¶ Ibi dicitur q̄ nullum diuisibile quantificatiuum seu extensum est vel potest esse indiuisibile.

¶ Differentia sumitur a forma: per porp̄birium.

¶ Dicitur q̄ forma debet int̄m valere sicut cōditio formalis seu perfectionalis.

¶ Disciplina est que in sola speculatione consistit, per Hugonem et sanctum Thomam.

¶ Respondetur q̄ capit scientiam speculatiuā cōiter pro scientijs quarum obiecta possunt facere speculationem.

¶ Dialectica nō est sciētia. xij. metaphy. 7. j. topi.

¶ Ibi dicitur q̄ vult q̄ dialectica non est scientia specialis: sed est scientia comunis.

¶ Duo babit? p̄trar̄ nō sūt simul ī eodē. ij. poste.

¶ Ibi dicitur q̄ licet verum sit q̄ non sunt in eodē actu aliter cum hoc tamen stat q̄ vnus actualiter: et alter potē tialiter siue habitualiter stant simul in eodem.

¶ Dicimus enim deum esse animal optimum et sempiternum. xij. metaphysi.

¶ Ibi dicit q̄ p̄būs loquit s̄m opinionē vulgariū q̄ dixerūt deos esse animalia: et posuerūt plures deos. Vniuersaliter dicit q̄ per deū intelligit corpus celeste. Et sit sensus deus: id est corp⁹ celeste est aīal optimū et sempiternū.

¶ Dabilis ē minim⁹ ignis p̄ cōmētatorē vij. phy.

¶ R̄ndet̄ inter ignes actuales: et q̄ incerto ordine est de

¶ minimū ignē sed respectū nō ē minimū ignē simplr dare.

E Diffinitum est notius diffinitione. vii. topico.

E Intelligitur sm rōnes vniuersales apprehensas per intellectū: et intelligitur de acquisitione imperfecta et quo ad nos: sed de acq̃sitiōe perfecta nō est vez vtp̃z intuenti.

E Diffinitio toti⁹ pueniēs pti nō est bōa. vi. topi.

E Diuturniora sunt meliora. i. ethicoz.

E Intelligit vno modo sic. Aliqua sunt diuturniora rōne actus ⁊ potētie: et sic cōceditur q̃ illud qd est bonū ⁊ diuturnius est melius. Si aut rōne materie tūc est falsum: q̃a tunc lapis esset melior q̃ hō: q̃ lapis diuturnior est q̃ hō: vel sm. Repertū intelligit de illis q̃ sunt eiusdē speciei vel etiam dū modo minus diuturniori non sit annexa melior cōditio ppter qd nō oportet materiā primā melioris esse conditionis et dignioris forma substantiali.

E De diffinitioib⁹ pōt esse sciētia. xii. metaphy.

E Intelligit sm rōes vniuersales ⁊ p̃ intellectū app̃hēsas.

E Deus nihil intelligit extra se. xii. metaphy.

E Et sic sequeretur q̃ deus nō intelligat ista inferiora. Respondetur q̃ deus nihil intelligit extra se tanq̃ p aliquod quod est extra deū: cū hoc tñ stat q̃ deus intelligit extra se per suā nudā essentiā. Vel dī q̃ nō intelligit extra se per mediū et phantasma: sed alietate: et sm suā simplicē essentiā. Sed diceretur tñ dī tertio de aīa oportet quemcūq̃ intelligentē phantasmata speculari. Rñdēt q̃ hoc intelligit de intellectu humano siue dependente ⁊ non diuino.

E De partibus aut anime dicimus. ii. de anima.

E Abi videt velle q̃ ania hēat ptes. Rñdetur q̃ phīs loq̃t de p̃tibus subiectiuis seu de potētis aīe q̃ sunt partes aīe et hoc secundum rationem et non secundum rem.

E De vacuo et infinito non est scientia. iii. phys.

E Abi dicitur q̃ de eis non est scientia proprie dicta q̃ est de necessariis et tanq̃ de propinquis.

E De reb⁹ p accis nō habet sciētia. vii. metaphy.

E Abi dī q̃ de p accidēs vel cōringēter veris de illis nō habet scia p ppositiōes categoricas de in esse de p̃senti.

Demonstratio debet fieri ex primis veris immediate necessarijs prioribus notioribusq; clausis conclusionis. j. posteriorum.

Intelligitur de demonstratione propter quid: que procedit ex ppositionibus primis et immediatis: propter hoc non sequitur: demonstratio non procedit ex primis immediatis: ergo non est bona.

Duo accñia nō pñt eē i eodē subiecto. xñ. meta.

Intelligitur q̄ duo accidentia naturalia et extensa nō possunt esse in eodem subiecto precise et adequate: et secundum eandem partem subiecti licet tamen accidentia spiritalia possunt esse in eodem subiecto.

Deus est substantia eterna et actus simplex mouens sicut intelligibile appetibile causa agēs et finalis totius vniuersi summa delectatio et optima et omnimodo imutabilis inalterabilis impassibilis intransmutabilis. xñ. metaphy.

Ubi phñs vult q̄ oia pfecta et pfectionalia nullā impfectionē includētia cōueniūt deo et sunt deus. Nā quicqd̄ puenit deo est deus. Et intelligit sic deus est suba incorporea capiēdo ly corpus quīs modo. s. tā pro corpe pposito q̄ substantia et eterna i. nō hñs principiū neq; finē et act⁹ purissimus nullā potentiā includēs: simplex. i. nō cōpositus: mouēs sibi oia mobilia sicut intelligibile et appetibile et nō sunt vt sensibile cā finalis supgubernās totius vniuersi qui est finis secundum cōmentatorem primo celi: primarius intentione dictus agens: id est causa actiua totius vniuersi: et sic de alijs particulis.

De⁹ est ens quo meli⁹ excogitari nō pōt. iij. phy.

Ex illo sequit̄ q̄ deus est ens pfectissimū et hoc est simpliciter verū et optimū. De futuris cōtingētibus non est determinata xitas. i. pñ her.

Dicit̄ q̄ hoc est verū de futuro ptingēte: cur⁹ xitas nō depēdet ex ppōne q̄ est de pñti deteriate vera. Nō xitas illi⁹ ppōnis hō mouebitur depēdet ex veritate illius de pñti. s. hō mouet. Dicitiores sunt magis fideles cōitati ad cōiora. iij. politici. In

telligit q̄ in plurimū sunt magis fideles nō quo ad eōe bo-
num pcurandū: sed magis ad puentores. In illis em̄ ma-
gis credit diuitib⁹ q̄ paupibus. ¶ Diuitie sunt vtutes
aie: p̄ Alanū ibi dīr q̄ verū est de diuitijs aīe q̄ sunt sciētie
et vtutes. Sed hoc nō intelligit de diuitijs corporaibus seu
corpis: q̄ tales diuitie pturbāt aīam. ¶ Vno corpa non
sunt in eodē loco. iij. phy. 7. iij. de aīa. ¶ Intelligit d̄ lo-
co pprio nō aut cōi: q̄ locus pprius est qui ptinet solū lo-
catū sicut aer. ¶ Dimēiones in materia p̄ma sunt ppe-
tue p̄ omētatorē. ¶ Ibi dīr q̄ vlt ppetue sunt dimēio-
nes vt p̄ma materia sic q̄ ly dimēiones stat cōfufe tm̄: et
sic non oportet dare certū suppositū. ¶ Disposito medio
inter agēs et patiēs respectu agentis et actio et patiētis
passio p̄ omētatorē. ix. meta. ¶ Intelligit sic q̄ res que
est actio in ordine ad agēs dīr actio et in ordine ad patiēs
dīr passio cū hoc stat q̄ actio et passio nō sunt pprie ad ali-
quid: nā reciprocatio et denoiatio non sufficit ad hoc q̄ ali-
quid sit proprie in relatione: sed vltra hoc requiritur q̄ talia
dicibilia p̄dicent de se inuicē mediāte ly ad aliqd̄ essentia-
liter: mō sic non est de ly agēs et patiēs. ¶ Diffinitio nō
d̄ dari p̄ opposita. vi. topi. ¶ Ibi dīr verū est inq̄tum sunt
opposita: mō licet act⁹ et potētia ponūtur in diffinitioe mo-
tus: tm̄ ibi nō opponūtur vt opposita. Sed tūc opponūtur
qn̄ actus ponit̄ pro actu et potētia p̄ illo qd̄ nō est sed pōt
esse. ¶ De⁹ solū simplex est. vi. meta. ¶ Et videt̄ q̄ for-
ma subalis: quod est simplex vtute illi⁹ signi exclusui so-
lum. R̄ndet̄ q̄ simplex capit̄ dupl̄r. Vno mō vt priuat cō-
positionē partiū inter se 7 nō aliunde: et sic aīa intellecti-
ua dīr simplex ex quo nō est cōposita ex ptibus: sed tm̄ eque
bñ est cōponibilis cū materia. Alio mō simplex vt nō solum
priuat inter se cōpōnem partiū. Sed extra cōpōnem partiū aliā
de. i. q̄ non sit cū altero cōposito: et sic solus de⁹ est simplex:
q̄ non est cōpositus: nec tm̄ aliquo mō cōponibilis: 7 de il-
lo ly simplex capit̄ in p̄sentia auctoritate. ¶ De cōpollē-
tibus idē est iudiciū regula cōis. ¶ Intelligit q̄ ad seque-
lā. scab vno ad aliū est bona p̄na nō aut oportet quo ad oīa:
q̄ quo ad modū significādī nō op̄ vt patet de ly hō 7 risibi-
le: q̄ ly hō p̄cat sua significata absolute: sed ly risibile con-

notat. ¶ De^o et natura nihil faciūt frustra. i. celi. t. liij. de
aia. ¶ Intelligit q^d vix est fm totā speciē vel vt in plu-
ribus indiuiduis: sed natura bñ facit aliqua frustra secun-
dum vnū indiuiduū vt pducēdo vnū hoīem cū sex vel octo
digitis. ¶ Dubitare de singulis nō est inutile: per phūm
in pdicamētis. ¶ Intelligit dubitare p rōnes de singu-
lis nō per se manifestis et sufficienter deteriat is: hoc nō est
inutile. ¶ Dimittere sensum et seq^u rationē debilitas est
intellect^{us}. ¶ Intelligit si aliquis certe nouerit sensu ce-
tū ppter modicā rationē quā habet p intellectū aliter dis-
finit p intellectū hoc est bene debilitas qua male iudicat.
¶ De ratiōe materie est abijcere formā et aliā requirere
.i. physicorū. ¶ Hoc intelligit de rōne inferiorū generabi-
liū et corruptibiliū. ¶ Diuerse opationes arguūt diuer-
sas formas p cōmentatorē. xij. meta. ¶ Intelligit in di-
uersis suppositis nō sūt in eodē supposito. ¶ Deus non
intelligit simplicia: p Auicēn. ¶ Intelligit q^d de^{us} nō in-
telligit eodē mōd^o p spēs sicut nos intelligim^{us}. ¶ De^{us} est
innomiabilis aliquo noīe: p cōmētatorē de causis. ¶ In-
telligit deus est innomiabilis aliquo noīe pfecto oēm pfe-
ctionē importās seu exprīmēs quā hō in eo cognoscere pōt
ppter qd multa noīa attribuitur deo: vt est sapiētia prudē-
tia saluator et cōsilia. ¶ De natura cōtrariorū est se mu-
tuo expellere. i. meta. ¶ Intelligit q^d cōtraria nō pnt esse
in eodē subiecto inesse et formaliter: sed bñ apphēsiue et
cōtinentiue: q^u ab eodē cōtinent. ¶ De quanto aliquis est
maioris passibilitatis de tanto est minoris posse. ¶ In-
telligit de posse actiuo: stat tñ cū hoc q^d sint inuicē poten-
tie passiue: vt est materia prima: sicut patet. i. phy. ¶ Dia-
phonū est inuisibile. ij. de aia. ¶ Intelligit q^d vix et diffi-
cile est visibile. Et rō est: q^u nō videt p spēm propriā sed p
spēm extrinsecā vel p colorē. ¶ Diuisio debet dari p op-
posita fm Boetiū. ¶ Intelligit quo ad spēs mediatas:
nō aut intelligit quo ad species immediatas. ¶ Denarius
est mēsurā oīm rerū: et est fideiussor in qualibet re qua in-
digem^{us} in oīni necessitate. v. ethi. ¶ Deterius sp^{iritus} est gra-
tia melioris. vij. poli. ¶ Duplex est ius. s. legalis et natu-
rale. Naturale est q^d h^{ab} eandē potentia apud oīes hoīes.

Legale vero est qđ est statutū ex lege. ¶ **D**ifficile est rē
nitere cōsuetud. nī. q. assimilā nature: facili⁹ est tñ trans
mutare cōsuetudinē. vii. ethy. ¶ **D**electatiōes bestie p̄a
ue sunt ex natura: sed p̄auorū hominū cōsuetudo: ibidem.
¶ **D**electatio cōseruat cōparantē in ope suo. x. ethicoz. ¶
¶ **D**uplex est vita scz cōtemplatiua et politica inter q̄s
cōtēplatiua est melior: q. ipsa est diuina alia hūana. ibidē.
¶ **D**e exēplo nō req̄ritur verificatio sed manifestatio: cō
mento. ij. de aia. ¶ **D**eceptio et ignorātia plus pp̄ie sūt
aiatibus q̄ sciētia. ij. de aia. ¶ **D**uplex est appetit⁹: scz in
tellectiuus et ille dicif volūtas. Alius est sensitiuus: et ille
dicif cōcupiscibilis: tertio de ania. ¶ **D**entes equorum
senescūt albescūt: in libro de historiis anialiū. ¶ **D**entes
canū iuuenū sunt albi et acuti: senū vero obtusi et nigri ibi
dem. ¶ **D**esideriū dubiū vadit ad infinitū: primo politia
coz. ¶ **D**octrina naturaliter p̄cedit ab hoīe fm opatio
nem quā habet doctrina ad discipulū: in primo libro poe.
Aristo. ¶ **D**irige semp cogitatiōes tuas in bonū: in libro
de regimine principū. ¶ **D**iscipul⁹ debet esse docilis at
tentus et beniuolus. Docilis cū ingenio. Attentus in ex
ercitio. Beniuolus animo ad audiendū: vt patet in Boe
tio de disciplina scholariū. ¶ **D**iscolus est ille qui discurs
rit p̄ vicos tabernas et p̄ plateas p̄ cellulas meretricū per
publica spectacula p̄ choreas et cāpos: ibidē. ¶ **D**eus est
summū bonū sup omnē substantiā omnēq. naturā quē cun
cta petūt cū ipse sit plene p̄fectiōis et min⁹ societatis indi
gnus. Plato in Tymeō. ¶ **D**ociles nos natura edidit et
rationem nobis dedit imperfectam que tamen perfici po
test. Seneca ad Lucilium.

¶ **D**isciplina bonos mores facit et ergo sapiat
vnusquisq. quod dedit. Seneca de moribus. (b⁹.

¶ **D**iuit̄s vtēdū est nō abutēdū. Seneca d̄ mori.

¶ **D**e dubiis non definies sed suspensam teneas
sententiam. Seneca de formali vita.

¶ **D**eum amabis: sed illum in hoc imitaberis vt
vobis omnibus, p̄desse et nullinocere possit: ibidē.

C Deus malū facere non potest sed nihil est qđ
deus facere non potest ergo malum nihil est: verū
est positiue. Boetius. iij. de consolatione.

C Diuina prouidentia rebus generandis nō im-
ponit necessitatē: quia si omnia euenirēt de necessi-
tate p̄mia bonorū ⁊ pena malorum p̄iret: ibidem.

C Dabo egenti nō vt ego ipse egeā: succurro peri-
turo nō vt ipse pereā. Seneca in de beneficijs.

Adem sunt principia essendi ⁊ cognoscendi.
secundo meta.

C Rñdetur qđ p̄p̄is vult qđ principia sunt eadē in eadem
demonstratiōe p̄pter quid gñis: qđ sicut res habet esse in de
monstratiōe per suā rationē p̄pter qđ: sic etiā h̄ cognoscit:
vt patet ex qđ nomis demonstratiōis p̄pter qđ. Alii intelli-
git de p̄ncipijs intrinsicis et essentialibus.

C Ex eo qđ res est vel nō est oīo n̄a vel falsa dicitur:
per philosophum in predicamentis.

C intelligitur qđ omis propositio affirmatiua de p̄ti de
inesse categorica de terminis non ampliatiuis: qđ si ita est
sicut per eā significat scōm eius scationē totalē ⁊ p̄posi-
tionalē t̄c illa d̄: vera: si aut nō: t̄c dicitur esse falsa.

C Ex duobus entibus in actu fit vnum tertium.
vñ. metaphys.

C intelligit qđ quorū quodlibz est in actu formali t̄c ex
eis fit vnū tertiu: cum hoc t̄n stat qđ ex duplicibus entibus
quorū vnū est in actu et aliud in potētia fit vnū tertiu sicut
ex materia et forma fit vnū compositum. Vel intelligitur
de eutrogenijs: quia due gutte diuerse faciunt vnum ter-
tium per se: scilicet aquam.

C Ex puero fit vir. ij. metaphysice.

C intelligitur qđ ex dicit circumstantiā ordinis. Alij t̄n
dicūt qđ ly ex debet importare circumstantiā cause efficiētis.

C Entia nolūt male disponi. ij. metaphysice.

C Ex illa auctoritate sequeret qđ oīa entia totius mōdi
seu vniuersi sunt bene et optime disposita. Sed diceret qđ

E

tunc quid demonstris dicendū ibi licet monstrū sū se nō sit bene dispositū: tñ in ordine ad decorē vniuersi est bene dispositum: et ex tali relucet decor vniuersi.

Ens et vnū cōuertunt. iij. metaphysice.

Verū est capiēdo ly ens participialiter et vnū aggregatiue: non autē vtrū est capiēdo ly ens nominaliter.

Effectus gerit similitudinem sue cause: per authoritatem de causis.

Intelligitur de causis particularibus: sed nō de vniuersalibus: vt est deus et intelligentia: de quibus non oportet.

Entia metaphysicalia sunt abstracta a sensibus secundo physici et sexto meta.

Ibi dicitur quod aristoteles nō vult quod sunt realiter distincta: sed quo ad modū cōsiderandi. Sic quod metaphysicus cōsiderat de illis quod nō habēt respectū ad modū vel quo materiā vel quo ad qualitates sensibiles. Et per hoc consideratio metaphysici differt a consideratione physici.

Ex ente et ente non fit ens per se nisi secundū accidens: secundo physicoz.

Intelligitur sic quod ex ente et ex ente non fit ens per se vniuersaliter vel in quodlibet est ens. i. absolute. Vel intelligitur sic quod ex ente et ente non fit ens: et hoc est verum quando ambo entia sunt entia in actu formali.

Essentie predicamentoz sunt impermixte per themistium: secundo de anima.

Intelligit quod terminus vni⁹ predicamenti nō predicat essentialiter de termino alterius predicamenti: cū hoc tñ stat quod predicat de tali termino accidentaliter: vt homo est albus.

Effectus et materia non coincidunt. ij. physico.

Intelligitur de materiali causa ex qua efficiēti: sed nō prohibet quin materia in qua vt subiectū scie et cā efficiens: scz intellectus possint coincidere.

Eadē nūero sunt quoz materia ē vna. v. meta.

Ibi dicitur quod illi termini sunt idem nūero qui supponunt pro eodē significato. Alio modo intelligitur eadē nūero sunt quoz idem est significatum materiale.

Ex nihilo nihil fit: primo phyſi.

Intelligitur q̄ phis vult illam nihil fit ex non ente realiter et hoc eſt verum phyſi.

Eterni non eſt aliqua cauſa. viñ. phyſi.

Intelligitur p̄mo mō ſic q̄ eterni nō eſt cauſa aliqua a qua eſt p̄ducta tanq̄ ex materia. Alio modo intelligitur eterni non eſt cauſa. zc. videlicet affirmatiue et conſignificatiue et ſit eſt falſa.

Entia non mota non ſunt phyſice conſiderationis: ſecundo topicorum.

Intelligit ſic entia q̄ non cōſiderant ſub rōne motus vel tanq̄ cauſe ad effectus vel tanq̄ principia ad principia iſta nō ſunt phyſice cōſiderationis: mō aīa reducit ad ens mobile tanq̄ ad cauſam efficiētem.

Eternū eſt quod nō habet principium neq̄ finē.

Intelligitur de principio durationis habet tamen principium conſeruatiōis dependentie.

Ex non quanto non ſit quantum. Secūdo celi.

Verū eſt q̄ ex nō quāto non ſit quātū p̄tinuū licet bene diſcretū et licet tres cōcluſiōes grāmatiche ſcientie nō ſunt quantitas continua: quia ſimplices qualitates in anima: ſunt tamen quantitas diſcreta: quia numerus.

Ex vno nihil ſequitur: ſecundo priorum.

Intelligitur q̄ ex vna propoſitione nihil ſequitur ſylogiſtiche: ſed ex vna bene ſequitur enthymematice.

Eadem ſunt principia compoſitionis et reſolutionis. i. de generatione.

Intelligitur de reſolutione ſeparatiua que eſt partim aliquarum a ſe inuicem ſeparatio. Vel intelligitur de reſolutione reali et non logicali.

Eadem eſt ratio partis et totius.

Intelligitur in naturalib⁹ et nō artificialib⁹ z licet p̄poſitio ſit ſubiectū petri hiſpani non ex hoc ſequitur q̄ ſit ſubiectum ſecundū vel tertij tractatus. (ſis.

Eiūsdē effect⁹ nō ſūt diuerſe cauſe: p̄auctozē d̄ cauſa

Intelligitur ſic q̄ eiūsdē effect⁹ nō ſunt diuerſe cauſe.

subordinate: ergo etiā nō sequitur intellectus infer: ergo non premisse: quia premisse et intellectus sunt causę subor-
dinate tanq̃ causa efficiens et instrumentum.

Ens nec est vniuocū nec equocū. iij. metaphys.

Intelligitur q̃ ens non est equiuocū a casu sed bene a consilio seu per analogiam: quia per prius dicitur de substantia: et per posterius de accidente.

Entis diuerse sunt species: primo phys.

Intelligit capiendo species p̃ terminis min⁹ cōmūib⁹.

Eque est de eē q̃ntitat⁹. i. celi: et in p̃dicamentis.

Intelligitur de quantitate finita non autem infinita.

Ex vero nil nisi verum: secundo priorum.

Intelligitur q̃ consequentia bona et formali ex antecedente vero nil aliud sequitur nisi verum.

Eterno nihil est prius. viij. physicorum.

Hoc est verum secundum tempus cū hoc tñ stat q̃ aliquid sit prius secundum naturam.

Edem differentie non sunt diuisione inferioris et superioris: in p̃dicamentis.

Intelligit de differētis essentialibus: sed non accidentalibus: vt quāritas diuidit̃ infinitum et in infinitum:

Eterna non sunt in tempore. iij. physico.

Intelligitur commensuratiue adequate commensuratio temporis non conuenit eternis.

Ea que scimus sunt minima non que ignoram⁹ per chemistum.

Verum est q̃ ea que scimus determinate et in speciali et non vniuersali seu confuso modo q̃ in vñ scim⁹ oē ens p̃ istam propositionem. Omne ens vel est vel non est.

Excellēs sensibile corrūpit sensum. ij. de anima.

Et sic tūc vñ illoꝝ non est alterū quoz vñ contingit pati corruptiue et aliud nō. Sed sensum cōtingit pati corruptiue ex auctoritate. Intellectū vero nō: ergo sensus et intellectus nō sunt idē. Ibi dī q̃ sic intelligitur q̃ excellēs sensibile corrūpit sensum quo ad dispositiōem nō aut̃ quo ad essentiā: et sic sensus materiā: sed nō materiā sensus

corripit ppter appellationē. Sili in secūdo ethi. dicitur q
sensus contrariatur rationi: et sic iterū seqtur q sensus et
ratio sunt idem. Abi dicit q hoc demonstratiuū sic intelli
gitur q sensus. i. iudiciū potentie seusitiue cōtrariat ratio
ni in iudicio rationis: et sic illa auctoritas est vera.

Embrio pmo viuit vita vegetatiua et postea sēsitia

Intelligitur q prius apparent in embriōne operatio
nes potentie vegetatiue q potentie sensitue.

Eligibilis est bonum circumstantionatū q ne
cessarium et sine circumstantia: p hū in ethicis.

Intelligitur de bono nature naturate: et non de bono
nature naturantis quia primū est bonū simpliciter et sum
mum bonum est maxime eligendum.

Esurians est calidi et sicci et sitis est frigidi et
humidi: secundo de anima.

Intelligitur sic. Esuries est appetitus calidi et sicci nu
tritiui ad confortandū calorem naturalē: sed sitis est appeti
tus frigidi et humidī et hoc ad restaurandū humidū radi
cale in quod agit calor naturalis.

Echo differt specie a sono primario: per com
mentatorem: secundo de anima.

Intelligitur q echo et sonus differunt specie: secundū
rōnem specificā cum hoc tñ stat q sit vnus et idem son⁹ in
re: vel dicit q differunt p apparentiam auditus.

Eternalitē nūq̄ fuit nec stat aliq̄ frustra potētia.

Verum est de potentia obiectiua non autem subiecti
ua. Vel si fuerit potentia ad corruptionē sui et nō alteri⁹.

Ex non homine fit homo. i. p̄physicorum.

Intelligit q ex nō debet dicere circumstantiā causē ma
terialis: sed circumstantiā tpis. i. post nō hominem fit homo.

Eiisdem rei non debent esse plura principia. i.
celi. et. i. p̄physicorum.

Intelligit in eodē gñe causandi nō aut in diuersis: q
prima cā est causa omniū in gñe causē efficiētis seu cōser
uantis et etiā forma vel anima est cā in gñe causē formalis.

Ens est prius deo: philosophus in p̄dicamentis.

Intelligitur q̄ ens est prius quo ad sequelam non am-
tem quo ad naturam essendi.

Effectus non est causa. v. metaphysi.

Intelligitur cū reduplicatiōe q̄ effect⁹ vt sic nō est cā

Ei⁹dem non sunt plures actus: commentator
de substantia orbis.

Verum est inter se specificē et essentialiter distincti.

Eterne sunt species rerum.

(causas.

Intelligit sic foraliter vel actualiter s̄m se vel s̄m eay.

Ea que volumus agere ad amicos sunt eligibi-
liora q̄ ad quoscunq; alios. iij. topicorum.

Intelligitur de vera amicitia: id est de illa que fit pro-
pter bonū honestū et sic illa amicitia amasie; non est vera
amicitia: eo q̄ non fit propter bonum honestum.

Ex non ente nihil sequitur: in predicamentis.

Intelligitur dupliciter: vno mō capiēdo ly ens p̄cipi-
aliter tūc autoritas in se est vera. Alio modo capiēdo ly
non ens improprie pro non vera siue pro falsa: et sic ex non
ente bene sequitur aliquid.

Ex equalitate scitorum arguitur equalitas sci-
entiarum: per cōmunem animi conceptionem.

Rndet q̄ hoc simpliciter nō est ver⁹. Sed intelligit ex
p̄cise eq̄litate scitorū et modorū sciendi eque p̄fecte arguit
eq̄litas scientiarū: ergo illa p̄nā nō valet. Intellect⁹ hūan⁹
scit rot sicut deus: ergo est sciens sicut deus.

Ens extra aīam diuidit in. ix. p̄dicamē. v. meta.

Ubi videt velle q̄ nullū ens in aīa sit in p̄dicamēto ⁊ p̄
p̄ns videt q̄ grāmatica logica rhetorica nō sunt in p̄dica-
mento: dicitur q̄ nullū ens in anima est qđ existit nisi obie-
ctiue et imaginarie: cum hoc tamen stat q̄ ens est in anima
existens in hēsiue: vt scientia.

Ens et verum conuertuntur: similiter falsum ⁊
non ens conuertuntur: sexto metaphysi.

Dicitur q̄ verum est prout sunt passionēs entis: sed
non tenet veritatem prout sunt passionēs propositionis.

Forma bñana introducitur sicut qualitas in alteratione: per commentatorem: primo physicoz.

Intelligitur conditionaliter ad hunc sensum si forma hominis suscipit participationem cum qualitate. i. passione introductur: tunc habet se recte: sicut qualitas in alteratione: si vero non tunc contingit oppositum: et tunc forma non introducitur successive.

Flamma est magis ignis quam carbo: per philosophum in topicis.

Intelligitur quod flamma plus lucet quam carbo non autem quo ad essentiam est perfectior: seu magis ignis sed quo ad lucem est perfectior.

Finis est primum in intentione et ultimum in executione. i. physico.

Intelligitur de agentibus a proposito et cum deliberatione non autem in agentibus mere naturaliter seu in actione nature.

Forme est agere materie vero pati: primo de generatione.

Verum est principalissime non autem subiective: quia solius compositi est agere subiective.

Fama quam omnes homines famantur non de toto deperdit octavo ethicorum: et in de somno et vigilia.

Dicitur illud quod plures famantur prestat fidem. Et dicit commentator ibidem quod aliquod dictum famosum secundum se totum esse falsum est impossibile. Et intelligitur de sapientibus omnino de fide dignis si plures sapientes dicerent et famarent illud presteret fidem.

Forme non est forma. vii. meta. per authorem sex principi.

Intelligitur quod forme non est forma essentialiter et compositive: sic quod una forma non componit aliam essentialiter: sed bene accidentaliter: sicut scientie sunt forme ipsius anime.

Forma est simplex et indivisibilis: per authorem sex principi.

Intelligitur quod forma est simplex: id est non componitur ex partibus diversarum rationum divisibilium. Et intelligitur

¶ Non est in partes diuersarum rationum diuisibile.

¶ Finis est melior ordinatis in finem.

¶ Intelligitur de fine gratia cuius non quorū si sic se queret q̄ finis esset melior deo quod non est dicendum.

¶ Felicitas humana est quid optimum delectabilissimum eligibilissimum: primo et bicozum.

¶ Intelligit q̄ felicitas hūana inter opationes hūanas est quid optimū inter opatiōes: q̄ est qd optimū: q̄ p̄ his verum capiēdo superlatiuum assertiue.

¶ Falsum est nō ens: quinto et sexto metaphysi.

¶ Intelligit capiēdo non ens improprie: sc̄z p̄ nō vero.

¶ Frustra est potentia que non reducit ad actum: primo celi et tertio de anima. (mō sc̄andi.

¶ Intelligitur de potentia rei que tenet se ex parte rei ⁊

¶ Forma ē definita ⁊ māifesta h. phy. (as opatiōes

¶ Intelligit q̄ fōa ē māifesta q̄ ad suos effect⁹ siue q̄ ad su

¶ Forma est causa felicitatis: secundo physico.

¶ Intelligitur de felicitate subiēctiua que est intellect⁹ non autem obiectiua: vel dicitur q̄ philosophus capit felicitatem improprie: sc̄z pro successu prospero.

¶ Finis mouet causam efficiētē: secundo physici.

¶ Ibi dicitur q̄ ph̄s vult q̄ finis et causa distinguūtur realiter: licet modo deus mouet p̄pter aliquē finē tñ finis non mouet eum: quia est immutabilis.

¶ Finis ē eligibilior his q̄ sunt ad finē. iij. topico.

¶ Intelligit oīs finis q̄ per se est bonus gratia cuius vt sic est eligibilior ordinatis ad finē seu in ipsa primaria intē-
tione et s̄m dictū recte rōnis dicit per se p̄pter finē p̄ ac-
cidens. Dicit bonus p̄pter malū finē. Dicitur gratia cui⁹
propter finē gratia quo. Dicit vt sic: q̄ idē genus est finis
gratia suiipsius: ⁊ sic tūc licet idē non sit eligibilis seipso
tñ idē gratia cuius est et eligibilis seipso vt agēs dicitur
ordinatū in seipm: q̄ non oportet q̄ oīs finis gratia cuius
sit melior ordinatis in aliū finē: et maxime si alius finis sit
melior illo. Dicit s̄m dictū recte rōis: q̄ s̄m p̄uersam ratio-
nem auarus ordinat primam causam in pecuniam.

Forma est prior materia: septimo metaphys.

Et si sic sequeretur quod forma esset ingnabilis et incorruptibilis: quod est falsum et contra philosophum. id est philosophorum eo quod forma est generata: dicitur quod philosophus vult quod forma est prior id est dignior quam materia.

Forma est que dat esse rei: primo politicorum.

Intelligitur quod forma substantialis quam non est intrinseca et essentialis illa dat esse formale rei. id est media: dicitur forma substantialis propter formam accidentalem: dicitur rei naturalis propter rem independentem quam est deus. Dicitur causa intrinseca propter extrinsecas ut sunt corpora supercelestia. Dicitur essentialis propter qualitates primas quam sunt cause qualitatis accidentales sicut sunt caliditas et frigiditas humiditas siccitas. Dicitur que dat esse rei scilicet formaliter propter materiam que est de esse entitativo.

Fortuna est causa per accidens eorum quam fiunt: propter hoc extra scriptum et frequenter in non habentibus propositum. h. philosophus.

Intelligitur quod fortuna est causa propter effectum fortuitum qui effectus non est causa: et per consequens non est forma. Dicitur per accidens causa. id est determinata ad denotandum quod fortuitus effectus non procedit ex causis determinatis. Et ideo dicit philosophus quod fortuna est causa indeterminata et immanifesta. Dicitur eorum quam fiunt et. id est respectu effectuum non intentorum. Et dicitur hoc idem propter effectum intentos qui non sunt fortuna. Et sunt duplices effectus qui veniunt propter intentionem. Quidam primo sunt ociosi et sunt illi qui non sunt alicuius bonitatis vel malitie: ut fricatio barbe et humidi. Alii sunt preter intentionem per oppositum videlicet non ociosi: et in talibus debet fieri fortuna. Tunc dicitur etiam semper et frequenter. id est fortuna habet fieri in effectibus contingentibus ut raro. Et dicit Albertus magnus: si aliquem euntem ad forum contingeret semper inuenire aurum hoc non diceretur fortuna nec fieri a fortuna. Et nota quod aliquid debet fieri extra: semper et frequenter dupliciter. Uno modo ex raritate temporis ut eclipsis solis. Alio modo ex causis: quia raro eueniunt ex determinatis causis et de illo intelligitur authoritas: et sic patet quod eclipsis solis non dicitur fortuna: quia non fit ex raritate cause sed ex raritate temporis. Dicitur in agentibus a proposito ad denotandum quod fortuna solum habet fieri in agentibus ex deliberatione: propter hoc

casus nō est fortis: q: sit in nō habētib⁹ ppositū. Et ex il-
lo p³ q: infantes ⁊ aīalia bruta nō habent aliq^u fortūam.

¶ Forma recipit materiam primo vniuersalem ⁊
deinde minus vniuersalem. r. metaphysice.

¶ intelligitur q: forma primo recipit materiam vniuer-
salet. i. elementarē seu confusam et deinde min⁹ vlem seu
mixtam: et sic auctoritas est vera.

¶ Forma est quodāmodo priuatio. n. p³ physicozū.

¶ intelligitur q: duplex est forma: scz positiua ⁊ priua-
tiua: modo priuatio bene potest esse forma priuatiua sed
nunq^u compositiua siue positiua.

¶ Forma nō est sepabilis a materia. r. metaphy.

¶ intelligitur q: accidētalī forma nō est sepabilis a ma-
teria sic q: ipsa per se exister: q: talis forma accidētalī est
accidens. Et licet pōt separi a materia non tñ pōt pmanere
per se cū per accidens nō pōt esse naturaliter sine subie-
cto: nō aut intelligitur de forma substantiāli siue essentiali.

¶ Forme substantiales elementozū suscipiūt ma-
gis et minus: p cōmentatorem primo celi.

¶ intelligitur de formis accidentalibus vel dicitur q:
commentator fuit locutus improprie: nō aut assertiue.

¶ Figura est que terminio vel terminis clauditur:
primo metaphysice et primo Euclidis.

¶ intelligitur per se ad excludendū substantiam q: ter-
mino vel terminis claudit per accidēs. s. mediante magni-
tudine: vt patet primo metaphisicorum.

¶ finiti ad infinitū nulla est ppositio: primo celi.

¶ intelligitur determinate licet bene indeterminate:
tamen hoc non est inconueniens.

¶ falsum semper est in cōpositione. iñ. de anima.

¶ intelligitur sic secundum egidium q: falsum ad intel-
lectum componentem spectat.

¶ finitum et infinitum soli quantitati conueni-
unt: tertio p³ physicozū.

¶ intelligit de quātitate pprie dicta ⁊ extēsa: nō aut de
quātitate cōiter dicta sūm vigore potentiam ⁊ dñationem.

Forma est tota quidditas hoīs. vñ. metaphys.

Intelligitur q̄ forma est p̄fecta quidditas hominis: et quidditas formalis perfectior est q̄ quidditas materialis.

Forma est magis substantialis q̄ materia: tertio p̄physicorum.

Intelligitur pro vt ly magis dicit perfectionem: et nō pro vt dicit intensionem.

Sit autem quodlibet a quolibet: ibidem.

Ibi d̄r q̄ p̄ph̄s non loq̄tur assertiue: sed tanq̄ receptū ab antiquis: qz anaxagoras dicit q̄ forme latitant in materia vel d̄r q̄ p̄ph̄s vult iā q̄ q̄olibet ens naturale q̄d sit vel q̄d aptum natū est fieri a quolibet alio. i. a materia: qz eadē est materia in om̄ibus generalibus et corruptibilib⁹.

Forma est quoddam diuinum optimum et appetibile: primo p̄physicorum.

Intelligit sic q̄ forma est principiū intrinsecū et essentialiale existens et q̄dā diuinū s̄m assimilationē: quia assimilatur primo enti: et capiēdo ly diuinum non essentialiter: quia vt sic solus deus est diuinus.

Phantasia est virtus actiua. ij. de anima.

Ad est virtus reseruatīua plurimorum phantasmatum potens se referre super illa quotienscumq̄ vult.

Forma simplex nullius est subiectum: secundum Boetium.

Intelligitur de forma simplici simpliciter prima sicut est deus qui nullius est subiectum.

Forma est compositione contingens simplici et inuariabili essentia subsistens: author sex principi.

Intelligitur de forma non diuisibili in ptes diuersas rationū: qz quolibet ps forme est forma: quia sicut quolibet pars quantitatis est quantitas: ita quolibet pars qualitatis est qualitas.

Fortuna est infinita et immanifesta: tertio p̄physicorum.

Intelligitur sic q̄ est infinita. i. incerta: quia non certē cognoscim⁹: vñ euenit effect⁹ fortuit⁹ qz d̄r sc̄do p̄physicorū

¶ Infinita vni accidunt ⁊ g̃ infinite sunt cause effect⁹ fortuiti
¶ Forma corporeitatis nunq̃ separatur a materia per commentatorem: primo p̃hysicorum.

¶ Et si, di. tunc materia prima esset ens in actu formali subali qđ est falsum: et extra p̃h̃m. i. p̃hys. R̃ndetur qđ cōmētator. i. p̃hys. dī qđ forma corporeitatis nunq̃ sepatur a materia: vult qđ corporeitas sit vna forme inclusa in essentia materie: et vult qđ materia nunq̃ stat nisi sit corporea vel dimēsiōnata secundum cōsuetudinē nature: qđ p̃petue sunt dimēsiōnes in materia prima.

Generare sibi simile est naturalissimum operū viuentibus: secundo de anima.

¶ R̃ndetur qđ g̃nare sibi simile inter opatiōes potentie vegetatiue est p̃fectior: et hoc quo ad illas opatiōes quę sunt nutritio et augmentatio. Et vult p̃h̃s finaliter qđ viuens est in nobiliori et p̃fectiori statu qm̃ est in potētia p̃pria quo ad g̃nare sibi sile qđ qm̃ solū est in potētia ad generandū: et sic dī qđ g̃nare sibi sile non est p̃dicatū dicēs p̃fectionem distinctā a sua essentia: et ergo non conuenit deo nec deo est attribuenda.

¶ Generationis non est generatio. h̃. de g̃natiōe.

¶ Intelligit qđ g̃natio deteriate non est g̃natio alterius g̃natiōis terminate h̃ns partem post partē: qđ vna forma nō est subiectū alteri⁹ forme: cū hoc tñ stat bñ qđ g̃natiōis. i. forme substantialis sit generatio productiua.

¶ Genus est quod predicatur de pluribus specie differētibus in eo qđ quid: per Porphyrium.

¶ Intelligitur sic qđ genus in predicamēto supponit p̃o plurib⁹: sic qđ ly plurib⁹ capitur positue et nō comparatiue in eo qđ quid. i. affirmatiue et essentialiter vel apte tñ datur ad interrogationem factam per quid.

¶ Gaudeāt ṽlia q̃ si sunt mōstra sunt: ibidem.

¶ R̃ndetur qđ Porphyrius loquit ironice et substātiue cōtra platonem qui ponit vniuersalia realia distincta a singularibus: vt equum cōm et hominem cōm a quibus singularia haberent esse.

Generationis et corruptio sunt motus contrarii. v. phys.

Hoc intelligitur de generatione et corruptione rei permanentis et non successive: et licet motus secundum unam eius partem corrumpitur et secundum aliam generetur tamen hoc non est inconueniens cum sit res successiva.

Genus est materia speciei. Porphyrius.

Intelligitur similitudinarie non autem proprie: quia sicut materia prima est indifferens inferre quancumque formam: sic etiam ipsum genus est indifferens ad quancumque speciem.

Genus infinitatum est species uisus, topicorum.

Intelligitur quod genus infinitatum est terminus minus communis sicut ly ens sumptum cum negatione infinitatum est terminus communis. Et ratio est: quia de quanto terminus finitus fuit generalis: si fuerit infinitatus erit specialior.

Generans non congregat inter diuersa: per commenta. xij. metaphys.

Dicendum est quod verum est quorum quolibet ens est ens in actu.

Generans et generatum debent esse eiusdem speciei: septimo metaphys.

Intelligitur de generatione uniuoca et particulari: non autem de generatione uniuersali et equiuoca.

Generare est generans: primo physicozum.

Respondetur quod generatio capitur dupliciter. Uno modo concretive: et sic generatio est generans. Alio modo abstractiue: et sic non est verum.

Generatio unius est corruptio alterius. id est de generatione.

Intelligitur quod ad generationem unius sequitur corruptio alterius: quia quando generatur cadauer corrumpitur ipsum animal: et sic etiam habet veritatem de generatione elementorum. Et debet addi ad minus: quia quandoque ad corruptionem unius sequitur generatio multorum: ut patet in diuisione anguille: et talis generatio multorum potest fieri artificialiter: et ergo debet dici quod auctoritas principaliter habet intelligi de generatione naturali et non artificiali.

Graue mouetur in medio ratione medij sicut homo in nauis: per commentatorem: primo celi.

Abi dicitur quod philosophus vult recte sicut homo mouetur in nauis

non per se: sed admodū nauis: sic etiam graue simplex exis-
tēs in medio non mouetur: nisi medium mouebit cum eo.

¶ Graue existēs sursum: mouet deorsum a gñan-
te suā grauitatē vel a remouēte prohibēs: etiā ibidē

¶ Rñdetur q̄ tm̄ vult q̄ si aliquid fm̄ naturam suā esset
graue et q̄sceret violēter sursum: et tale deberet incipe de-
orsum moueri: tunc necessariū est vel erit remouere probi-
bēs: scz grauitatē: sic q̄ illud graue post quietē non possit
inchoare suū motū nisi per aliquod grauians grauitatē et
remanens prohibens et sic illa auctoritas est verā.

¶ Generatio substantialis non habet ens in actū
primo de generatione.

¶ Respondetur q̄ vult nihil qđ prohibet vltimā formā
habere ens in actu sed prime forme repugnat.

¶ Generans non facit formā siue substantiam:
septima metaphy.

¶ Intelligitur q̄ nō facit formā nec subiectum capiēdo
generare per se scz pro illo qđ solitarie generat prout est de
non esse ad esse productum.

¶ Generatio est pductio a nō esse ad esse. iij. phyfi.

¶ Intelligitur a non esse complete ad completum.

¶ Generatio fit propter formā et non propter
materiā: secundo phyfi.

¶ E ratio est quia forma est magis natura q̄ materia. i.
perfectior q̄ materia.

¶ Grāmatica debet esse prior in acquisitione sciē-
tiarum secundū Asido. in libro etymologiārum.

¶ Intelligit de grāmatica positīua: et talis nō est sciē-
tia capiēdo scientiā pprie: et nō intelligit de grāmatica re-
gulari seu doctrinali: quia illā precedit logica: vt inquit po-
trius hyspanus in tractatu suo.

¶ Grāmatice fructuositas nullo modo est dimit-
tenda quia per eam cuiuslibet sciētie redditur cō-
mētabilis passio. Boetius in de discipli. scholarifi.

¶ Gratiōsi medici incipiunt considerationem su-

am ab his q̄ demonstrat natural̄: in de sensu et sen
C Bêtes diuersificantur duplicib⁹ mōis. (sato.

C Uno naturaliter s̄m p̄tutes eorū: et etiā s̄m eius p̄p̄iā
naturā suis regiōibus. Scōdo s̄m leges suas s̄m quas rece-
perunt finē a natiuitate: sc̄z de primo principio ab angelis
et resurrectione: commentator in de somno et vigilia.

C Gallus vociferat post prelium et victoriam: in
libro quarto de historiis animalium.

C Gemelli inueniuntur in ouis in quibus sunt duo
vitelli: sexto libro de historiis animalium.

C Genitorē toti⁹ vniuersi difficili⁹ est inuenire q̄
inuentū digne preconizari. Plato in Timeo.

C Gratissima sunt b̄nficia q̄ sunt parata feliciter
occurrētia in quib⁹ nulla mora fuit nisi in accipiē-
tis verecūdia. Seneca in de beneficiis.

Homo est maxim⁹ intellectus. i. et b̄corum.
C Intelligitur q̄ intellect⁹ est nobilior et p̄ncip̄-
palior pars hoīs. Vel d̄r q̄ ille hō magis p̄p̄ie d̄r hō q̄ vi-
uit s̄m rationē et intellectū q̄ ille hō q̄ viuūt s̄m sensum et c.
q̄ dicit cōmētator de vniuersali cōtra illos q̄ viuūt s̄m sen-
sum ve vobis qui de nūero bestiarū cōputati estis diuinum
et optimum ignorantes q̄ in vobis est.

C Homo est sua aīa: vt dicit Guillelm⁹ parisiēsis.

C Intelligit hō denominat̄ ab intellectu siue ab aīa tan-
q̄ a parte nobiliori et p̄ncipaliori.

C Historiā de aīa in p̄mis ponimus. i. de anima.

C Primo est ponēda inter sciētias naturales nō aut̄ in-
ter sciētias mathematicales: et historia nō capit hic in au-
thoritate cōiter pro traditiōe notatoria solū: sed capit pro
p̄p̄ie pro scientia vel pro traditione scientifica.

C Hoīes vt in plurimū attingūt v̄itatē. i. rhetori.

C Lex est in factis p̄ticularibus non aut̄ vniuersalibus.

C Hoc ē ens in aīa ergo hoc est ens: consequētia
non valet: primo elen.

C Intelligit sic si aliqd opinat̄ esse in aīa nō sequitur q̄

q̄ hoc sit ens extra animā q̄ nō sequitur in simili hoc est hō
s̄m opinionē: ergo hoc est hō: ōnā nō valet ex eo q̄ esse hō
minē s̄m opinionē esse hominem secundum quid.

C Habitus est perfectior priuatione. h̄. celi.

C Intelligitur cum reduplicatione: vt omnis habitus vt
sic est perfectior priuatione.

C Hō albus est ens per accidēs. v. metaphys.

C Ubi videt q̄ illi termini nō sunt ponibiles in p̄dicamē
tis quod tñ falsum est: q̄ nullū ens p̄ accidēs est ponibile
in p̄dicamēto. xij. metaphys. Rñdetur q̄ ph̄s. v. metaphys.
vult q̄ hec sit per accidēs vera homo est albus ⁊ non vult
q̄ sit ibi per accidens.

C Homo et vnus homo cōuertūtur: primo elen.

C Intelligitur sic q̄ vnus hō simplr ⁊ hō conuertuntur.

C Hoc meli⁹ est quod diuturnius manet. iij. opi.

C Intelligitur de his que sunt eiusdem speciei: et hoc p̄
fectione actuali.

C Hō solitarius aut de⁹ est aut bestia. i. politico.

C Intelligit homo solitarius aut deifice aut bestialiter
viuit et hoc est verū de quocunq̄ homie in quocunq̄ statu.

C Homo bestialis centies millesies peior est be
stia: quarto ethicorum.

C Intelligit q̄ hō viuēs vt bestia s̄m sensum ⁊ nō rōem ⁊
cēties millesies peior aīno vel aliquo alio aniali irratiōali

C Homo et asinus non possunt habere eandem
diffinitionem: secundo priorum.

C Respōdetur q̄ aristoteles vult ibi q̄ species disparate
nō possunt habere eandē diffinitionē p̄pinquā sed remotā
vt illā substantia animata corporea sensitiua.

C Homo est quodāmodo finis omnī. h̄. physico.

C Rñdetur q̄ ph̄s vult q̄ hō est finis oīm siue animalis
q̄ oīa aīalia sunt in morte p̄ter hoīes. Aliter dī q̄ aristote
les vult illā oīs hō est finis put ly hō stat cōfuse tñ: aliter
dī q̄ hō est finis oīm scz artium quia omnes artes sunt in
uente propter hominem.

C Hō generat hominē ⁊ sol: secundo p̄ physicoz.

Intelligitur ab hominis generationem concurrere virtus solis et virtus hominis.

Homo est certissimum omnium animalium: in libro de respiratioe

Homo in comparatioe ad alia animalia habet parum os in sua quantitate. in libro de historiis animalium.

Homines valde pingues raro generant: in libro de generatione animalium. (ethi.

Honor maior est in honorate quam in honorato. i.

Homo spiritus indiget aliquo delectatioe quam quadam recreatioe propter multos labores qui ipsi occurrunt. vii. ethi.

Homines unius gentis naturaliter sunt magis amici quam alterius: octavo ethicorum.

Homo sapiens siue felix indiget aliquo rebus exterioribus: quia natura non est sufficiens per se speculari. Sed oportet quod habeat corpus sanum cibum bonum et reliqua famulatum non tamen indiget multis rebus: quia non oportet felicem vel philosophum esse dominum terre et maris. x. ethicorum.

Homo secundum intellectum operis et huius curam optime dispositus est: et ideo amatissimum esse videtur. x. ethi.

Homo sapiens est maxime felix: ibidem.

Homo naturaliter est animal politicum. i. politicorum.

Honestum et magnum genus vindicte est ignorare. Se. de forma vite.

Humiditas cibi veniens ad cerebrum in frigidata facit hominibus reuma. in de sensu et sensato.

Impossibile est continuum esse compositum ex indiuisibilibus. vi. physici. et primo celi.

Intelligitur impossibile est continuum componi ex indiuisibilibus tanquam ex partibus integralibus: modo quod uis est quoddam continuum compositum ex indiuisibilibus scilicet ex materia et forma hoc est tamen ex partibus essentialibus et non integralibus.

Infinitem secundum quod infinitum: est ignotum. i. physici

Intelligit qd si infinitū esset in magnitudine vel multitudine ipsum secundum qd tale esset nobis ignotum.

Innata est nobis via cognoscendi ⁊ pcedēdi ex notiorib⁹ nobis ad notoria nature. i. pbyfi.

Intelligitur fm sanctū Thomā sic qd a natiuitate nobis inest vna potentia cognoscitiua in qua inchoat ad hoc procedendū videlicet a notiorib⁹ nobis ad notoria nature. Vel sic qd naturalis ordo discendi est qd addiscamus minus nota per notiora.

Indiuidua sunt infinita: per Porphyrium.

Intelligit fm sanctū Thomā sic qd non simul ⁊ semel in actu fm pstinuā gñationē ⁊ corruptiōm sunt infinita.

Ignis per appositionē cōbustibiliū crescit in infinitum: secundo de anima.

Ibi dīr qd aristoteles per ignē intelligit calorem naturalem nisi intelligētie prime impediāt. Alio mō dicitur qd verum est si infinita cōbustibilia apponerent que non possunt apponi. Tercio intelligit sic qd est de per se ⁊ per appositionem combustibilium nisi natura cōmunis impediret: vel dicitur qd augmentaretur vltra modum.

In vnoquoq; pdicamēto sunt quedā gñalissima ⁊ specialissima quedā: per Porphyrium.

Intelligitur qd in vnoquoq; pdicamento sunt generalissima nō sic qd qdlibet pdicamētū haberet plura gñalissima: sed referendo singula singulis.

In parte essē anime nō est alteratio. i. pbyfi.

Intelligit qd in pte aīe nō est alteratio corruptiua licet ibi sit alteratio saluatiua vt qñ ipse intellect⁹ alterat de ignorantia in scientiam: de malo ad bonum.

Intellectus scit singula. in de anima.

Notandū qd intellectus sciētie scit singula duplīr intelligit. Vno mō reali-er: et sic est falsa. Alio mō intelligitur receptiue sic qd pōt recipere species oīm sensibiliū: ⁊ sic intelligit pñs auctoritas. Nam sicut pupilla est quodāmodo oīm colorū receptiua sic anima est species oīm intelligibiliū: quia potest in se recipere species oīmū intelligibiliū.

Intellectus est fantasma. iij. de anima.

Intelligit s. s. m. Egidii q. Aristoteles est ibi locut' s. m. opinionē antiquorū q. dixerūt q. intellect' eēt h. organica

Intellect' infinita intelligibilia cognoscit: ibidem.

Rndet q. intellect' in ppositiōe vniuersali infinita intelligibilia cognoscit: vel dī q. aristoteles loq̃tur de cognitiōe cōfusa ⁊ gñali nō aut de discreta et determinata.

In infinita relinquēda sunt ab arte: p. Porphirij

Et etiā allegatur q. infinitorū nō est sciētia. Rndet q. pno mō intelligit de infinitis s. m. illā rōnem s. m. quā sunt infinita: et sic de eis nō habet sciētia. Alio mō sic. Infinitorū singulariū nō est sciētia neq. diffinitiuā neq. demonstratiua: q. termini singulares nō sunt diu inibiles mansiue siue diffinitione que est s. bilis mansiue: et hoc est verum tanq. diffinibile propinquum.

Intelligere est pati: tertio de anima.

Intelligit de intellectiōe acq̃sita p. fantasmata nō autē p. nudā essentiā. Et illo mō deus intelligit: q. oia intelligit per suam nudam essentiā.

Iustitia per se est in genere: iustum autem per accidens iij. topicorum.

Intelligit q. iustitia est p. se in gñe morali: iustū autē p. accidēs: ⁊ p. hū non loq̃tur de genere predicamentali.

Ista est propositio affirmatiua sortem contingit non esse. h. peribet.

Intelligit sic q. illa ppositio habet affirmatiuā verā: hoc est de modo est tamen negatiua de dicto.

In oī cōsequētia bōa et formali oppositi cōsequētis repugnat aīcedēti: est cōis regula logicorū.

Intelligit de opposito cōtradictorio vel etiā aliqn de opposito cōtrario nō autē semp habet veritatē de subcōtrariis. Vel dī q. oppositū pntis repugnat antecedenti quo ad stare simul in veritate vt patet intuenti.

Idem non seq̃tur ad vtrūlibet cōtradictorium.

Intelligitur quo ad idem contingens non sequuntur duo cōtradictoria copulatiue ad inuicem.

En omni ente qđ mouetur necesse est imaginari materiam. xij. meta.

Rndetur q materia accipitur improprie pro subiecto motus: et non capitur pro altera parte totius compositi.

Impossibile est esse vnum principium rei naturalis: primo physicozum.

Intelligit exclusiue q sit tm vnu principiu et no plura

In ppetuis no est ponenda pluralitas indiuiduorum sub eadem specie. xij. metaphysice.

Et sic sequeretur q tm vnus esset intellectus in oibus indiuiduis speciei humane. Rndetur q intelligit de ppetuis: materialibus cu hoc tm stat q plures sunt intellectus humane ppetui: quia in quolibet supposito est vnus intellectus. Sed intellectus non est materialis: sic etia materia prima est ppetua: vt patet primo physici. Et in quolibet supposito est alia et alia materia prima fm numerum et non fm speciem.

In perpetuis non differt esse a posse. ij. physici.

Ibi notandu q in ppetuis duplex est posse: vnu intrinsecu et illud respicit quidditate et essentia eternam: et tale non differt ab esse. Aliud est posse extrinsecu et illud respicit operationes extrinsecas eterni: et tale differt ab esse essentiali et non accidentaliter: et sic q est eternum potest esse.

In deo sunt omnia: secundo metaphysici.

Intelligit causatiue et cōseruatiue no aut inherēsiue.

Indiuidua substantie sunt species. vij. metaphysici.

Intelligitur specificatiue: quia per terminos comunes specificantur: vt magister.

Idem accidens non est in diuersis subiectis. iij. metaphysici. et. i. physici.

Intelligit vno modo sic q vnu simplex accens non est in diuersis subiectis quorum vnu no est pars alterius per eadem partem et pro eodem tempore. Alio modo sic: vnu et idem accens non est in diuersis subiectis. Sed bene in diuersis modis essendi in: quia scientia est in homine denominatiue: in anima inherēsiue: in libro autem obiectiue.

Intellectus est ens in pura potētia. iij. de anima.

C Sciendum q̄ intellectus capis dupli. Uno mō s̄m se et absolute: et sic est ens in pura potētia: et h̄s se tanq̄ tabula rasa in qua nihil est depictū. Alio mō cōsiderat̄ vt habet in se aliqua species: et sic potest esse in actu.

C Illud qđ est nobis innatū non potest tolli a nobis: tertio ethicozum.

C R̄ndetur q̄ ph̄s intelligit sic: illud qđ est nobis innatū positive illud pōt tolli. Sed qđ est nobis innatū p̄uatiue hoc difficulter pōt a nobis tolli.

C Impossibile est vnum subiectum habere plures formas per authorem in de substantia orbis.

C Intelligit̄ de formis substācialibus et totalib⁹: et non de accidentālibus nec p̄tialibus vel tenēdo illā opinionē q̄ tenet sc̄tus Thomas q̄ plēs forme substāciales sunt in eodem cōposito tūc intelligit̄ auctoritas sic q̄ impossibile est in vno et eodem composito esse plures formas non subordinatas: sed non tenendo illam opinionem: tunc auctoritas simpliciter est vera.

C Idem aptum est facere idem. h̄. de generatione.

C Intelligit̄ q̄ idem inq̄tum idē et eodē mō se h̄ns respectu eiusdem materie eodem mō disposite et mediante eodem subiecto aptum natum est facere idem.

C In generatione substāciali nullum sensibile debet p̄existere. h̄. de generatione.

C Intelligitur q̄ non debet manere idem subiectum p̄existens hoc aliquid ex actu formali et substāciali.

C In neutro ḡne causarū p̄cess⁹ ē ī īfinitū. h̄. meta.

C Verum est in essentialiter subordinatis.

C Intellectus non potest simul et semel plura intelligere secundo meta.

C Verum est distincte ⁊ determinate: potest tamen intelligere modo confuso: vt paret in relatiuis: quia intellectus intelligendo patrem intelligit filium.

C Idem non est in seipso. h̄. physicozum:

C Intelligitur inbesiue vel interrogatiue. Sed idem bene est in seipso denominatiue sicut risibile in homine: quia

denotat ipsum hominem ridentem et sic est idem in seipso.
C Impossibile est multitudinem esse actu infinitā
tertio physicozum.

C Intelligit sic q̄ impossibile est entia septon realiter
ab inuicē esse multitudinē infinitam actualiter: sed nō ne-
gatur de multitudine entium continuatorum ad inuicē
quia in continuo sunt infinite partes.

C In dictis per accidens non est idem ipsum et
esse ipsum. vii. metaphysi.

C Abi dicitur q̄ Aristoteles vult q̄ in predicationibus ac-
cidentalibus non est idem ipsum. i. significatū materiale pro
quo terminus supponit et esse ipsum id est significatū for-
male quod terminus connotat.

C In somno pfecti aialis: sensitua potētia quiescit
et vegetatiua laborat: p̄ p̄sum in de sōno et vigilia.

C Abi dī q̄ debet intelligi q̄ anima sensitua in somno
pfecti animalis quiescit ab operatiōibus suis que sibi de-
berent conuenire in q̄tum est sensitua. Sed non cessat ab
his opationibus que sibi debentur vt vegetatiua.

C In mobilibus velocitas sequitur proportionē
virtutis mouentis. vi. physicozum.

C Abi dī q̄ mouētia sunt duplicia: quedā sunt naturalia
et talia agunt s̄m ultimū sui posse: et de illis intelligit au-
toritas. Alia sunt mouētia volūtaria: et de illis nō est op̄
modo primū mouēs est mouens volūtariū et liber: et igitur non
oportet q̄ mouet primum mobile infinita velocitate.

C In mathematicis nō ē bonū neq; finis. iij. meta.

C Intelligit q̄ mathematica non docet qualiter se debet
h̄re p̄ moraliter neq; finis: id est non demonstrat simplici-
ter neq; p causam finalē: sed solū per causam materialē: vel
dī q̄ mathematica nō cōsiderat ea q̄ sunt sub ratione boni
vel sub ratione finis: sed cōsiderat ea sub rōe mensure.

C Intellect⁹ nullius corporis est actus. iij. de anima

C Abi dicūt aliqui q̄ intelligit de intellectu diuino agē
et. Vel dī q̄ non est alicui⁹ corporis actus tanq̄ sui determi-
nati organi. Tercio dī q̄ intellectus nullius corporis est ac-

tus tanq̃ subiecti adequati: et determinati: quia non de-
terminatur certo obiecto partiali et adequato.

Intellectus est fantasia vel non fantasia vel sic
intelligere est per fantasmata vel sine fantasmatibus:
primo de anima.

Ibi p̃b̃s loq̃tur notāter disiunctiue sic fantasia vel non
fantasia: et sic ibi capit cōiter p̃ organo vel potentia vel p̃
operatione fantastice virtutis. Et verificatur ita disiunctiue
pro prima parte: sed pro secūda necesse est quemlibet intel-
ligentem fantasmata speculari.

Intellectus est verorum. iij. de anima.

Et si di. sequeretur q̃ nō possum⁹ intelligere falsa ibi dī-
q̃ ibi p̃b̃s capit vñ pro vero entis ⁊ nō vero p̃positiōis.

Idē est sciētia ⁊ vna sciētia. i. elē. ⁊. iij. metaphy.

Idē est locus vnius totius terre et vnius glo-
bi: quarto p̃b̃s.

Intelligitur de loco cōmuni et non proprio.

Intellectus humanus non est separatus a ma-
gnitudine tertio de anima.

Sciendū intellectū habere magnitudinē dupliciter in-
telligitur. Vno mō s̃m eius essentia sic q̃ ipse intellectus
essentialiter sit magnitudo: ⁊ sic est falsa. Alio modo intel-
ligitur inherētie: et tunc intellectus habet magnitudinem
tāq̃ ubiectum inherētie cui inheret.

Idē nō mouet diuersis motib⁹. iij. p̃b̃s physicorum.

Intelligitur de principalibus motibus licet bene vno
modo principaliter: et alio modo instrumentaliter idē pos-
sit moueri diuersis motibus.

Idem est locus partis et totius. ij. p̃b̃s physicorum.

Intelligit de loco cōmuni naturali non autē proprio.

Impossibile ē idē eē in diuersis locis. iij. p̃b̃s physico.

Intelligit s̃m se totū s̃l ⁊ semel ⁊ s̃m q̃ libet ptem sui
esse in diuersis locis p̃p̃is nō cōmunicatib⁹ ē impossibile.

Infinītū nō potest p̃transiri vī physicorum.

Intelligitur de infinito in actu non autē in potentia q̃

aliqui pōt p̄trāsi vñū spaciū qđ est p̄tinuū ⁊ tūc p̄trāsiur
infinītū cū quodlibet continuū sit infinitum diuisibile.

In magnitudie finita nō ē potētia ifinita. iij. pby.

¶ Intelligit qđ nō in magnitudie finita actiue ⁊ inhe-
siue nō est potētia ifinita. Dicis actiue qđ in magnitudi-
ne finita bene est potētia passiue ifinita. Dicis inhesiue
propter potentiam non inhesiuā qđ est deus gloriofus.

¶ Infinita vni accidunt: secundo pbycorum.

¶ Hoc intelligitur scōm successionem ⁊ nō omnia simul.

¶ Impossibile est vñū elementū esse. ij. de anima.

¶ Intelligitur exclusiue sic qđ impossibile est tñ vñā ele-
mentū esse sic qđ etiam non essent plura elementa.

**¶ Illud qđ nō determinat se ad vñū oppositorū: nō
est in potētia ad reliquū: per vñā maximam.**

¶ Illa maxima absolute nō est vera. Et rō qđ nec in p̄se-
uatiue oppositis nec cōtrarie oppositis videlicet qđ nō seq̄-
tur deus nō determinat se ad sortē: qđ est in potētia ad non
sortē: nā deus ad nihil est in potētia. Sed hoc bñ sequitur
illud quod nō determinat se ad vñū oppositorū ⁊ est in
potentia ad alterum eorum est in potentia ad reliquū: ⁊
sic autoritas est vera.

Idē nō reducit seipm de potētia ad actū. iij. meta.

¶ Intelligit de potētia essendi vel gñandi: sic qđ nihil re-
ducit: id est producit se vel gñat se cū hoc sit impossibile.

¶ Idē est subiectū motus ⁊ termini mot⁹. v. pby.

¶ Intelligitur sic idem subiectū motus et terminus mo-
tus in materia prima non intelligitur de termino propin-
quo subiecti motus.

¶ Intellectus patitur ab intelligibili. iij. de ania.

¶ Intelligitur de intellectu creato qđ recipit spēs ab in-
telligibili et de intelligibilibus p̄ intellectionē sup̄ additā
nō intellectus primi motoris nō respicit species vt intelli-
gat determinatione superaddita: ideo sua intellectio est
sua essentia met.

**¶ Intellectus non est corpus nec virtus in cor-
pore: commentator: tertio de anima.**

Ibi expositores dicunt qd cōmētator nō tenetur quo ad illā partē: aliter dicitur qd intellectus nō est virtus in corpore: id est non est virt^{us} adducta de potētia mere ad actū.

Intelligētia dei est appetitus dei. xij. metaphy.

Intelligitur qd in deo intelligētia dei est prior natura qd appetitus. i. ratio secundū quā deus dī intellectus dicit^{ur} prior qd ratio secundum quā dicitur appetitus.

Impossibile est deum esse trinum et vnum: per commentatorem. xij. metaphysi.

Ad illā auctoritatē rñdetur dupliciter. Uno mō qd cōmentator ibi nō tenetur ex quo fuit pagan^{us}. Alio mō dicit^{ur} qd loq̄tur de rōne naturali qd nō est cognoscibile nec p̄dicabile qd aliqd sit trīnū et vnū. Sed diceret aīa est trīna et vna ergo deus est trīnus et vnus: cōsequētia tenet: qz necessarium sequitur ad quodlibet. Rñdetur verum est naturaliter non autem formaliter vel vniuersaliter.

Iustitia est preclarissima virtutū. v. ethicozū.

Intelligitur de iustitia perfecta non autē imp̄fecta: qz iustitia perfecta includit in se omnes virtutes.

Illud quod alitur non patitur a nutrīmēto vel ab alimento sed econtra. iij. de anima.

Notandū qd illa auctoritas dupl^r intelligitur. Uno mōdo qd alimentū nō patit^{ur} a nutrīmēto p se ⁊ primarie cū hoc tñ bene stat qd patitur secundarie et p accñs qz om̄e agēs in agēdo repatit^{ur}: vt habetur. i. de gñatione. Alio mō rñdetur qd alitū non patit^{ur} ab alimento s̄m sui ptem formale: sed bene patitur inquantū est corpus p̄physicum subiectum quaslitatibus primis: et sic intendit Aristo.

In quolibet gñe latēt equocatiōes. vij. p̄physi.

Dicitur qd Aristo. nō vult qd gñe essent equoca p̄prie: sed capit equiuocationē valde cōiter: et intendit qd in quolibet gñe sunt species q̄ hñt inter se diuersas rōes specificas: sed nō in ordine ad gen^{us}. Vel dicat^{ur} qd vult qd gñe magis ample significant sua significata qd species.

In quib^{us} cōtingit magis amicos p̄cipare sūt magis eligibiliora q̄ in quib^{us} nō. ij. topicorum.

Et si di, sic sequeretur quod pisa amicorum essent eligibiliora quam pulli aliorum. Si vero sequeretur quod artes mechanice amicorum essent eligibiliores quam scientie liberales aliorum. Intelligitur ergo prius de bonis per se et honestis propter primam instantiam. Et hoc intelligitur dum modo alijs bonis non conveniat preeminetia bonitatis propter secundam instantiam. Sed secundum alios intelligitur cum restrictione siue cum duplicatiōe: ut omnia bona in quibus principatur amicitia: ut sic sunt eligibiliora: et sic quamvis artes liberales absolute non sunt eligibiliores: tamen in quantum eis participant amicitia sunt eligibiliores. Sic etiam dicitur de alia instantia.

Allud quod per se est eligendum est magis eligendum eligendo per accidens. v. topicorum.

Intelligitur reduplicative: et sic illud quod per se est eligendum est magis eligendum in quantum tale.

Idiote utuntur sophistria: primo elenchorum.

Rendetur quod philosophus capit sophistria pro logica naturali put est habitus cum quo quis propriificatur ad discurrendum physice. Et talis non est scientia Aristotelem, vel doctrinalis: sed est scientia naturalis seu quedam inclinatio nature.

Allud quod malum est additum alteri facit ipsum peius: tertio rhetorice.

Ibi dicitur quod si illud malum de per se facit ipsum peius cui additur: tunc ipsum etiam est malum. Et sic scientia non facit hominem peiorē: licet homo quandoque efficiatur peior propter scientiam.

Intellectus est lumen quod a deo infunditur: ibidem

Ibi dicitur intellectus capitur improprie per actum cognoscitivum.

Allud est melius cuius privatio est peior. ii. topico.

Nulla auctoritas non est simpliciter vera. Nam datur instantia de sentire et intelligere. Nam privatio huius quod est sentire est peior quam privatio huius quod est intelligere. Et tamen in veritate habitus huius quod est sentire est melior quam habitus huius quod est intelligere: patet: quia ad privationem sensus sequitur privatio intellectus eo quod nihil intelligitur nisi quod prius fuit in sensu: et etiam privatio materie prime est peior quam ipsius compositi: tamen ipse non est melior habitus. Rendetur quod intelligitur ubi unum non includit aliud.

Ad idem non opponitur pluribus: primo per contrarium.

Certū est de eadē specie oppositionis vel eodē genere.
C Illud qđ ostensiuē concluditur per impossibile
sylogisatur: primo priorum.

C Rñdē qđ hoc est verū sed non oportet qđ fiat in eadem
figura: et sic pōt dici qđ ppositio vñs pōt sylogisari ostēsi-
ue ⁊ p impossibile: sed nō est in eadē figura: qz in pma figura
bene ostensiuē sylogisat: non autē per impossibile.

C Ignis non est visibilis: auctor sphaere.

C Intelligit sūm Darsiliū sic. Ignis in prima sphaera nō
est visibilis: qz vt sic est maxie pspicuitatē et subtilitatis: vt
p3 qz astra celi p ipm vident. S3 ignis ē visibilis solū put
est pmixtus materia aerea: sicut est ignis circa nos.

C Intellect⁹ passibil⁹ nō est in potētia passiua. h. d. aīa.

C Intelligitur respectu suarum specierum cum hoc ta-
men stat qđ sūm se et absolute cōsiderat⁹ est actus materie.

C Idem non est scitū et opinatū. h. posteriorum.

C Hoc est verum eodē modo cū hoc tamen stat qđ aliqd
sit vno modo scitum. Alio modo opinatum.

C Iusticia est habitus mediante quo volumus ⁊
operamur iusta. iij. ethicorum.

C Intelligitur de iustitia perfecta. Et ponitur solum in
voluntate cum hoc tñ stat qđ iustitia imperfecta sit in sen-
sitiuo. Aliter pōt intelligi qđ iustitia principaliter ponitur
in volūtate: sed secundarie in appetitu: ⁊ nō oportet qđ sen-
sitiuus appetitus velit secundū istam iustitiam.

C Idem nō agit in corruptionē suūp⁹. h. p. phis.

C In oppositū videt esse semē: qz forma seminis facit esse
corp⁹ aiatū ⁊ qđ cito est corp⁹ aiatū tam cito desinit esse for-
ma seminis s3 semen agit ad suūp⁹ corruptionē. Rñdē
qđ auctoritas intelligit in sui primaria actiōe ⁊ p se: tñ hoc
nihil pphibet qđ idē p accidēs agere pōt in sui corruptionē:
p3: qz organisatio corp⁹ illa sit a forma seminis vna cū in-
fluētia corp⁹ celestis: ⁊ tñ qñ illa sit tñc desinit esse forma
seminis ⁊ sic semē agit de per accidēs ad sui corruptionē:

C In nobis nō est odorat⁹: pmetator. h. d. anima.

C Et sic videt qđ nos deficim⁹ in vno sēsu. Rñdē qđ vult

odoratus nō est ita certus in nobis secundū iudiciū suū
dicandi sicut est in alijs animalibus.

**¶ Illud quod est difficilis cognitionis spectat ad
metaphysicam: primo metaphysice.**

¶ Videf sic q̄ cōsiderare de ipsa aīa ptineat ad ip̄am me-
taphysicā. Rñdetur q̄ scīam de aīa esse difficilē intelligitur
dupliciter. Uno mō quo ad q̄dditatem aīe et talis scīa est
difficilis scđo in ordine ad suas opationes: et sic scientia de
animā est de numero facillimorum: et primo modo spectat
ad metaphysicum et physicū.

**¶ Intellect⁹ recipit indifferēter oēs formas sub-
stantiales: p̄ cōmentatorem. in. de anima.**

¶ Intelligit duplī. Uno mō sic intellectus recipit formā
liter omnes formas materiales: et sic est falsa. Alio mo-
do intelligit fm spēm: et tñc sensus ei⁹ est: q̄ intellect⁹ reci-
pit indifferēter spēs oīum rerū formarum materialium.

¶ In perpetuis non est potentia. i. meta.

¶ Et videf non in pura potētia qđ est extra phūm: tertio
de aīa. Rñdet q̄ itelligit dictū suū de potētia. Adiciōis sic
q̄ in eternis siue in ppetuis nō est potētia cōtradictionis.

¶ Intelligere nō est motus fm sanctū Thomam.

¶ Intelligitur sic intelligere non est motus. i. actus imp-
fectus inquantū est actus entis existentis in actu formali.

¶ Indivisibile nō pōt esse q̄le. i. physicorum.

¶ Et videf q̄ intellect⁹ nō pōt esse informat⁹ scientijs et
virtutib⁹. Rñdet q̄ verū est q̄ indivisibile nō pōt esse quā-
le q̄litate corpali sicut est caliditas et frigiditas. Sed pōt
esse q̄le q̄litate spūali: et hoc non est inconueniens.

**¶ Indivisibile ad quodcūq; se diuertit totaliter
se diuertit: tertio de anima.**

¶ Illa authoritas dupliciter intelligit. Uno mō sic indi-
uisibile ad quodcūq; se diuertit. i. q̄ indivisibile non est fm
vnā partē in vno sed fm aliā in alio: et sic simpliciter est vera
q̄ indivisibile nō habet ptes. Alio mō sic: indivisibile quo-
cūq; se diuertit. i. fm quālibet partē se diuertit: et sic tunc
authoritas est falsa eo q̄ presupponit indivisibile habere

partes quod non est verum.

E Adem corruptū in nūero nō reuerti potest: secundo de generatione: et secundo de anima.

E Ubi dicit q̄ aīalia mortua surgere nō est possibile. Intellegit sic: q̄n̄ est facta separtio forme substantialis a corpore tūc dī idē corruptū nō pōt reuerti in nūero sub eadē materia in nūero: et hoc stādo via naturali tñ ad esse sui bñ pōt.

E Illa que differunt numero et specie nō sunt vnum: secundo de anima.

E Intellegitur sic: vnū nō est reliquū: et sic est simpliciter vera. Alio mō intellegitur q̄ nō sunt vnum. i. non sunt vnū tertiu: et sic est falsa: quia materia et forma differunt specie et numero: et tamen sunt vnū tertium scz compositum.

E Intelligentie non sciuntur nisi per motum.

E Ubi dī q̄ pprie loquēdo intelligētie nō sciunt p̄ motū: sed capiēdo scire gñaliter tñc bñ sciuntur per motum.

E Intellectus diuinus speculatur omnia: p̄ Boetiu. v. de consolatione.

E Et per consequēs videt q̄ intellectus diuin⁹ speculet phantasmata: consequēs est falsum et cōtra philosophum: duodecimo metaphysice. Ubi dicit: intellectus diuinus est pure actiuus. Illa authoritas intellegit dupliciter. Vno modo obiectiue. Alio modo instrumentaliter. Rñdetur ergo q̄ intellectus diuinus intellegit phantasmata obiectiue et non instrumentaliter: et hoc vult Boetius.

E Inter accidentia nō est ordo. iij. metaphysice.

E Et si sic seq̄ret q̄ metaphysica nō esset prior alijs sciētis eo q̄ scia est accēs: cui⁹ oppositū p̄t̄ in p̄misio meta. Pro quo notandū q̄ aliqui dicūt inquantū nō sunt in subiecto tñc nō est ordo inter accidētia. Sed loquēdo de accidentibus in quantum in subiecto sunt tunc inter ea est ordo: eo q̄ tunc vnum dependet ab alio.

E Illud quod predicatur de pluribus in quid et in plus difficulter est absoluerē quin sit genus. iij. meta. et. iij. topicorum.

E Intellegit illud qđ p̄dicat̄ de plurib⁹ vniuoce secundo
B ij

dum vnum nomen et eandem rationem in quid difficulter
est absolueri quin sit genus.

E Inter visibile debet cadere diaphanū. s. de aīa.

Intelligit s. m. Egidii de visu exteriori: non autem de
interiori sicut est sensus cōis.

Ignis est principiū augmētationis: ibidem.

Intelligitur sic: ignis, i. calor naturalis est pncipium, s.
instrumentale augmentationis.

Allarū est p̄dicatio immediata in qua terminus
vnius p̄dicamenti predicatur de termino alterius
predicamenti primo posteriorum.

Intelligitur q̄ talis p̄dicatio nō est essentialis sed ac-
cidentalī vel disparata.

Idem non reducit se de potentia ad actum, i. p.
metaphy. et secundo de anima.

Intelligit q̄ idē nō pōt esse totale agēs et totale pati-
ens: vel sic nullū idē reducit se de potētia essentiali ad actū
essentialē: q̄ hoc est impossibile qm̄ aliqd nō esset ⁊ faceret
seipm. Et intelligit de virtute ppria q̄ de virtute aliena re-
ducit se de potentia ad actum: vt patet de intellectu.

Idem non est agens et patiens, i. metaphy.

Intelligitur respectu eiusdem.

In intellectus est potētia libera: tertio de anima.

Intelligitur quo ad secundā ⁊ tertiā opationes q̄ sunt
diuidere vel cōponere: sed quo ad primā opationē, s. quo ad
simpliciū apprehensionē tunc non est possibile.

In intellectus est denudatus ab omni eo quod in-
telligit: tertio de anima.

Et sic videtur q̄ non potest intelligere seipsum. Rñde-
tur q̄ intelligit dūmodo intelligit directe per species pro-
prias et distinctas: et non dū intelligit per species reflexas
reflexe ⁊ alienas: et illo modo intelligit seipsum.

In intellectus et intelligibile debēt esse proportio-
nata: ibidem.

Verum est secundum quandam assimilationem vel se-
cundā rationem intelligibilis: non aut s. m. rōem q̄ntitatis.

Intellectus hūanus habet materiā. xij. meta.

Intelligitur secundū Thomam et Buridanū sic. i. habent in se quandam virtutē receptiuam specierū materialium. Vel sic dī: q per materiā intelligit aliquā opationem per quā intellectus hūanus differt ab intellectu diuino: et sic dicit Albertus q omnes res vltra deū habent materiam vel aliquid proportionale materie.

Intellectus est separatus a corpe. iij. de anima

Intelligitur. i. nō est alligat⁹ aliquo organo corporeo.

In finito nihil est maius. iij. pphicorum.

Intelligitur de infinito quo ad extensionem: quia illo modo nihil potest esse maius quo ad quantitatem.

Idem non est causa oppositorum. ij. pphicorum.

Intelligitur idem agens pticulare non est eque primo causa oppositorū specificē distinctorū: dicif particulare propter agens vniuersale: vt deus vel sol. Dicif eque primo: qz idem bñ potest esse causa vnius per prius: et alterius p posterius. .xc. Dicif specificē distinctorū: qz pater habēs filiū est causa oppositorū qz patris et filij: qz quicqd est causa cause est causa causati: vt patet scdo pphicorū. Sed loquendo de oppositis priuatiue vel contradictorie tunc nō est necesse vt addatur specificē distinctorum

In multiplicibus vel equocis diuisio debet precedere diffinitionem: in libro diuisionum.

Intelligitur quādo tale equiuocum diuiditur in sua equiuocata: sed quando non tunc non est necesse.

Idē nō mouet sursum ⁊ deorsum vi. topicorū.

Intelligitur non per se sed bene per accidens: quia idē bene potest moueri sursum et deorsum: vt patet de anima in manu et pede existente.

Ignis aqua terra aer sunt ex se idem: primo metaphicorum.

Intelligitur secundū suas partes ⁊ nō fm suū totum.

Intellectus est potentia irrationalis volūtas vero rationalis. ix. metaphy.

Intelligit sic q intellect⁹ nō est potētia libera: qz non

potest intelligere vniuersa: voluntas: est potentia libera qz potest non veris assentire.

E In mathematica nō est finis. iñ. metaphys.

E Intelligitur qd demōstratio mathematicalis non habet causam finalem licet habet causam materialem.

E Ignis in sua sphaera corrūpiť: vt inquit Egidius.

E Et licet ipsi non pōt applicari contrariū formaliter eo qd aqua nō ascēdit sed tñ pōt sibi applicari p̄tualiter: qz ignis pōt cōsiderari aliquo mō p̄ stellationē frigidam: et si sic tñc descendit: qz graue mouet deorsum: et sic per talē modum corrūpitur ignis. Vñ ignis nō est corruptibilis naturaliter loquēdo scđm se totū sed solum secundū partes: tñ per potentiam diuinam potest corrumpi.

E Intellectus sequit̄ rē intelligēdo. iñ. de anima.

E Intelligitur de intelligendo aliquo simplici conceptu et non discursiuo.

E Impossibile est indigentē bōa opari. i. ethicozū.

E In infortunis virtus relucet: ibidem.

E In obscuris oportet vtī apertis testimoniis secundo ethicozū.

E In frequēti cognoscit̄ habitus. iñ. ethicozū.

E Factator maxime est vitupandus. iñ. ethicozū.

E Iuuenis nō pōt esse sapiēs: qz prudentia requirit experiētiā q̄ indiget tempore. vi. ethicozū.

E Impossibile est prudentē non eē bonū: ibidem.

E In ifortunis refugiendū ē ad amicos. iñ. ethi.

E In actibus humanis minus creditur sermonibus q̄ operibus: decimo ethicozū.

E Impossibile est indigentem bene principari et studio vacare: secundo politicozū.

E In ciuitate sunt tres species: scz diuites pauperes mediocres inter quos optimi sunt mediocres: qz semp mediū est optimū. ij. politico.

E In magnis negociis oportet vnū ordinari ad

vnus corpus quia melior est cura q̄ intēta est cir-
ca vnus q̄ circa plus: quarto politicoꝝ.

¶ Iuueni coitus est malus ⁊ prauus ad puerorū
pcreationem: similiter ⁊ sensū. vi. politico.

¶ Iuuenes custodiendi sunt vt nō dicant aut au-
diant aliquid turpe: qz ex dicere aut audire aliqd
turpe sepe facere contingit: idem ibidem.

¶ Iustus est auxiliari pauperi: primo rheto.

¶ Ira est appetitus cū tristitia propter apparē-
tiam sui ipius vel suorū: secundo rheto.

¶ Ira est factiua inimicitie et odij: ibidem.

¶ Infirmi coeūtes bellantes et amātes sitiētes
et vniuersaliter aliquid desiderantes ⁊ nō assequē-
tes illi de facili irascuntur. ij. rheto.

¶ In q̄libet gñe: id est in q̄libet congregatione est
dare aliquid bonū. Et licet in ea inueniunt aliqua
mala: in secundo libro poetrie Aristotelis.

¶ Inferiora a superioribus reguntur: in lib. de re
gimine principum.

¶ Initium salutis est notitia prima: ibidem.

¶ Ille est beatissimus et securus possessor sui qui
sine sollicitudine expectat: ibidem.

¶ Ille non tollit munus gratis q̄ cū rogasset ac-
cipit qz optimum est puenire desiderium rogātis.
Seneca de beneficijs.

¶ Ingratus est ille qui se beneficium accepisse ne-
gat quod accepit: ibidem.

¶ In dando beneficia eligendus est vir simplex ⁊
integer memor et gratus alicui abstinēs. i. nō aua-
rus vt Seneca de maxime beniuolis: ibidem.

¶ In omni tractatu fieri decet vt inter initia cō-
sideretur quid sit de quo agit. Plato in Tymeo.

C Illud qđ est simplex fm se immobile a nullo pōt.
moueri: in libro de moribus animalium.

C In ossibus leonū ⁊ porcorū modica vel nulla est
medulla: in secūdo libro de hīstorīs animalium.

C In oībus animalib⁹ est appetitus coitus: in li.
bro sexto de hīstorīs animalium.

C Inter anīalia lōgissime vite est hō et elephas: in
libro de longitudine et breuitate vite.

C In bōīs exterioribus nō est felicitas qz ipse fe.
lix nullo bono exteriori indiget. vñ. politico.

C Inter omīa animalia solus homo habet ratio.
nem: septimo politicorum.

C Intellectus nihil aliud est qđ humanum corpus
diuini spiritus pars immensa. vñ. politico.

C In oībus rebus auxiliū debet implorari: inuocā.
dus em̃ est pater oīm rerū quo p̃termisso nullū ri.
te fundatur exordium. iñ. de consolatione.

C In plātis est vna aīa in actu: plures nō in potē.
tia ⁊ ideo pars earum abscise viuūt. ij. de anima.

Lumen non est corpus. ij. de anima.

C Intelligitur lumē nō est corpus substantiale.
Sed bene est corpus quātificatū concretīue vel lumen nō
est corpus resolutum a corpore lucido. Vel sic lumen nō est
corpus extensum seu extensīue siue extēsiōe propria.

C Lumē nō ē reflexio corporū: sed corporis: ⁊ ibidē

C Verum non est lumen reflexio corporum resolutorum
athomaliū ab alio corpore: sicut dixit Empedocles.

C Locus a coniugatis non valet nisi in terminis
quantificatiuis: per regulam topicalem.

C Quia nō seq̃tur actio est passio: ergo agēs est patiens.
Sed bene seq̃tur albedo est color: qđ album est coloratum.

C Logica est scientia speculatiua: per commenta.
torem: tertio metaphy.

C Intelligitur sic qđ logica vtens est habitus quo vtī

mur in scientiis speculatiuis puta in scientia metaphysicali.
Locus communis est qui continet omnia: quarto physicozum.

Intelligitur qui continet omnia a se propter celum quod continet omnia non tamen seipsum.

Locus non est in locato: ibidem.

Ad est non est de ratione loci quod sit in locato per se: sed bene per accidens.

Locus est equalis locato ibidem.

Verum est de loco proprio non autem de loco communi.

Loco termini descripti licet quicquid uti descriptio ne: septimo physici. et septimo metaphysici.

Intelligitur quod loco descriptionis quod dicitur licet uti termino diffinitiuo.

Littera et syllaba carent sensu. Priscianus primi minoris.

Intelligitur carent sensu. id est significacione ultima non tamen sic quod non essent sensu exteriori perceptibiles.

Lapides sunt maxime fortunati ex quibus fiunt altaria: tertio physicozum.

Intelligitur similitudinarie et metaphorice: quia sicut homines promoti ad dignitates et honores dicuntur fortunati: sic etiam lapides quando ornantur pannis preciosis et alijs ornamentis dicuntur fortunati: et hoc improprie.

Laus est sermo elucidans necessariū virtutis. id est recte.

Logica est scientia veri falsique indagatrix. Boetius de disciplina scholarium.

Locus medius est locus principantis: in de iuventute et senec.

Lupus gulosus comedit sine masticatione: et tantum vno tempore quod sufficit ipsi ad tres dies: in lib. v. de historiis animalium.

Luna est infimus planeta: sine luna mercurius: sine mercurio venus: sine venere sol: sine sole

mars: fine marte iuppiter: fine ioue saturnus: fine saturno omnia alia orbis stellarum: in libro de proprietatibus elementorum.

¶ Linguam habet animal vt cōicet aliquid alteri: tertio de anima.

¶ Laus et gratiarum actio debentur danti et nō accipienti. iij. ethicorum.

¶ Lex prohibet seipsum interficere. v. ethicorum.

¶ Item omēs ille auctoritates incipientes ab illa laus est sermo sunt simpliciter vere.

¶ Materia non est ens: primo physicozum.

¶ Intelligit sic materia prima nō est ens in actu formali substāiali cum hoc tñ stat bñ qd sit ens derivatū quo ad esse sic est in rerum natura.

¶ Motus et tēpus sunt infinita vi. physicozum.

¶ Intelligit sic qd capiēdo ly infinitū sine arhego. sic qd ly motus et tēpus stant cōfuse tantū. Alio mō cōcedūt sūm succēssionē ⁊ potentiā sic qd mot⁹ sūm succēssionē ē infinitus.

¶ Motis nobis mouentur omnia que in nobis sunt. vi. phys. et. ij. topicozum.

¶ Intelligitur p se vel p accēs inhesiue vel pmanēter: dī per se ppter aiām. Dī inhesiue ppter deum: dī pmanēter propter motum qui mouetur secundum succēssionem.

¶ Materia nec est quid nec quale nec quantum: septimo metaphy.

¶ Intelligit materia prima sūm se nec est quid. i. hoc aliqd. qd hoc aliqd est substātia p se existēs: nec est quale. i. secundum suam essentiam non est qualis secundum aliquā qualitatem per se et proprie: nec est quantū. i. non est quāta. i. non est quanta quantitate continua.

¶ Materia pma ē mediū iter esse ⁊ nō eē. i. phys.

¶ Sed hoc videt falsum: qd si sic sequeretur qd inter duo cōtradictoria esset dare mediū. Rñdet qd sic intelligit qd materia prima est mediū inter esse simpliciter et inter non esse in actu formali substāiali: mō esse simpliciter et nō esse in

actui formali substantiali non sunt contradictoria: et per consequens instantia non habet locum.

Materia prima generatur per accidens: commentator primo physici.

Intelligitur per accidens, id est secundum quid.

Materia prima in rei veritate generatur, id est physici.

Respondetur quod verum est subiectiue: sic quod incipit esse subiectum forme: non autem generatur terminatiue.

Mensura et mensuratum debent esse homogenea, rationem metaphysici.

Intelligitur de illis que mesurant de se inuicem secundum certam proportionem: et non de illis que mesurant de se inuicem secundum diffinitionem in partes equales.

Malum entis destruit seipsum.

Et videtur velle quod malicia nominaliter sit aliquid: quod est tamen contra philosophum, in de anima. Illa dupliciter intelligitur. Uno modo perditione naturaliter ut sic. si malum entis esset tunc destrueret seipsum, id est malum entis signat destructionem sui ipsius. Alio modo sic intelligitur: malum entis destruit seipsum: quia ad malum sequitur destructio sui ipsius entis et si dicitur, tunc idem destruit seipsum: hoc est verum per accidens non autem per se.

Melius est pauperem ditari quam philosophari, in, topici.

Intelligitur dupliciter. Uno modo indigentia quo ad corpus: non autem quo ad animam melius est philosophari. Alio modo sic intelligitur melius est pauperem ditari quam philosophari, id est intellectum ignorantem ditari sibi per alios primo et in principio quam philosophari, id est studere philosophiam. Quia philosophus non potest haberi sine artibus et principaliter sine logica: quia illa est via et semita dirigens ad omnes scientias.

Materia prima primo recipit formam vniuersalem: deinde minus vlem: commentator, rationem metaphysici.

Respondetur quod sic intelligitur: quod materia prima primo recipit formas vles, id est dispositiões accidentales: per forma introducta: et postea minus vniuersalem, id est formam mixti et dispositi.

Mouens debet esse simul cum moto, vñ, physici.

Verum est de mouente naturali, per propter in quo immediato hoc

debet esse simul tempore cū moto: qz nūq̃ mouens est si-
mul cum moto scdm locū: qz si sic tunc sequeretur q̃ duo cor-
pora essent simul in eodē loco qd̃ est impossibile.

Materia remāet in re facta: p̃uatio nō nō. i. p̃b̃i. s̃i.

Intelligit̃ q̃ materia remanet in re facta sub illa ma-
teria. Sed p̃uatiōe forme adueniēte nō manet sub illa ra-
tione vel denotatiōe. Et est sciendū q̃ illa est falsa: materia
est p̃uatio forme: qz negatiō inclusa in illo termino p̃uati-
o p̃cedit ly forme: et sic distribuit eū. Et si dī, tñc sensus
est: materia cuiuslibet forme est p̃uatio: mō illa est falsa: z
ergo omnes tales p̃positiōes sunt negande: materia caret
forma: materia p̃uatur forma. Sed ille sunt concedende:
materia forma caret: et materia forma p̃uatur: sic q̃ ly
forma stat determinate.

**Motus in quantitate dicitur augmentatio vel
diminutio. v. p̃b̃i. s̃i.**

Intelligitur q̃ motus est ad quantitātē p̃prie: quia
necesse est variare responsiones terminorū de p̃dicamento
quantitatis propter ipsum motum.

Materia p̃ma nūq̃ est sine morp̃beis passiōib⁹

Intelligit̃ q̃ materia p̃ma nūq̃ est sine formis substā-
tialib⁹ siue accidētaliū: vt patet secundo de anima.

Materia p̃ma non est: primo p̃h̃yficorum.

Intelligitur materia p̃ma nō est in actu formali: q̃a
materia p̃ma non est forma cum hoc stat tamen q̃ mate-
ria p̃ma sit in actu potentie vel essētie.

**Magis et minus non diuersificant vnā spe-
ciem maximā. h̃. topi.**

Intelligit̃ de specie essentiali sic q̃ magis z min⁹ non
diuersificant speciem essentialē sed bene accidentalem.

Mediū cōponitur ex extremis. v. p̃h̃yficorum.

Intelligit̃ de oppositiōe similitudinaria. i. q̃ mediū in al-
quo gerit similitudinē vni⁹ extremi z in alio alteri⁹ extremi

Minimo nō pōt dari minus: primo p̃h̃yfico.

Intelligitur in sensu cōposito: vt sic non minimo possi-
bile est dare minus.

T Materia prima non est in potētia ad formā: p
cōmentatorem et philosophū. v. metaphysice.

Intelligitur de potentia actius et instrumentali: et nō
de potentia principali.

Magnitudo et multitudo non sunt accidentia
quantitatis: quinto metaphysice.

Intelligit capiendo ea respectiue tūc nō sunt spēs quā
titatis: sed capiēdo ea absolute: tūc sunt spēs quātītatis.

Mundus est eternus. vi. physicoz. et. rñ. metaphy.

Intelligitur non absolute: qz si sic tūc esset contra fidē.
Sed vult Aristo. q rationibus naturalibus non potest ali
ter ostendi nisi q mundus sit eternus. (i. ethicoz.

Min⁹ bonū p̄fectū alteri facit ipm mag⁹ bonū:

Et sic sequeretur q corpus animatū esset nobilius ip
sa anima. Intelligitur dummodo vnum bonum non inclu
dit aliud propter deum qui est infinitus.

Manifestum est q deus non habet genus nec
qualitatem nec quantitatem: per Auicennam.

Et vult q ille termin⁹ deus nō est suba nec terminus
substantialis. Vñ nota substantia capis duplī. Vno mō vt nō
dī a substādo: et illo mō de⁹ nō hz gen⁹: et hoc intēdit Ari
sto. Alio mō suba dī a p se stare vel a p se stādo: et illo mō hz
de⁹ gen⁹: etiā ly de⁹ est termin⁹ subalis in p̄dicamēto sub
stātie ponibilis vt idē Auicēna dicit nono metaphysice q
deus nō est contentus sub gñe nec sub diffinitōe nec sub
demonstratiōe substantie. Sed est expers q̄lītatis et quātita
tis et quidditatis vel nec est aliquod sibi simile nec secum
cōueniendū. Et dicit brūs Augu. q deus nō est substantia.
vt dī. Boeti⁹ q relictis extremis incidit ī mediū. i. in subas
cōpositas. Et iā Albertus magn⁹ dicit deus nō est in gñe
sube nisi supra gen⁹: et themistius dicit termini p̄cantes sub
stācias siue essentias simplices nō sunt in gñe p̄dicamētali
Pro illis auctoritatibus est sciendū q ly substantia potest
esse imposita ad significandum dupliciter. Vno mō vt so
lū significat essentiam que esset subiecta accidentibus
Et sic dī a substādo et si ly a suba illo mō esset imposita et

caperetur pro gñalissimo substantie: tunc staret auctoritas
in veritate. Alio modo potest esse imposita non solum significat rem
subsistentem accidentibus: sed indifferenter quolibet rem per se
existentem non curando an illa res accidentium sit subiectum aut
non: et si ly suba esset illo modo imposita ad significandum:
et esset genus in predicamento substantie tunc auctoritas non ha-
beret veritatem. Et respondetur quod ad omnes auctoritates sub
distinctione: quod si ly substantia capitur primo modo tunc procedunt
auctoritates: et hoc idem intenditur. Si autem secundo modo tunc non sunt
contra illos tenentes quod deus sit terminus predicamentalis.

**Materia prima appetit formam sicut femina
virum: turpe bonum: primo physicorum.**

**Intelligitur de appetitu materiali et non animali. Vel
sic materia prima appetit formam. i. perfici a forma.**

Motus est tempus. iiii. physicorum.

**Respondetur quod philosophus vult quod illa non est predicatio
essentialis sed accidentalis ut etiam hic homo est risibilis:**

Materia prima nullius est actiuitatis. i. physici.

**Intelligitur affirmatiue et per se cum hoc tamen bene stat quod
sit alicuius actiuitatis coactiue: quod materia prima non agit
per se: sed bene coniuncta formis.**

Materia prima est sine formis. i. de generatione.

**Intelligitur quantum est de per se tunc est sine formis. i. nullam
certam formam determinat cum hoc tamen stat quod habeat
formam in potentia.**

**Materia non est in potentia ad formam gene-
randam: primo physici.**

Intelligitur de potentia instrumentali non autem principali.

**Materia manente vna potentie ei fiunt mul-
te commensibidem.**

**Intelligitur secundum Marsiliū sic quod de materia predicantur vere
plura predicata potentionalia. Vel dicatur quod loquitur de potentia
instrumentali eo quod sunt multe dispositiones accidentales habi-
litates et disponetes ipsam materiam ad formam recipiendam.**

**Metaphysicus et dialecticus considerant cir-
ca vnum subiectum reale.**

Et si di. q logica sit scientia realis. Rñdetur q p dya
lecticam non intelligit logicam docentem: sed vtentem q
versatur circa omnem scientiam eo q logica vtēs de per se
non habet aliquas conclusiones.

Medium promouet ipsum motum. iñ. celi.

In oppositū est phūs. iij. physi. vbi dicit q mediū est
resistentia successiue et per dñs est impedimentū motus.

Rñdetur q auctoritas. iij. celi. Intelligitur. s. qñ me
diū est subtile: et sic per accñs pmouet motū. s. rōne veri
tatis et vtilitatis. Sed de p se mediū semp resistit motui eo
q in esse appetit esse indiuisum.

Mensura debet esse qd minimū. xñ. metaphysi.

Rñdetur q intelligit quo ad sufficiētā notificatiōis
.i. q nō dñs deficere ad minimū in notificatione mensurati.

Vor² circularis celi est prim² motuū. viñ. phy.

Intelligitur est primus motuū. i. lōgissim² motuū. Mel
sic est primus motuum. i. perfectissimus motuum.

Metaphysica est de oībus entib² mūdi. i. phy.

Intelligitur quo ad quidditatem eorum ex quo meta
phy. res considerat sub ratione quidditatis.

Metaphysica est scientia nobilissima et difficil
lima: primo. meta.

Intelligit nō exclusiue q solius metaphysici sit consi
derare difficillima: sed etiam alterius artificis. Sed vult
q principaliter soli² metaphysici sit cōsiderare difficillima.

Melius est habere animam habentem scientiā
q̃ habitum corporis. Seneca ad Alexandrum.

Melius est mori q̃ facere contra bonum vir
tutis: tertio ethicorum.

Medicine fiunt per contraria. ij. ethicorum.

Malū ē facere facile: bonū aut difficile: ibide m.

Mediti in oībus reb² est laudabile. ij. ethicorū.

Minus malū est eligibili² magis malo. v. ethi.

Maximū bonorū exterioꝝ ē bonorū. iñ. ethicorū.

Maior amicitia existens bonum vtile maxime

videtur fieri in sensibus: quia tales non curant de
lectabile sed tantum utile. vi. etbi.

¶ Matres pl⁹ amāt filios q̄ patres: qz certiores
sūt de eis ⁊ plures labores hñt circa eos. vi. etbi.

¶ Maioribus datur honor: minorib⁹ aut⁹ lucrū: qz
honor est tributio virtutis et beneficij: lucrū autē
est auxilium indigentie: octauo ethicozum.

¶ Magistris dñs et parentibus nemo pōt red
dere equiualens: nono ethicozum.

¶ Magis tenemur amicis largiri bona q̄ extra
neis: ibidem.

¶ Melius est cum amicis et parentibus q̄ cum
extraneis et quibuscunq̄ commorari: ibidem.

¶ Multo grauius aliquis fert si honore priuatur
q̄ si bona sua auferantur. vi. econo.

¶ Masculinū genus digni⁹ est feminino. i. politi.

¶ Melius est iudicare secundū leges et litteras
q̄ secundū propriā sententiam. ij. politico.

¶ Multi serui qñq̄ deter⁹ fuit pauciorib⁹: ibidē

¶ Melius est ciuitatem regi ab vno optimo viro
q̄ ab vna optima lege. iij. politicozum.

¶ Maximū fortunū est omnes ciues mediocrem
substantiā habere tanq̄ sufficientē eis: quia per tā
les bene regitur ciuitas. iij. politi.

¶ Minores vt fiant equales faciunt seditiones:
equales vero vt fiant minores. v. politico. (mortē.

¶ Mors ē recessus aīe a corpore: in lib. de pomo et

¶ Mōstro filis ē auaricia. Seneca i lib. de morib⁹.

¶ Mihi crede auar⁹ nō pōt eē diues nec felix: ibi.

¶ Multo plus pdest si pauca precepta sapientiē
teneas. Et illa prompte ⁊ in vsu tibi sint q̄ si mul
ta disceres ⁊ illa nō habeas in aio. Se. de bñficijs.

E mali puniti feliciores sunt q̃ impuniti: qz pena bona est ratione iustitie. in. de consolatione.

E mancipiorum raro est clementia. Boetius in de disciplina scholarium.

E miserum est eum esse magistrum qui nunq̃ nouit se esse discipulum: ibidem.

E musica valet ad recreatiōem ⁊ ad delectatiōem ⁊ ideo pueris bñ valet studere in musica. viñ. politi.

E magne ciuitates sunt plus q̃ parue. v. politi.

E masculi si non coeunt sunt longiores vite femellis: qz masculus est calidior femia: in de cā longitudoinis et breuitatis vite.

E mutatio vocis est signum motus ad coitum: in quarto libro de historiis animalium.

E mulier maioris est pietatis et cōpassiōis q̃ vir: sed est maioris inuidie et diligit lites et de facili decipit. viñ. libro de historia animalium.

E menstruū in mulieribus cessat in quadragessimō anno. In aliq̃bus aut̃ manet vsq̃ ad quinquagesimū annū: et ideo: vetule antique sunt barbate. ix. lib. de historiis animalium.

E moderati ditati non minus agunt. Unde dicit Salomon moderati ditati sunt felices. ix. ethicoz.

E meretrix est nonaria inferni ianua via iniquitatis scorpionis percussio viscarius sceleris puteus interitus. Boetius in de disciplina scholarium.

E melior est iustitia regnātis q̃ felicitas t̃pis ipsius subditis: in de regimine principum.

E multo grauius est male dedisse beneficium q̃ non dedisse. Seneca de beneficiis.

Nihil agit ultra g̃dū sue p̃fectiōis. viñ. meta.

E verū est nō concurrēte aliquo agente nobilioꝝ

et pmissa causant conclusionem: modo notitia conclusionum
est perfectior notitia premissarum: quia conclusio ratione demonstra-
tionis scitur demonstratiue. Sed pmissa sciuntur per experien-
tiam et auctoritatem: sed ad hoc concurrat agens nobilior scilicet
intellectus: et sic non est inconueniens: quod premissa agunt
ultra gradum sue perfectionis.

Et non existentibus primis substantiis impossibile est
aliquod aliorum remanere in predicamentis.

Et intelligitur in sensu composito: ut sic impossibile est non exis-
tentibus primis substantiis aliquid aliorum remanere: et sic tunc
intelligitur dupliciter. Uno modo de rebus: sic impossibile est: sic non
sunt res signate per ipsam substantiam actu vel aptitudine non potest
aliquod aliorum remanere. Alio modo intelligitur ad sensum logi-
calem: ut impossibile est: si due substantie. id est si termini singula-
res significantes res singulares substantiales non sunt apte
nate pro aliquo supponere: quod termini communes substantiales
accidentales pro aliquo supponant.

Et hoc animal dicitur esse hominem: per Porphyrium.

Et illa auctoritas intelligitur quod illa predicatio animal
est homo non est: directa eo quod inferius predicatur de suo superiori.

Et nomina et verba secundum se similia sunt. id est per se habere.

Et intelligitur uno modo sic. id est. Verba secundum se dicta. id est materiali-
ter capta sunt nomina. Sed illa glossa non valet: quia non est de
intentione philosophi. Alio modo intelligitur sic verba secundum se dicta. id est
solitarie sumpta sunt similia nominibus quo ad hoc: quia recte si-
cut nomen solitarie sumptum nec falsum vere nec falsum: sic etiam
verbum solitarie positum nec significat vere nec falsum.

Et nomina et verba transposita idem sciunt. id est per se habere.

Et illa auctoritas habet duplicem sensum: unus est quod solu-
propter transpositionem terminorum scilicet nominum et verborum: no-
mina et verba non amittunt suas significationes essentielles: li-
cet bene accidentales: ut est casus numerus et figura. Sed alius
sensem habet quod propter transpositionem nominum et verborum non mutat
veritas propositionum et si ille sensus debet esse verus tunc oportet
quod seruentur proprietates logicales: scilicet ampliatio et restrictio.

Et non ens non intelligitur: primo physicorum.

Et intelligitur non ens non intelligitur per propositiones cate-

goricas affirmatiuas sed cū hoc tñ bñ stat q nō ens intelli-
gitur per ppositiones categoricas negatiuas.

Et nō est necesse res ferre ad disputatiōm siue ad
disputandū. Sed vtimur termīs p reb⁹, i. elēchoz.

Et intelligitur de necessitate cōditionata: vt si deberem⁹
disputare de rebus p noīa et non possemus res portare ad
disputatiōē tunc oporteret nos vti noībus pro rebus.

Et Nullum violentum est perpetuū: primo celi.

Et intelligit quod pure violētatur mō q̄uis aīa intelle-
ctiua violētetur in sepatione a corpore: tñ illa non est pura
violentatio: sed est naturalis: q̄ ppter indispositionē mate-
rie: quia sicut aīa coniungit materie naturaliter bene p re-
disposite: ita etiam anima separatur naturaliter a materia.
Ipsa existente indisposita.

Et Numerus est infinitus per appositionē vnita-
tatum: tertio physī.

Et intelligitur q̄ numerus potest multiplicari in infini-
tum per appositionem vnitatum.

Et Natura et p̄cipium sunt subiectum scientie
naturalis commentator tertio physī.

Et Et sic sequeretur q̄ ens mobile nō esset subiectū in libris
physicorū: intelligit q̄ scientia libri physicorū est de natura
et principijs naturalibus: cum hoc tamen stat q̄ ens mo-
bile sit subiectum in illo libro.

Et Natura dirigitur ab agente infallibili: commē-
tator. p̄h. metaphysī.

Et Verum est de natura que est forma: non oportet autem
de natura que non est forma.

Et Nihil est in intellectu quin prius fuit in sensu
primo physicorum et secundo de anima.

Et intelligit q̄ nō oportet q̄ omīs cognitio intellectiua
alicui⁹ rei depēdet a sensu eiūsdē: q̄ de deo et intelligen-
tijs habem⁹ noticiā intellectiua: et tñ nō sunt sensibiles. sed
sufficit q̄ oīs nostra cognitio intellectiua depēdet a sensu
illius vel alterius rei: mō dicitur q̄ noticiā intellectiua de
deo causata est ex noticiā effectui a nobis: p quā deuenit

mediate i cognitionē subay isensibiliū ⁊ hoc a posteriori.
¶ Natura nō deficit in necessarijs nec superabū-
dat in superfluis: secūdo de anima ⁊ primo celi.

¶ Intelligit quo ad pfectionē finis vltimate tūc natura
nō deficit nec superabūdat: licet bene deficit et superabūdat in
determinatiōe certi finis et determinati particularis. Alio
mō intelligit q natura nec deficit nec superabūdat quo ad
totā speciē: licet bene ad partē speciei id est indiuidui: vel
dicat q natura nō deficit nec superabūdat in plurib⁹ sed be-
ne aliquādo in paucis. Itē ponēdo causam q tm̄ tres es-
sent hoīes in mūdo et natī omēs in manib⁹ seorsum cū ser-
uigitis: ibi est monstrū et tūc soluendo q tota hūanitas sit
monstrū. Et dicendū est authoritatis solutionē quo ad to-
tam speciem humanam actualement vel potentialement: et vltra
potest dici tota humanitas monstrum actualiter: non au-
tem potentialiter.

¶ Nullum complexum est diffinibile. q. topicorū.

¶ Intelligit tanq̄ diffinibile p̄pinquū: licet bñ vt remo-
tū. Et rō est q: om̄e diffinibile p̄pinquū d̄s esse spēs. Sed
nullū complexū est spēs: q̄ nullū complexum est diffinibile.

¶ Nihil sciē demonstratiue ⁊ diffinitive. q. poste.

¶ Intelligit s̄m se totū et adequate: cū hoc tamē stat q
vna sciētia sciat s̄m vnā partē forme demonstratiue: et q se-
cundū aliā partē diffinit. Alio mō sic nihil scitur demonstra-
tiue: scz vt noticia simplicis occlusiōis cū hoc tñ stat q ag-
gregatū scie vni⁹ scibilis sciat demonstratiue et diffinitive.

¶ Non contingit sensum decipi circa propriū ob-
iectum: secūdo de anima.

¶ Intelligit dūmodo est bñ dispositū et dūmodo obiectū
est bñ app̄opriatū q: si non tunc cōtingit sensum decipi vt
sensus visus circa carbonē q̄ apparet rube⁹: et tñ est niger:
hoc est ex eo q mediū non est bñ dispositū: q: nigrū visum
per lucidū apparet esse rubeū: sic nigredo carbonis iudicat
per lucidū ignis: ergo apparet esse rube⁹: sic etiam de vapo-
ribus sensuum visus de mane per lucem solis.

¶ Nihil prohibet quandam animā separare. Sic
q nullus corporis est actus. q. de anima.

Intelligitur per lyherentia: est tñ actus per assistentia
siue p appropriata existentia: et ita est de intelligētia que
est de aia celi. Vel sm alios sic intelligit nihil prohibet ani
mameductā de potentia materie separari: et ita est de po
tentia intellectiua vel forma humana.

Nullū diuisibile est in indiuisibili. h. celi.

Et dñ ibidē q ex non quāto sit quantū: et sic sequeret
q nulla sciētia esset in anima: ex quo sciētia est diuisibilis.
Rñdetur q verū est q nullū diuisibile qđ est quantū con
tinuū et extensum est in indiuisibili: cum hoc tamen stat q
diuisibile qđ est qđum discretū rōne intensiōis vel aggre
gationis est in indiuisibili vt scientia que est diuisibilis est
in anima que est indiuisibilis.

Nulla bona diffinitio debet dari per opposita:
vt elicitur ex quinto topicorum.

Ratio qz mēbra bone diffinitiōis debēt cōpetere diffi
nito. Sed opposita non conueniūt vni et eidē. Rñdetur q
illa authoritas intelligit de diffinitione quidditatiua: sic
q illa non debet dari p opposita copulatiue cū hoc tamen
stat q aliqua potest dari per opposita disiunctiue.

Nulla potentia stabit eternaliter frustra. i. celi.

Verū est si fuerit potētia obiectiua nō aūt subiectiua:
vel verū est si fuerit potētia ad corruptionē sui ⁊ nō alteri?

Naturalia sunt generabilia ⁊ corruptibilia: pñ
mo pphicorum et septimo metaphysice.

Et sic videt q materia pñma sit magis corruptibilis:
qz ppter qđ vnūquodq tale ⁊ ipm magis tale: sed ppter
materiā vnūquodq est corruptibile ergo. ⁊c. Rñdetur ve
rū est si vtrūq fuerit tale formaliter et vnū fuerit cā effi
ciens vel finalis alterius modo materia pñma non est cor
ruptibilis formaliter sed tantum subiectiue.

Natura solum intendit speciem et non indiui
duum: per Auicennam.

Rñdetur q natura non indiuidualis est. Sed cōis si
aut celū solū intendit speciē semp cōtinuare et non indiui
duum. Alio modo dicat q Auicenna in ista parte non te
netur ex quo etiam ponit vniuersalia realia.

¶ Nichil scitur nisi verum: primo posteriorum.

¶ Verum est tanq̃ diffinibile propinquum

¶ Necessè est excellens diuidi in illud quod excelsit: septimo p̃physi.

¶ Intelligit̃ de excellenti q̃ rificatiuo: modo de⁹ non est excellens q̃ rificatiuum.

¶ Nullum indiuisibile mouetur. vi. p̃physi.

¶ Nulla fortuna est composita ex partibus diuersarum rationum: per auctore sex principiorum.

¶ Rñdetur q̃ loq̃tur de forma simplici et non composita nec est inconueniens q̃ aliqua forma sit cōposita ex partibus diuersarū rōnū sicut fōra aggregata ex pluribus.

¶ Nescimus verum sine causa. ii. metaphysi.

¶ Intelligitur a priori. Vel sic nescimus verum propter quid sine causa: cum hoc tñ stat q̃ scimus verum qd̃ est.

¶ Nō solū regratiandū est bis q̃ bñ dixerūt: sed etiam bis q̃ male dixerūt: ibidē. 7. ii. elenchorum.

¶ Et sic videt̃ q̃ notitia erronea etiā sit bona hñti eā qd̃ tñ est falsum et cōtra Aristotelē primo de aīa. Ubi dicit q̃ quibet notitia in se nō est bona simplr. Rñdetur q̃ illa auctoritas non est intelligēda q̃ de erroribus antiquorū esset regratiandū. Sed p̃ labore et de inquisitione x̃itatis est eis regratiandum: et ergo subdit ibidem q̃ isti antiqui sensum necessarium exercitati sunt.

¶ Nullum ens per accidens est concretum in genere: septimo metaphy.

¶ Et sic sequer̃ q̃ termini cōcreti non essent ponibiles in p̃dicamēto. Sciendū q̃ termini cōcreti: vno mō cōsiderant̃ q̃ nō hñt respectū ad significatū suppositale vel materiale: sed solū s̃m rōnem scati fōralis: et sic est ens p̃ accñs et vnū purum nōmē adiectiuū. Alio mō cōsiderat̃ quo ad ambo scz quo ad rōnem significati fōralis et quo ad rōnem sui scati suppositale: et sic adeuc dupl̃r cōsiderat̃. Vno mō respectu suorū inferiorū: et sic concretū est in gñe et nō ens per accñs. Alio mō cōsiderat̃ in ordine quo ad terminos substantiales: et sic itēz est ens per accñs: q̃ de subiectis siue

substantijs secreta sunt verificabilia accidentaliter: tunc negatur auctoritas: sed ceditur ad hunc sensum: nullum ens per accidens est in genere respectu quorum est ens per accidens.

Et Natura solum habet determinare de illo quod est corpus vel passio corporis. *ij. de anima.*

Et videtur quod non habet determinare de intellectu humano. Respondetur quod naturalis solum habet determinare de corpore vel de passione corporis de eo quod dependet a corpore in operatione eius et ens etiam habet determinari de intellectu. (*sensato.*)

Et Nigredo est privatio albedinis: in de sensu et

Et Respondetur quod vult tamen quod nigredo est qualitas minus perfecta quam albedo.

Et Necessesse est in demonstratione credulitatem vel scientiam premissarum esse maioris credulitatis scientie sue conclusionis. *i. pos.*

Et Intelligitur de necessitate conditionata ut si debet haberi credulitas vel scientia conclusionis per premissas tunc premissae debent esse magis scite: et declaratur per illud principium propter quod unumquodque tale est ipsum magis.

Et Nihil dat quod non habet: primo elenchorum.

Et Intelligitur formaliter vel virtualiter. Si primum tunc est verum simpliciter si secundum simpliciter est negandum.

Et Non reminiscimur post mortem. *ij. de anima.*

Et Intelligitur de reminiscencia proprie dicta eo quod illa reminiscencia est dicta sensibilis et secundum illam requirit organum corporale quod in morte corrumpitur corrupto ipso corpore.

Et Notitia primorum principiorum est nobis innata: primo posteriorum.

Et Et videtur quod intellectus in principio sue creationis non habet se tanquam tabula rasa in qua nihil est depictum quod est contra Aristotelem. *ij. de anima* Respondetur quod sic intelligitur quod anima naturaliter est inclinata ad assentiendum notitia primis principijs: quia talis est evidens et manifesta.

Et Nec materia est nec forma est: sed totum compositum: septimo meta.

Entelligitur q materia non est nec forma supposita
liter sed totum compositum.

Nihil scitur sine causa. x. metaphysi.

Entelligit a priori et cognitiōe pfecta: cognitiōe aut im
pfecta et a posteriori aliqd bñ scit sine cā vt puta de⁹: quia
eternū nō est aliqua cā: vt pater. viij. pbyfi. et ex qua sit p
ducta tanp ex materia: cū hoc rñ stat q eterni est aliq cā
a posteriori: qz cognoscim⁹ deum per suos effectus.

Nihil videtur nisi color. iij. de animā.

Entelligit sic capiēdo ly color: cōcretiue p colorato: vt
sit sensus nihil videt nisi coloratū: nihil nullo mō se habēs.

Hec vox nec littera docet: sed ver⁹ est doctor q
mentem illuminat: per pmentatorem. i. pbyfi.

Entelligitur q ipsa vox non docet p principaliter: sed so
lum instrumētaliter. Sed ille verus doctor est scz intelles
ctus principalis qui mentem illuminat: et etiam potest ex
poni de spiritu sancto siue de eius gratia.

Numerus potentiaꝝ multiplicat in infinitū p m
numez specieꝝ generabiliū: p pmentatorem. i. pbyfi.

Entelligitur de potētis instrumētalibus passiuis siue
q̄lificatiuis dispositiōibus materie disponentibus materiā
per forme introductionem.

Nihil est qd potest rationem entis subter fuge
re: per Auicennam.

Entelligitur q nihil est quin continetur sub ly ens de
quo non sit verum dicere q sit ens.

Nihil habetur de tempore nisi nunc. v. pbyfi.

Entelligitur q nullum tempus est totum simul et adeo
quate nisi nunc: adhuc tamen stat q pñs sit diuisibile exte
rens in aliquo mobili quod mouetur.

Numerus est diuisibilis in suas vnitates indiu
isibiles: quinto pbyficorum.

Dicit q vult vnitās nō est diuisibilis in duas ptes qm
quelibet pars sit tota et talis habet se taliter sicut vnitās.

Nullū bonū honestū recipit additiōm: p Senecā.

Entelligitur q nullū bonū honestū recipit additiōm p

admissionem sui contrarii scz malitie: cum hoc tamen stat
q̄ capiat additionē gradus ad gradus eiusdē speciei.

E Nihil est quod generatur. v. phylicorum.

E Intellegitur sic q̄ nihil generatur subiectiue qđ est in
actu formali substantiali respectu forme cōtrarie. Alio mo-
do sic intelligitur nihil est res pmanēs q̄ gñatur successi-
ue et terminatiue et minus cōpletiue qñ gñatur. Dicitur
res pmanēs ppter morū locale: dicit̄ quod gñatur succes-
siue ppter animā humanā q̄ creando infunditur ⁊ gñatur
subitanee. Dicitur subiectiue ppter materiā primam. Di-
citur minus completiue generaliter et particulariter.

E Non potest esse princeps sine amicis. v. ethico.

E Ratio qz o quāto fortia est maior o tāto ⁊ minus secura

E Negato vno contrarioꝝ de aliquo concedendū
est et reliquū: per Petrum hispanum.

E Notandū q̄ illa auctoritas est vera saluis quatuor cō-
ditiōibus. Prima est qñ subiectū est susceptibile amboꝝ
contrarioꝝ tñc oportet q̄ si vnū negat̄ de subiecto q̄ reli-
quum designet inesse subiecto: et ergo non seq̄tur lignū nō
est egrū ergo lignū est sanū. Secūda additio q̄ cōtraria sint
immediata: et ergo non seq̄tur lignū non est albū: ergo est
nigrū. Tertia qñ non arguitur cū constātia subiecti aliter
nō seq̄tur adā nō est sanus: q̄ est eger. Quarta q̄ subiectū
eodē mō se habeat ad ampliatiōē ⁊ suppositiōm: nā nō se-
quitur animal non est egrum: ergo animal est sanum.

E Nulla propositio est vera nisi vbi idem predi-
catur de seipso.

E Intellegitur de propositione de inesse et de terminis
supponentibus vt chimera est chimera: ⁊ de copula presen-
ti ampliatiua.

E Nulla potentia est ad preteritum: primo celi.

E Intellegitur vno modo sic nulla potentia est que po-
test producere preteritū: et sic est falsa quia deus pōt de-
struere sortē et reproducere vt ex fide credimus. Alio mo-
do intelligitur q̄ nulla potētia est ad p̄teritū q̄ fuit p̄teritū
tā: ⁊ hoc est verū qz si virgo p̄didit virginitatem deus non
potest facere quā modo perdidisset.

E Nos sumus dñi nostrarū operationum a principio vsq; ad finem: tertio ethicorum.

E intelligitur q nos sumus dñi: id est liberi producti in nostrarum operationum.

E Nemo elegit iuuenes iudices: ibidem.

E intelligit sic null? elegit sm dictamē recte rōnis iuuenes in moribus iudices siue rectores. Rō est q: tales non sunt prudētes: vt pz. vi. ethi. 7 intelligit ibidē q prudētia requirit experientiā: experientiā vero tps: iuuenes em non habent tempus: ergo non possunt esse prudentes.

E Nullum accidens est pars substantie: commē. rator: secundo de anima.

E intelligitur sic nullum accidens est pars substantialis sed bene accidentalis.

E Nil agit in seipsum: primo de generatione.

E Hoc est vez corruptiue tanq̃ totale agens et per se: cum hoc stat q aliquid agat in seipsum saluatiue vt intellectus seipsum intelligendo.

E Neq; est possibile materiam suūpsius appetere speciem id est formam: primo physicozum.

E intelligit sic q materia nō appetit formā quā habet p modū desiderij q: ille appetit? sit ppter carētiā. Sed appetit formam appetitu complacentie siue voluptatis.

E Nullum ligneum est lignum: nono metaphysi. Sic etiam nullum substantiale est substantia.

E Rñdetur q nō vult q oēs tales sunt negāde. Vbi pdīcatū est substāiale sed vult q nullū materiale est materia ex qua cōponit: id est materia in abstracto non d; de cōposito verificari: sed bñ in cōcreto vt dicēdo deus est naturalis: domus est lignea: et non domus est lignum.

E Necesse est omne diuisum predicari de membris diuidentibus: per Boetium.

E intelligitur de illis membris q habēt se vt species vel differētie: 7 nō d alijs q habēt se vt analogū seu analogata

E Mobiliora sunt q paucioribus indigent. i. celi.

E intelligit sic tale nō h; aliqd inesse p qd pōt expelli

re iam indigentia vel dicif q simpliciter est falsa : q: sic rex
non esset nobilioz rustico ex quo pluribus indiget q rusti-
cus. vel dicatur q intelligitur de minori indigentia supra
se intra se et hoc propter deum et regem.

E Nihil agit infra sua spem. vñ. meta. et. h de aia.

E Intelligit virtute ppria licet bene virtute aliena aliqs
agit infra suam speciem: et hoc virtute agentis nobilioris.

E Nihil est commune vniuoce superioribus et in-
ferioribus in de substantia orbis.

E Cuius oppositū videt esse de lumine q: : videt seruire
tā supioribus q inferiorib?: q: nō solū luminosum videtur
in inferiorib?. Rñdetur vniuocū sumis dupliciter. Uno mō
vt excludit analogū et equocū simul: et illo mō auctoritas
est vera. Scdo capif vniuocū vt cōtra equiuocū distinguit
et sic est falsa. Nā tunc valet tñ q nihil est cōe vniuocū qd
eque primo cōueit inferioribus et supiorib?. Sed impro-
prie ibi est semper analogia cause et causati.

E Nulla qualitas mixta est in simplici corpore: in
de sensu et sensato.

E Intelligit sic q nulla qlitas mixta equalitatib? cōtra-
rius est in corpe simplici existēti in sua naturali dispositione

E Non bona sunt eligibiliora: tertio topicorum.

E Abi dñ q ly non dñ capi infinitatē et ly bona non dñ
capi transcenderet put diuidit in bonū naturale morale et
intellectuale: sed magis debet capi pro bono morali.

E Nulla substantia fit a casu. vñ. metaphysice.

E Intelligitur de substantia perfecta primaria: cū hoc tñ
stat q substantia imperfecta et secundaria dñ fieri a casu.

E Nihil differt etate puer et morib? pueril? i. ethi.

E Null? est bon? et mal? p supabundantiā: ibidem.

E Nō est oīno felix q specie turpissim? est: ibidem.

E Nullus est btus nec bon? nisi volēs. iñ. ethicoz

E Non parum differt sic vel sic assuesci a iuuentu-
te immo multū: tertio ethicoz.

E Nullus vult viuere sine amicis habens reliqua

na: septimo et bicozum.

¶ Hec lucifer nec vespere est ita mirabilis sicut
iustitia: quinto et bicozum.

¶ Non facile est ex antiqua consuetudine omnes
transferre ad sermones. x. et bicozum.

¶ Natura non facit vnum instrumentum nisi ad
vnum opus: primo politicozum.

¶ Nullū aialū a natura bz pmonē nisi bō. i. politi.

¶ Natura facit oīa aīalia ppter boīem. i. politi.

¶ Nō idem est bonus vir et bon² ciuis. iij. politi.

¶ Non contingit eum bene principare qui nūq̃
sub principe fuit ibidem.

¶ Non solū oportet politiam a principio institue
re: sed etiā oportet ipm corrigere. iij. politicozum.

¶ Nobilitas et virtus in paucis inueniūtur quia
nobiles et boni sunt pauci. v. politicozum.

¶ Nullus manū mittat ad impossibilia. v. politico.

¶ Nō de facili pōt inuadi qui est sobrius: sed qui
est ebrius: nec qui est vigilās sed q̃ est dormiēs q̃
propter principes vt nō inuadi possint ebrietatem
et somnū multum debent euitare. v. politicozum.

¶ Non facile est ciuitatem sine legibus et cōsue
tudinibus permanere. vñ. politicozum.

¶ Necesse est futuz pncipē subditū fuisse. vñ. poli.

¶ Non possibile est politiam esse optimā sine mo
derata abundantia: ibidem.

¶ Nō solū erudiendi sunt pueri in arte vtili et ne
cessaria sed etiā in artibus liberalibus. viñ. ibidē.

¶ Noli penitere de re p̃terita q̃ illud est p̃p̃iū
debiliū. Seneca in de regimine principum.

¶ Amicia familiaritas p̃ceptū parit: ibidē i lib. se.

¶ Nobilissimum animalium est homo.

E Non qui parum habet pauper est: sed qui plus cupit. Seneca ad Lucil.

Nemo est dignus deo nisi qui opus dei implet. Seneca ad Lucil.

Nō iubeo te semp̄ insistere libris aut pugillari-
bus: dandū est interuallū animo ita q̄ nō resolu-
tur: Sed vt magis acuetur: ibidem.

Nemo diues nascitur: ibidem.

Nemo gloriari debet nisi de suo: ibidem.

Natura modice sustentatur et naturalia desi-
deria finita sunt: ibidem.

Non refert q̄ multos libros legas sed q̄ bo-
nos babeas. Seneca ad Lucilium.

Nulla victoria maior est q̄ vitia vincere: ibidē.

Nō ex deformitate corporis denudat̄ anim⁹. Sed
ex pulchritudine anime ornat̄ corpus: ibidem.

Non possumus: facit hoc q̄ nemo vitā suā respē-
cit: ibidem: epistola octogesima nona.

Non ascribe tibi quod non es vt maior q̄ es vi-
deri velis. Seneca de forma vite.

Nullū bñficiū dādū ē negligēter. Sen. de bñfi.

Nō refert quid aut quantū des sed quo animo
detur: qz bñficiū non in eo quod datur consistit:
Sed in ipso dantis animo: ibidem.

Nulli virtus preclusa est: oībus patet: oēs ad-
mittit: oēs inuitat: egenos et seruos reges exules:
nec eligit dñm nec seruū refutat sed nudo homine
est contentus. Seneca de beneficijs.

Non in beneficijs nec ingeniorum nec in agro-
rum nec in prediorum possessionibus nec in pul-
chritudine nec in fama nec in gloria beatitudo cō-
sistit. Boetius de consolatione.

Nulla pestis efficacior est ad nocendum q̃ familiaris inimicus. in. de consolatione.

Robilitas est laus proueniens ex meritis parentum: ibidem.

Nullum malum pretermisum nullum bonum irrenumeratum: ibidem.

Non est p̃bas homini cūctas diuini operis machinas vel ingenio comprehendere vel sermone explicare: ibidem.

Nulla est rationalis creatura quin ei sit libertas arbitrii. v. ibidem.

Non est dignus dulcoris acumine qui amaritudinis ne quid repleti grauamine. Boetius in de disciplina scholarium.

Nulla est res magis nociua discipulo q̃ vita contumeliosa magistri: ibidem.

Non decet rem esse antiquiorem a primo genitore: plato in timeo.

Nihil est ortum sub sole cuius causa legitima non precesserit ibidem

Nihil est similius et gratius deo q̃ perfecta anima. Bonus qui intantū ceteros homines excellit in q̃tum ipse a dñs immortalibus excellitur. Apuleius in libro de deo socratis.

Non est auium vnius speciei vt se comedant: in sexto libro de historiis animalium.

Nulla femina recipit coitū post impregnatiōem nisi mullus ⁊ equa. viij. lib. de historiis animalium.

Nuncq̃ oportet dominum esse sine custodia sic nec ciuitatem in economicis.

Non est dignus scientia qui scientie insurgit preceptori. Boetius in de disciplina scholarium.

E Null' pōt pprie sibi ppi materiā facere. v. etbi.

E Nō te moueat dicētis auctoritas nec quis dicat: sed quid dicatur attēde. Seneca de forma vite.

E Non semper in actu sis: sed interdū animo tuo requiē dato et ipsa requies sit plena sapientia studiis et bonis cogitationibus: ibidem.

E Natura modicis minimisq; cōtēta est: cui' satietatē si volueris vrgere supfluis: aut iniocūdū erit qđ ifuderis aut noxiū. ij. de solatiōe philosophie.

E Ne questus vestimentoꝝ nec forma: nec auri multitudo tñ valet ad mulieris virtutē q̄tū modestia in quolibet ope ⁊ desiderii honeste atq; cōposite vite: in economica aris.

E Non debet homo sane mentis vbicumq; et ad quamlibet mulierem accedere: ibidem.

E Nihil sit qđ te a philosophia remoueat nec pauperies nec indigētia alicui' rei. Seneca ad luciliū.

E Nō irasci in quib' oportet ispiēt' ē. iij. etbico.

E Nisi parentes exemplū pbitatis vite dederint incusabilē adinuicē possint habere cām: in econo.

O Bne vnum est indiuisibile. x. metaphysi.

E Intelligitur cum reduplicatione: vt sic omne vnū in quantum tale est indiuisibile.

E Omne qđ est ideo est qđ vnū nūmero est: p Boetii.

E Intelligit vno mō sic oē qđ est ideo est qđ h3 se extra aiām: mō vniuersale nō h3 se extra aiām: qđ nō op3 qđ sit vnū nūmero vel singulare: qđ vlē est termin' intētiōis. Alio modo dī qđ vlē quo ad suū esse est bñ singulare quo ne pcatōnē: sed quo ad representationē dicitur cōe siue vniuersale: ⁊ p consequens: non potest fieri instantia de vniuersali.

E Omnis causa est prior suo effectui: per commē. tatozem: in de causis.

E Rñdetur qđ prioritas est duplex sc3 tēporis et nature

Modo auctoritas debet intelligi de prioritate nature et non
temporis: et ly natura in tñ debet valere sicut naturaliter.

Omnis cōceptus naturalis sumendus ē a forma.

Verū est de substantijs habēribus formā: si fuerint simplices et immateriales sicut deus et angeli tunc eorum cōceptus essentialis sumendus est a propria perfectione et a propria essentia eius.

Omnis effectus est in sua causa.

Illa auctoritas ex vi sermonis falsa est: sed intelligitur ad hunc sensum: q̄ quilibet res q̄ pōt esse cā pōt de se producere aliquem effectum. (ij. topi.)

De qđ iest meliori et nobiliori est magis eligendū.

Et sic sequeretur q̄ ultra modū bibere et crapulose vivere et vitia essent magis eligenda eo q̄ insunt meliorib⁹ et nobiliorib⁹ scz hoibus. Dicitur q̄ sic debet intelligi. Omne bonū qđ est in meliori vt sic est magis eligendū q̄ illud qđ inest minus bono: vt sic dī primo bonū propter primas instantias scz bibere ultra mensurā. Et ulterius dī ex hoc debet intelligi de bono naturali: vt sic omne illud quod est in meliori bono naturaliter est melius s̄m nos vel quo ad nos in gñe eligibilū: moraliter vel de bono intellectuali sic intelligitur: omne illud quod est intelligere in meliori est magis eligendū simpliciter vel quo ad nos in genere eligibilium intelligibilium.

Omne intelligere est pati. iij. de anima.

Intelligit acq̄siue p̄ fantasiā q̄ hoc est pati saluatiue nō aut de intellectuē q̄ fit p̄ nudā essentiā intelligitur.

Omne alterabile est corruptibile. i. de generatione.

Rñdetur q̄ loq̄tur ibi de alteratiōe q̄ alteratur corruptiue non aut de illa que alteratur saluatiue.

Omne proprium melioris est magis et melius eligendum q̄ peioris.

Intelligitur capiēdo ly melius p̄ bono simplr: et ly peius p̄ minus malo: tñc etiam auctoritas habet veritatem.

Omnis diffinitio que datur per negationē vel disunctionē est vituperanda. vi. topicorum.

Intelligit de diffinitioe essentiali et additativa: et hoc
en stat qd diffinitio accental siue descriptia dat p diffinitioes
Omnis qualitas habet denotare suu subiectu
in predicamentis.

Intelligit de illo subiecto cui inheret qlitas denotatio

Omne quod fit fit a sibi simili. vñ. metaphysice.

Intelligit sic: oē qd fit gñatioe vniuoca et pticulari qd
fit fit a sibi simili: p hoc qd dī gñatione vniuoca excludunt
Ames et alia filia aīalia q sunt et gñant ex putrefactioe vir
tute solis: p hoc qd dī particulari excluditur deus qui est
causa vniuersalis omnium rerum.

Omne pncipiū dī eē ppō necessaria. i. pbyficoz.

Intelligit de pncipio cōplexo et nō simplr pmo alicui
sciencie: et non intelligitur de pncipio incompleto.

Operatio arguitur formam sicut transmuta
tio materiam: primo pbyfi.

Rndetur verū est loquēdo pticulariter et nō vniuersa
liter: q: nō est verū in eodē supposito. Sed hī xitate in di
uersis suppositis. Vñ aliqua supposita sic se hñt q vnū il
lorū pōt in aliquā opationē et alterz nō pōt in illā opatio
nē: nec in sibi silem: p hoc arguim? hñdī supposita esse di
uersarum speciez et hñt formas et potētiās distinctas sñ
spēm. Sed etiā ex diuersitate opationū in eodem supposito
apparentium non arguimus diuersitatem formarum.

Omnis substātia dignior est accidēte. vñ. meta.

Verū est de dignitate essentiali nō aut accidētalī: q: ac
cidētalī accidēs est digni? substātia: vt ptz in sciētīs et vir
tutib? que accidētia sunt digniora lignis et lapidibus que
tamen sunt substantie.

Dis differētia dī sumi a forma: p porphirium.

Intelligitur. Dis differētia debet sumi a forma cōpa
rādo cōpositū ad cōpositū. Sed cōparādo simplex ad cōpo
situm tunc debet sumi a materia vt refert sanctus Tho
mas de aquino.

Dis ppositio i qua p̄dicat vñ vniuersaliter sū
ptum est falsa: secūdo topicoz: et. i. per i per.

E Rñdetur q̄ hoc intelligit̄ de ppositiōibus affirmati-
uis ppter illā null⁹ hō est asinus. Secōdo intelligit̄ dūmodo
p̄dicatū non distribuit̄ mediante signo vniuersali negati-
uo: ppter illā aliq̄s hō est null⁹ asinus. Tertio dūmodo ta-
les termini in tali ppositiōe positi habent plura supposita
actu: ppter illā: oīs sol est sol. Quarto intelligit̄ dūmodo
p̄le capit̄ vniuersaliter distriburiue: ppter illā t̄m decem
sunt oīa p̄dicamēta. Quinto dūmodo totū scatum distri-
buitur a tali signo vli aut non: ppter illā. Ioānes est vidēs
oēm asinū. Sexto dūmodo talis nō fit vna ppositio moda-
lis: et intelligit̄ dūmodo a parte subiecti non ponit̄ signū
exclusiuū faciēs subiectū stare p̄fusse t̄m et p̄dicatū cōfu-
se distributiue: vt t̄m animal est hō. Vbi p̄dicatū p̄dicatur
vniuersaliter sumptum: et tamen est p̄positio vera.

E Omnia futura de necessitate eueniēt. i. peri her.

E Intelligitur vnomō vt ly necessitate tenet se ex parte
subiecti: et tūc est vera: q̄ valet illā qd̄ est futurū de necessi-
tate euenit. Alio modo habet aliū sensum: q̄ ly necessitate
determinat copulam: quia tunc valet idem: ac omnia futu-
ra de necessitate sunt venientia: et hoc est falsum.

E Omnis differentia debet connotare alteram
partem rei: per porphirium.

E Intelligit̄ de reb⁹ essentialit̄ cōpositis: nō aut̄ simplicib⁹.

E Omne quod est qñ est necesse est esse: et oē quod
nō est qñ non est necesse est non esse. i. peri her.

E Rñdet̄ s̄m Buridanū q̄ ille p̄pōnes sunt p̄cedende
in sensu cōposito: nō aut̄ in sensu diuiso: vt oē qd̄ est necesse
est esse qñ est. Sed dicit p̄būs q̄ illa auctoritas est multi-
plex: q̄ vnū sensum h̄s: qñ ly qñ tenet se ad subiectum: sic
omne quod fit quando est necesse est esse quando est: et sic
philosophus concedit illam auctoritatem.

E Oppositorū eadem est disciplina. iij. metaphysi.

E Rñdetur q̄ p̄būs vult q̄ p̄pōnes opposite contrarie
et contradictorie pertinent ad eandē essentiā materialiter.
que constituuntur ex eisdem terminis.

E Omne prius potest esse sine posteriori: per au-
thorem in de causis.

Intelligitur dummodo vñ non dependet ab alio aliter non habet veritatem.

Obiecta mouent intellectū. iñ. de anima.

Rñdetur q̄ obiecta per se immediate et p̄ species intelligibiles mouent intellectum.

Omnē ens habet aliquā propriam passionem. liñ. metaphysice et primo de anima.

Intelligitur de entibus in actu formali existētibz ppter materiam primam: et etiam intelligitur de supposita, liter distinctis propter animam intellectiuam.

Omnē agēs p̄stantius est suo passio. ñ. de ania.

Illa auctoritas simplr non est vera. Sed p̄tate hz de agēte p̄ncipali q̄ lapides agūt in intellectū. Scdo intelligitur sic q̄ agere est nobilio: cōditio q̄ pati. Tertio omne agens inquantū tale est nobilius passio. Quarto intelligit de illo quod agit effectiue et non formaliter: et sic albedo facit scutū albū formaliter: sed non effectiue: non tñ sequit q̄ scutū sit nobilius: sed pictū facit scutum albū effectiue.

Omnis propositio in qua vñ generalissimozñ negat de alio est immediata ñ. posteriorum.

Intelligit si vñ gñalissimozñ negat de alio cū reduplicatiōe. vt sic nulla suba inquātū talis ē q̄ntitas iqtū talis.

Optimū est optimum facere. ñ. celi.

Intelligit quo ad essentialia: et sic om̄is res pducta a deo producitur optime quo ad essentialia et substantialia.

Omnīū transmutationē habentium ad se inuicem eadem est materia: primo de generatione.

Intelligit de idēptitate specifica scz q̄ in specie est eadem materia omnium et sic videt̄ ulterius q̄ materia est in omnibus formis subiectiue in compositis vero integratiue que est vltra partem.

Om̄e totū est maius sua parte: cōis ppositio.

Illud principū intelligitur de partibus integralibus quantitatis et non integralibus essentialibus: et hoc capiēdo ly totum categoriceumatice.

Omnē et totū supra tria ponimus: primo celi:

E Illā auctoritatē circa illud sophisma. Omnis senex est. Albericus sic glosat et dicit quod philosophus tamen praedicat quod huic signo ois in pluri numero non competenter addit signum distributivum nisi terminus cui addit habeat tria supposita et hoc est verum quoniam tamen unus homo currit vel duo tunc non dicitur competenter omnes isti currunt. Alii autem exponunt illā auctoritatē sic. Omne scilicet ens et totum scilicet uniuersum ponimus supra tria. id est. consistit in tribus scilicet materia forma et toto composito: quia ois ens mundi vel est materia vel forma vel totum compositum.

E Omnis effectus gerit similitudinē suae causae.

E Auctor dicit de causis. Verum est de causa particulari et non vniuersali propter deum.

E Omne agēs naturaliter in agēdo repatiū: et omne patiēs in patiēdo repatiū. id est. de generatione.

E Intelligit sic: omne agēs cōdicans cū passio in materia: et hoc dicitur propter deū: et agēs actione reali propter agēs spirituales: illa auctoritas est vera: saluis tribus cōditionib⁹. Prima quod tale agēs non sit minoris virtutis in resistēdo quod patiēs in reagendo: ut patet in scintilla ignis piccta in mari. Secūda cōditio quod tale agēs non sit in tantā distātia a passio ad quātam passum peragere pōt. Tertia cōditio quod virtus agentis sit sine debilitatione extrinseca: scilicet naturē.

E Omne determinatū agēs quocūq; alio agente habet aliquā opationē propriam. id est. metaphysice.

E Rēndetur verum est de ente quod aptū est ad hoc quod a se ipso pōt opari sine omni alio: sic autem non est de anima.

E Omne ens vel est ens in anima vel extra animam: sexto metaphysici.

E Rēndetur quod hoc simpliciter non est verum: quia datur instantia de anima ex quo idē non est in seipso neque in seipsum. Sed philosophus vult quod omne ens aliud ab anima aut est in anima aut extra animā.

E Omnis scientia est a posteriori vel a priori: per omne dictum logico.

E Respondetur verum est de notitia vnius conclusionis: quia datur instantia de scientia et de anima quod est partim a posteriori et partim a priori: in de anima autem praedicat ab accipiente ad potentiam.

E Omnis causa facit a priori cognoscere suū ef-
fectum per auctorem in causis.

Respondetur q̄ illa auctoritas habet veritatem in de
causis per se et non de causis secundum accidens.

Obiectū volūtatis nō est nisi bonū in ethicorū.
R̄ndet̄ ver̄ est de bono apparētī: nō aut̄ de bono existentī.

Oppositio p̄radictoria maxia est oppō. i. elen.

Rndetur verū est de illis que sunt cōtradictorie oppo-
sita q̄tum ad hoc q̄ sunt sibi huius in cōpossibilia. i. q̄tum
ad veritatem et falsitatem.

Dis trāsmutatio est veloc̄ vel tarda. v. p̄phys.

Intelligit̄ de trāsmutatiōe q̄ distinguitur a suis termi-
nis. Vel d̄r q̄ itelligit̄ de trāsmutatiōe successiua ⁊ t̄pali.

Omnis sciētia est de numero perpetuorū impos-
sibilitet̄ vniuersaliter se habentium. i. posteriorum.

Intelligitur sic omnis sciētia de scibili propinquo de-
bet esse perpetuorum id est perpetue veritatis.

Opposita iunt in eodē genere: per Porphyriū.

Est verum potentia liter siue in potentia: non au-
tem in actu.

Omnē habens contrarium suscipit magis et
minus: et predicamentis.

Intelligitur sic omne habens contrarium in eodem
subiecto et in diuersis gradibus intensiōis et remissionis
suscipit magis et minus.

Omnis sciētia capit nobilitatem a suo substā-
tior: in proemiō de anima.

Respondetur verum est capit nobilitatem a subiecto
signato non autem signi.

Omnē intelligibile p̄cedit actum intelligen-
di siue mouet ipsum.

Intelligitur de intelligibili principali vt sunt res ex-
tra animam que ipsum intelligibile naturaliter p̄cedūt:
licet non de tempore sed in intelligibili minus principalit̄
sz de operatione ad intellectum non valet.

T Omne quod corrumpitur a suo contrario cor-
rumpitur: quinto ethicorum.

T Intelligit quod corrumpitur directe formaliter et per se a
suo contrario corrumpitur. Dicitur notate per se et directe pro-
pter substantiam que licet corrumpitur: non tamen per se sed per accidens:
quod qualitates primo per se corrumpunt: ad quarum corruptionem
inter se quis corruptio substantie: et ita per accidens corrumpitur.

T Omnis propositio per se est necessaria vel im-
possibilis: per Boetium in libro posteriorum.

T Intelligitur omnis propositio per se vera est necessaria
et omnis propositio per se falsa est impossibilis.

T Opposita contraria habent fieri circa idem:
septimo metaphysici.

T Et sic videtur quod bonum et malum habent fieri circa ipsum dia-
bolum. Intelligit dum modo illud subiectum non est determina-
tum ad unum solum siue ad alterum solum: quod tunc opposita contraria
habent fieri circa idem: modo diabolus determinat se solum
ad malum et non bonum.

T Omne certius eligibilius est incerto. in topicorum.

T Intelligitur omne bonum certius plus est eligendum quam
minus bonum incertum dummodo ambo sunt eiusdem spe-
ciei: et dum modo minus certo bono non conuenit una con-
ditio propter quam sit prelectio.

T Omne perfectum est in tribus: per commentatorem. i. celi.

T Intelligit verior numerus quem ponimus in numero pluri est
ternarius: et ergo de duobus non vere dicitur quod sit numerus.
Sed de his bene dicitur quod sint duo sex entia.

T Omnis perfectio est in deo: per commentato-
rem: quinto metaphysici.

T Sed dicitur tamen generare sibi simile est perfectio: generare sibi si-
mile est in deo: et per quod deus potest generare deum sibi simile.
Respondetur quod solum intelligitur ordinatiue: sic quod perfectio
dei excellit omnem perfectionem creaturarum.

T Oportet animal considerare et inchoare a su-
perioribus usque ad indiuidua. in topicorum.

T Respondetur quod hoc usque debet capi exclusiue et ulterius.

us dicitur qd ly indiuiduū debet capi p minus communi.
Et Omnis motus naturalis est in fine velocior q̃
in principio: primo celi.

Intelligit̃ ois mor⁹ naturalis in eodē medio equaliter
disposito ceterz parib⁹ vno impetu ab eodē motore pdu-
ctus est velocior in fine q̃ in p̃ncipio: d̃r in eodē medio qz
stat qd aliquod mixtū in igne velocius mouet quā in aere.
Dicif̃ eq̃liter disposit⁹: qz si mediū esset i p̃ncipio subtili⁹ et
in fine densius nō oportet motū esse in fine velociorem.

Et Dis questio querit inter opposita. i. metaphysi.

Illa auctoritas simplr nō est vera et vlr qz aliqua que-
stio q̃rit solū vñū oppositū. Sed est vera ad illum sensum qd
questio vt p̃bleuma ppōnis querit inter duo opposita: vt
est ista questio an mundus sit eternus an non.

Et Om̃e qd in deo est: est deus met. vi. metaphy.

Intelligitur om̃ia que sunt in deo formaliter et essen-
tialiter sunt ipse deus met: non aut̃ illa q̃ sunt in deo effe-
ctiue et subordinatiue et conseruatiue.

Et Omnis nostra cognitio procedit ex sensatis: p̃
linconiensē supra primum posteriorum.

Intelligitur mediate vel immediate: et etiā de illo in-
telligit̃ illud nihil est in intellectu quin p̃us fuit in sensu.

Et Omne mediū est mediū cōtrarioz. vi. phyfi.

Intelligit̃ de qualitatib⁹ medijs et secūdis. Vel sic oē
mediū cōpositiue vel successiue est cōtrarioz: vel sic oē me-
diū diuersoz vel cōiter dictozū est medium contrariorum.

Et Omnis qui dicit quodlibet quodammodo di-
cit multa: secundo topicorum.

Et Ex quo elicif̃ scda r̃gla: qd d̃r vñū ãs mltas dicit d̃nas
supple foraliter vel x̃tualiter: qz qd dicit hō est: virtualiter
dicit animal est corpus est: substantia est: et sic de singulis.

Et Omne qd est ex prioribus hoc est magis eligē-
dum: secundo topicorum.

Si sic tūc d̃r aqua esset nobilior: vino et materia nobi-
lior: forma et vestis antiqua esset nobilior noua. Intelligit̃
& sic: oē qd est bonū ex priorib⁹ fm p̃fectionē hoc est meli⁹:
sed diceret̃ priora sunt nobiliora et meliora. Dicif̃ qd omne

prius pfectiōe essentiali est meli⁹ suo posteriori: sū se ⁊ p⁹
prie: et dī sū se: q: sū vsum nostrū nō oportet q: florenus
est pri⁹: ⁊ pfectior: scia q: est subā scia aut. accūs. Dicit p⁹
fectiōe essentiali ppter materiā que est pfectio: forma es
sentialiter. Dicitur etiam essentialē propter prioritātē na
ture ex aq̃ue temporis et vestis antique.

¶ Omnis voluptas est mala. iij. ethicorum.

¶ Sciendū q: voluptas est duplex: q: quedā est voluptas
corpis et quedā aie: voluptas corpis est duplex: q: quedā
est cōtra dictamē recte rōnis: et illa sp est mala. Alia est su
biecta rōni et illa semp est bona. Voluptas aie est duplex:
quedā est appetit⁹ recte regulat⁹ rōe et ille appetit⁹ semp
est bonus. Alia est sū appetitū prauatū: et illa sp est mala:
mō dī q: loq̃t de voluptate q̃ est ptra dictamē recte rōis.

**¶ Omne quod est proximius bono hoc est magis
eligendum et melius: tertio topicorum.**

¶ Et sic sequeretur q: camisia esset melior: tunica: ad illā
auctoritatē. Dicatur q: duplex est ppinqtas quedā est lo
calis: alia vero pfectiōis: mō auctoritas itelligit de aucto
ritate pfectionis q: alias instantia probaret verum.

**¶ Omne difficilius est magis eligendum et no
bilius minus difficili⁹. iij. topicorum.**

¶ Et sic seq̃tur q: diuitie essent nobiliores ⁊ meliores sciē
tiis et stutib⁹. Similiter ars fabrilis esset eligibilior: sciē
tia grāmaticali et necromātia esset eligibilior: sciētia logica
li. Sciendū q: aliqd dī difficili⁹ tribus mōis. Uno mō in cō
seruādo ⁊ sic diuitie sunt difficili⁹ scientiis. Alio mō in
exercēdo et sic ars fabrilis est difficili⁹ grāmatica: q: diffi
cilius est fabricare q̃ ordē cōgruā facere. Tertio mō quo
ad oppositiōm: et de ista difficultate debet intelligi aucto
ritas. Et etiā itelligit de his q̃ sunt ei⁹dem speciei dum
modo minus difficili non conuenit preeminētia bonitatis.

¶ Omne generabile est corruptibile: primo celi.

¶ Respōdetur verū est oīe qd gñatur cōpletue est cor
ruptibile: et hoc ppter intellectū qui gñatur intellectue:
ergo nō obstat de intellectu: similiter de materia prima q:
talis generatur subiectue.

¶ Omniū rerum species stabiluit creator: crea⁹

turarum per auctorem: sexto principiorum.

Intelligitur sicut stat: in illud idem approbat alio-
mus dicēs. Omnia que a primeua rerū origine processerūt.

Omne quod est naturaliter bonū est eligibili-
us eo qđ non est naturaliter bonū: per Albertum.

Intelligitur sic oē qđ est naturaliter bonū vt sic ma-
gis eligēdū: eo qđ nō ē bonū naturaliter: sed p acquisitionē.

Omne vnum est indiuisibile. th. meta.

Illa auctoritas multipliciter intelligit. Vno modo sic
vnitas est indiuisibilis id est nō est diuisibilis in plura quo-
rum quodlibet est vnū: et hoc est verū sū quantitatē distin-
ctam. Scđo omne vnū vt sic est indiuisibile in qđ tū tale.
Alij dicunt qđ debet subintelligi omnis res est vna propter
formam: sed talis forma vna est ergo.

Omni magno dato contingit dare maius: per
regulam metaphysicalem.

Intelligitur sic cōtingit dare maius. i. imaginari mai⁹.

Omnes partes diffinitionis sunt forme: dicit
orpheus in libro de intentionibus.

Circa diffinitionis intētionis declarationē: hoc th videt
esse falsū qđ in diffinitionē ponit gen⁹ qđ habet rōnē ma-
teriē: et ergo si omnes partes diffinitionis essent forme tunc
materia esset forma. Rñ detnr qđ sic intelligit qđ oēs ptes
diffinitionis ipsius accētis aliquomō habent naturā forme.

Omnis motus est de extremo in extremum p
mediū: quarto p̄physicorum.

Intelligit de motu qđ fit naturaliter nā motus qđ fit in
vacuo non est naturalis qđ natura abhorret vacuū. Similiter
dicit qđ mot⁹ qđ fit per vacuū non fit per verū mediū sed so-
lum imaginarie: ergo auctoritas habet veritatem de mo-
tu qui fit cum resistantia mediij.

Omnium rerum naturalium existentium idem
est tempus: quarto p̄physi.

Intelligitur commensuratiue et non absolute.

Omne quod mouetur est diuisibile. vi. p̄physico.

Intelligit oē qđ mouetur p se de loco ad locū circum-
scriptiue et p̄mensuratiue est diuisibile. Dicit oē qđ mouet.

per se ppter aiam intellectiuā q̄ licet mouet ad motū cor-
poris tñ hoc non est per se sed p accidēs. Dicit̄ circūscripti-
ue q: licet angel⁹ mouet p se nō tñ de loco ad locū circū-
scriptiue. Sed di. tñ celū mouet p se et tñ nō est diuisibile
vt habet primo celi. Rñdetur verū est de diuisiōe reali di-
uidit̄ tñ p̄m assignationē partiū. scilicet orientis et occidentis.

TOmne quod mouet localiter describit sibi spa-
cium equale precise in eodem instanti. ex. vi. phyfi.

Et si di. sic videtur q̄ indiuisibilia sicut angeli essent
diuisibilia. Rñdetur q̄ auctoritas intelligitur de illo qd̄
mouetur de loco ad locum circūscriptiue.

TOmne quod mouetur est partim in termino a
quo et partim in termino ad quē. vi. phyfico.

Et si di. sic videt̄ q̄ mobile nunq̄ sit in spatio sibi cōli
qd̄ est contra auctorē vel auctoritatē p̄cedentē. Rñdetur
q̄ sic intelligit̄ oē qd̄ mouet interim q̄ mouetur particu-
lariter attingit terminū ad quē ⁊ terminū a quo. i. q̄ nec ē
p̄fecte nec cōplete in termino a quo nec in termino ad quē.

TOmnes actus distincti sic se habēt q̄ vnus po-
test conseruari sine alio. vii. metaphyfi.

Rñdetur q̄ h̄s veritatē vbi vnus nō depēdet in esse ab
alio q: actus fortis et dei sunt act⁹ distincti ⁊ tñ vn⁹ nō po-
test esse sine alio: sic etiā sciētia est in anima: similiter ope-
rationes vitales sunt distincte ab anima: et tamen vnū po-
test conseruari sine alio vt prius dictum est.

TOmne quod mouet: mouet ab alio. vii. phyfi.

Et si di. sic nō videtur q̄ intellect⁹ non pōt moueri ob-
iectiue q: aial non est ab intellectu. Rñdetur impossibile
est mouere se ipm per se vt habet tertio de anima: et cū hoc
mouerit̄ sic impossibile est rē aliquā esse agens totale et
mouēs totale q̄nā ad min⁹ cōcurrit de⁹ aut materia prima.

TOmne intellectum oportet esse possibilem: p
commentatorem: tertio de anima.

In oppositū est p̄b̄is ibidē in p̄ncipio. Vbi dicit q̄ in-
tellect⁹ sit virtus passiuā. Rñdetur q̄ cōmentator vult q̄
oportet intellectū esse impassibile passioe corruptiuā: l̄ sit
passibilis passione saluatiua.

Omnino incorruptibile est nobilius corruptibile
primo physicoz.

Intelligitur sic si corruptibili non est melior conditio
annexa q̃ incorruptibili.

Omnis finis est melior ordinato in finem ter-
tio topicoz. Similiter secundo physicoz.

Intelligitur de fine gratia cuius quia talis semp est
melior ordinato in finem ex quo talis finis est gratia cui?

Omnino ens aut est substantia aut acc̃s. r̃ij. meta.

Intelligit de ente simpliciter vno et nō aggregatiuo
Vel capiēdo ly ens nominaliter ⁊ participialiter qz exerci-
tus est ens. i. existēs ⁊ tñ nō est suba sed plures substantie.

Omnino illud quod sit ab aliqua eius parte p̃-
existit: septimo meta.

Et per p̃sequēs formaliter habet se in materiā ñi eius
pductionē quod est p̃traphūm primo phys̃i. **I**ntelligitur
ergo sic omne qd sit completiue vt compositum habet par-
tes p̃existētes vt materiam et formam.

Omnino q̃ mouet h̃z p̃tes integrales. vij. meta.

Intelligit de illo qd p̃ se ⁊ nō de eo qd mouet p̃ acc̃s

Ois mot⁹ est de p̃trario in p̃trarium. iij. phys̃i.

Intelligitur de moto naturali et non violento.

Omnino ens in suo loco naturali quiescit a motu
quarto phys̃i. et. i. celi.

Intelligitur q̃ oē ens in loco naturali quiescit a mo-
tu locali non autē est verū de alijs motibus sicut de motu
alterationis et augmentationis.

Oē corp⁹ est in loco: p̃mo phys̃i. clara est de se.

Particulāria ⁊ singularia sp̃ in m̃ltitudine ex
cōtrario diuidūt illō qd vnū ē. p̃ Porpbi.

Rndetur q̃ ibi p̃ particularia et singularia d̃z intelli-
gi minus commune vt sit sensus particularia et singula-
ria. i. minus communia diuidunt. i. diuidendo contrahunt
ex contrario illud quod vnum est genus.

Particulāria in materiā naturali equipollet
suo vniuersali: primo per. i. ber.

Intelligitur de particulari simpliciter dicta et de predicatione directa cuius copula est de illo verbo sum de p. fensi cum terminis non ampliatiuis illa equivalent in veritate et falsitate sue vniuersali.

Particularis negatiua nō ē conuertibilis. n. peribet.

Intelligitur q̄ particularis negatiua nō est conuertibilis formaliter in aliā particularē negatiuā de modo loquēdi consueto cum hoc tamen stat q̄ est conuertibilis in vno de modo loquendi inconsueto.

Proprium de vno solo predicatur: per porphi.

Intelligit vno mō sic q̄ propriū sub ea ratione qua sic: non p̄dicat de plurib⁹ subiectis adequate. Alio mō dicitur q̄ Porphi. vult propriū p̄dicat solū de primo subiecto conuertibiliter licet bene de pluribus non conuertibiliter: quia risibile predicatur de homine conuertibiliter. Sed de animali et de corpore predicatur non conuertibiliter.

Priuatio est forma materie.

Intelligitur sic: priuatio est forma materie ⁊ connotat carentiam forme in materia.

Priuatio per se nō est ens: primo posteriorum.

Intelligitur q̄ materia existēs priuatio non est ens in actu formali per se et per formam cuius est priuatio.

Prinicia oportet semp manere. i. physicozum.

Dicendū q̄ sic debet poni semper oportet manere p̄ncipia sic q̄ ly p̄ncipia stabit confuse tantū ratione ly semper: et sic est vera.

Proprium est substantie in subiecto non esse: p̄ philosophum in predicamentis.

Dicitur q̄ loq̄tur de terminis: et sic capit b̄ esse in subiecto logicaliter qđ predicatur denominatiue.

Plato non male dixit in eo q̄ sermonem sophisticum sub non ente locauit. vi. metaphy.

Respondetur q̄ phis̄s capit non ens improprie pro nō ente qđ gerit similitudinem alicuius qđ tamen non est.

Penetratio dimensionum non est possibilis: quarto metaphy.

Respondetur q̄ duplices sunt dimensiones: quedā sunt q̄rē

Vna h̄s se per modū actus: et alia p modū potētie: vt albedo vel materia prima: tūc dī q̄ in talib⁹ dimēſionib⁹ penetratio est possibilis. Sic etiā est qñ due h̄nt se p modū act⁹ ad tercia q̄ h̄s se per modū potētie: sicut albedo et dulcedo in lacte. Alie sunt dimēſiones quarū vna non habet per se modum potētie: nec ambo habent per se modū potētie: et sic penetratio dimensionum est impossibilis.

Processus in infinitū est prohibitus. h. p̄physi. et primo posteriorum.

Intelligitur in predicatis essentialiter subordinatis: et p̄dicata essentialiter subordinata sunt hō et alia res p̄ticularis s. celū ⁊ deus: et sic intelligit in sursum ⁊ deorsum nō aut in latus: ⁊ sic est in differētis a latere positis vbi p̄ceditur in infinitum tenendo q̄ ille differentie inter se sunt genera et species: et sic habet veritatem.

Potētia opponit̄ actui. ix. metaphy. ⁊. i. de aīa.

Dicitur q̄ intelligendum est de terminis sic q̄ ille terminus potentia opponitur huic termino actus.

Prinicia nō fiūt ex alterutris: primo p̄physico.

Sic q̄ vñ nō sit ex reliquo: ⁊ hoc est v̄x̄ put̄ ly ex nō dicit̄ circūstāntiam partis. Sed pro vt dicit̄ circūstāntiam totius: vt forma illud principium sit ex materia et habet p̄ subiecto materiam.

Potētia accidit materie p̄ p̄mētatorē. i. p̄physi.

Intelligitur q̄ ille terminus potentia predicatur accidentaliter de illo termino materia: licet tamen potentia materie sit ipsamet potens.

Politici est cōsiderare de aīa. i. p̄physicorum.

Et sic videt̄ q̄ nō est scia libri de anīa. R̄ndetur q̄ p̄physi loſoph⁹. i. p̄physi, vult q̄ politicus cōsiderat practice de aīa sed in libro de anīa consideratur de anīa speculatiue.

Priuatio ⁊ materia dīnt̄ specificē ⁊ rōne. i. p̄physi.

Intelligit̄ q̄ isti termini priuatio ⁊ materia habēt diuersas rōes. s̄m̄ q̄d̄ nois: cū hoc tñ stat q̄ habent vel scant eandem rem in numero per quam non distinguuntur.

Pueri beatificantur p̄pter spem. i. ethicorum.

Intelligit̄ pueri beatificātur. i. dicitur beati p̄pter spē

Future beatitudinis vel felicitatis licet actu non sunt tales.
Sed diceretur quod hoc est. Respondetur secundum Eustachium quod ideo
coniecturam in eis futuram spem ex naturali dispositione eorum: vel
ideo: quia videmus nos inclinari ad bona et fugere mala:
vel ideo: quia sunt procreari ex bonis.

C Preter verum non est affirmatio vel negatio:
secundo peribermennias.

C Ratio est quia verum habet se in propositione sicut for-
ma modo nihil potest esse absque forma.

C Propositionio in toto est falsa que nullam singu-
larem habet veram: primo poste.

C Intelligitur sic in quo i genus generalissimum unius predicam-
enti predicatur de genere generalissimo alterius predicamenti cum re
duplicatione in toto est falsa: ex quo nullam habet singulari veram.

C Plura bona sunt eligibiliora paucioribus bo-
nis: tertio topicorum.

C Intelligitur sic plura bona possibilis sunt bonis paucio-
ribus: possibilibus eligibiliora dum modo unum illorum eligibilium
non sit propter aliud et dum modo preeminencia bonitatis tenet se
ex parte pluralitatis et non ex parte materie. Dicitur dum modo unum
illorum non sit eligibile propter aliud tanquam propter finem: quia pro-
pterea sanum fieri et sanitas non sunt eligibiliora sanitate.
Etiam dicitur ruptus et intelligitur dum modo ista bona sunt eius-
dem: propter hoc non sequitur quod quatuor grossi essent eligibilio-
res florenis: licet tamen sint plura bona. Dicitur etiam dum modo illa bo-
na sunt possibilis: propter hoc non sequitur bonum esse monachum
et esse bonum coniugatum essent eligibiliora simul quam esse mona-
chum solam. Sicut vivere caste et gignere sibi simile debet esse eli-
gibiliora: quia plura sunt quam vivere caste solam: quod tamen est falsum:
quia sunt plura bona impossibilia. Etiam intelligitur de bo-
nis finitis propter deum qui est bonum infinitum.

C Posita proponere de distincto predicato cum altera
parte inest determinate subiecto tunc ostensa una in es-
se ostenditur et reliqua non inesse. h. topicorum.

C Intelligitur posita proponere de distincto predicato in ter-
minis supponentibus ubi partes distincti non ordinantur vel con-
uertuntur tunc ostensa una parte inesse subiecto ostenditur et reliqua

Non inesse particulariter. Dicit vbi pres disuncti nō ordinā-
tur ppter illud argumentū hō est aīal vel corp⁹: sed hō est
aīal q̄ hō non est corpus: q̄ illa p̄na non valet. Etia dī ne
cōuertuntur ppter illā p̄nam hō est hō vel risibilis: sed hō
est hō: q̄ hō non est risibilis: q̄ p̄na iterū nō valet. Simili-
ter opz q̄ pres disuncti nō repugnāt: ppter illā hō est aīal
vel leo. Etia dī oñditur ⁊ reliqua ps inesse particulariter p
pter illud argumentū. Ois ppositio est vera vel falsa: sed
ois ppō est vera: ergo ois ppositio est falsa. Sed dz con-
cludi particulariter: vt sic: ergo aliqua ppositio est falsa.

C Passius quidem intellectus corruptibilis ex
eo q̄ nihil intelligit. in. de anima.

C Ille textus s̄m pmentatorē pōt sic intelligi q̄ p intel-
lectū passiū intelligi potētia cognitiua q̄educta est de
potētia materie et nomināt eā intellectū in ordine ad ali-
os sensus ppter excellentiā. Alij vero dicunt q̄ intellectus
passius. i. phāsticus intellectus est corruptibilis: siue po-
tētia phantastica est corruptibilis quo ad corruptiōm spe-
cierū in phāsticis post separationē: q̄ tūc ipsa phantasia
corrūpitur: et sic nō intelligi p spēs. Alio mō intelligitur
hoc de intellectu q̄ non est informat⁹ speciebus intelligibili-
bus aptus tamen informari ad denominationem.

C Possibili posito in esse nullū seq̄tur icōueniēs.

C Illa auctoritas taliter intelligi: si sustineat ppō pos-
sibilis tanq̄ vera tūc adhuc nullū seq̄tur incōueniēs: ⁊ sic
eā intelligendo sup istā auctoritatē fundatur oēs regule
obligatice. Et s̄m hoc sic intelligi possibili posito in esse.
re. i. si ppositio possibilis vel de possibili ponit in esse tunc
ad illā de inesse nullū seq̄tur incōueniēs. Vel sic si ppositio
de possibili mutat in suā de inesse tūc sua de inesse non erit
impossibilis. Etia sic pōt intelligi possibili posito i. ponat
ita esse sicut ppō possibilis sciat: tūc nullū seq̄tur impossibi-
le. Et pro vltiore intellectu illi⁹ auctoritatis est notan-
dū q̄ ad hoc q̄ aliquē ppositiōes possibles ponūt in es-
se requirunt tres adiōes. Prima adiō est: si aliq̄ pposi-
tio vniuersalis possibilis de possibili debeat poni in esse nō
debet hoc fieri p vniuersalē sed pot⁹ p singularē: vt ista.
Dmē pducibile deus pōt pducere: nō debet sic poni inesse

producibile deus productus: s; sic hoc producibile de⁹ producit
et hoc producibile deus producit et sic de alijs. Secunda conditio
qñ in ppositiōe de possibili subiectū et p̄dicatū impugnant
tūc ponēdo illā inesse et loco vni⁹ extremi debet poni p̄no-
men demonstratiuū: vt oē albū pōt esse nigrū ponit sic in es-
se: hoc est nigrū demonstrādo p ly hoc illud qđ prius fuit al-
bum. Tertia p̄ditio est qñ in ppositiōe de possibili ponunt
aliquę terminatiōes vel termini p̄uatiui q̄ vel q̄ in illa de
inesse possunt facere aliquā repugnantia tūc ponēdo illam
inesse tales terminatiōes sunt omittēde: vt sortes hñs ocu-
los pōt esse sine oculis ponit sic inesse sortes est sine oculis
sicut illa: sortes potest cras legere: non potest sic poni inesse
sortes legit cras sed sic sortes legit.

Posito forma substantiali ponitur etiam aliud
cuius est forma substantialis. v. metaphysice.

Intelligitur sic. Posita forma substantiali actuali et
illo mō q̄ est forma ponit illud cuius est fo: ma: modo post
mortē alicui⁹ hominis forma illa nō est forma ei⁹ actualis.

Propter quod vnumquodq; tale et ipsum ma-
gis tale: primo posteriorum.

Et cōfirmatur illud idē primo metaphysice. Vbi p̄bo
sic dicit quicqđ est cā aliorū vt sunt: illud maxie eā tale vt
ignis est cā caloris et maxime est talis. Illa auctoritas vt
sonat videt esse falsa: q; in nullo gñe causarū est vera: et pri-
mo de gñe cause efficiētis: q; nō se q̄tur sortes est ebrius p̄-
pter vinū: q̄ vinū est magis ebriuū. Et tñ arguit hic p̄ regu-
lā in gñe cause efficiētis: q̄ nō est vera. Secūdo nō se q̄tur soi-
tes est hō p̄pter patrē suū: q̄ pater suus est magis homo.
Tertio nō se q̄tur: celū mouet p̄pter intelligentiā sibi assi-
stentē: igit̄ intelligētia magis mouet: q; aīcedēs est verū
p̄sequēs falsū: q; dicis. xij. metaphysice. Intelligentia mo-
uet orbē et tñ ipsa est immobilis cū non est diuisibilis neq;
corpus. Quarto nō se q̄tur aer est calidus p̄pter solē: igit̄
sol est magis calidus: q; sol nō est calidus formaliter. Sicut
nō se q̄tur: ista inferiora alterātur p̄pter corpora celestia: q;
corpa celestia magis alterātur. Patet: q; nō sunt altera-
bilia alteratiōe corruptiua: q; nō sunt recipiētia pegrinanti
impressionē: et tñ arguitur semp p̄ regulā in gñe cause effia-

et ceteris. Deside etiā pbatur: q̄ illa auctoritas nō h̄z veritatem in gñe causē formalis. Nā non seq̄tur paries est albus ppter albedinē: igit albedo est magis alba: q̄ añs est verū et pñs falsum. Secōdo nō seq̄tur hō est rōnalis ppter aiam intellectiua: igit aia intellectiua est magis rōnalis q̄ añs est verū et pñs falsum. Nā ly rōnalis est differētia essentialis et substantialis hoīs adeq̄te et ouertibiliter supponēs p hoīe et nō pro alio. Silr nō h̄z x̄itatē in gñe cāe materialis: q̄ nō seq̄tur: hō est corruptibilis ppter materiā p̄mā igit materia p̄ma sit magis corruptibilis: cū materia p̄ma sit magis incorruptibilis et generabilis q̄ uis est cā corruptiōis cōpositi. Tercio nō seq̄tur in eodem gñe causē sortis est gñabilis ppter materiā appetentē aliā formā: igit illa forma est magis gñabilis. Ultimo arguit de cā finali vbi etiā pñs auctoritas nō h̄z veritatē: q̄ nō seq̄tur clericus vadit Romā ppter bñficiū: igit bñficiū magis vadit romā. Itē non seq̄tur intelligētia scōa mouet orbē finaliter ppter primā intelligētiā: q̄ prima intelligētia magis mouet orbē: q̄ añs est verū et pñs falsum. Naz dī. xij. metaphysice. Primū ens. i. p̄ma intelligētia nō mouet nisi sicut aiatū vel desideratū: pro solutiōe istarū obiectionū. Notādū q̄ ad hoc vt ista regula sit vera vlr sex req̄rūtur p̄ditiones. Prima est q̄ illud in quo fit cōparatio vniuoce oueniat vtriq̄ cōparator et ppter defectū illi p̄ditionis nō seq̄tur. Sortes est ebrius ppter vinū: q̄ vinū est magis ebriū. Secōda p̄ditio est q̄ illud in quo fit compatio suscipiat magis et minus: q̄ non seq̄tur sortis est hō ppter patrē: q̄ pater est magis hō. et c. Tercia p̄ditio q̄ effectus talis vel tātus sit talis vel tātus ppter tale cām vel causam tantā: et ppter hoc nō seq̄tur pies ē albus ppter pictorē: q̄ pictor ē est magis alb⁹. Quarta p̄ditio est q̄ regula intelligit in gñe causē p̄ticularē et nō v̄lis: et p̄cipue in gñe causē efficiētis: ppter hoc nō seq̄tur: sortis est hō corruptibilis ppter materiā igit materia est plus corruptibilis: tñ ista instātia soluit p primā p̄ditionē eo q̄ esse corruptibile nō cōuenit sorti et materie vniuoce. Quinta p̄ditio est q̄ cā post p̄ductionē effectus nō sit remissa in effectū vel tanto: vt sibi post gñationē esset in sua caliditate remissum ipso in sua intēctione manēte cōstat q̄ q̄ uis a effectū calidior: ppter b nō tñ b effectū calidi⁹ q̄ s immo min⁹ calidior.

dū. Sexta additio q̄ effect⁹ talis vel tātus sit q̄ nō ppter aliquā cām p̄ticularē affirmatiuā appetat. Vñ propter hoc nō seq̄tur: sortes diligit platonē ppter equū eius. i. plato nis: q̄ sortes magis diligit equū eius sc̄z platōis. Nā in casu in quo sortes diligeret platonē adhuc ppter multas alias causas: antecedens est verū & cōsequēs falsum. Istis sic notat̄: faciliter pōt r̄nderi ad obiectiōes i oppositū factas

C Plante penitus sunt simplices. ij. de anima.

C Intelligit in organis suis sūt simplices: q̄ nō hñt tātā diuersitatē in suis organis sicut aīalia hñt in suis p̄tibus.

C Potētia sensitīua p̄trariat̄ itellectīue i. ethico.

C R̄ndetur q̄ ph̄s vult q̄ iudicia harū potētiarū sunt contraria: q̄ iudiciū vñ? nō pōt se ita alte oñdere sicut iudiciū alterius: etiam sensibilitas repugnat semp̄ rationi.

C Principiū sensitīuū est in corde. ij. de anima.

C Et si di. sic videt̄ q̄ organū sensus cōis sit in corde eo q̄ est principiū sensitīuū. R̄ndetur q̄ sensus cōis q̄ ē dñā sensibiliū s̄m p̄prias rōnes cognoscēdi est in corde tanq̄ in organo s̄m ph̄os: q̄ est ibi p̄fectū: q̄ cor p̄ncipiat oēs sensus: sed s̄m medicos residet in p̄mā parte cōcauitatis synap̄titis. S̄z hoc est verū quantū ad receptionē & collectionē specierū: nō aut̄ ad iudiciū p̄fectū q̄ quantū ad illud h̄z locum in corpe vñq̄ stat q̄ sensus cōis residet in capite: sed residet in corde quantum ad perfectionem et iudiciū.

C Primus motus est in oriente. iij. politicorum.

C R̄ndetur verū est anthōnomatice. i. p̄ excellentiam: q̄ ibi relucēt nobiliores effectus.

C Vtās & volūtas sunt cā finalis in voluntariis ad effectū pducēdū iij. de p̄solatiōe: p̄sa secunda.

C Intelligit sic dñmō referūt̄ ad actionē cū certitudiō & dñmō sunt relati ad idē t̄ps & ergo non seq̄tur: ego sum & possum legere: ergo lego. Sed bñ sequitur: ego sum & volo legere et possum legere: ergo nunc lego.

C Principiū & causa p̄uertunt̄. i. metaphys.

C Intelligitur de p̄ncipio essendi qd̄ est q̄oruplex s̄ s̄m q̄tuor causas vt efficientē finalē formālē & materialē & capiēdo p̄ncipiū sic tunc p̄ncipiū et causa conuertuntur.

Particularib⁹ aut̄ vn⁹: cōes nō plures: p̄ porp̄bi

Intelligit de particularib⁹ et singularib⁹ hui⁹ spēs hō cōuenit vnus. i. quodlibet indiuiduū huius speciei hō significat simpliciter vnum hominem singularem et cōes plures homines cōiter et representat oēs hoies sub pceptu cōmuni.

Participatione speciei plures homines sunt vnus homo: per porphirum.

Intelligitur sūm thomā realiter plures homines sunt vnus hō picipatione speciei. i. sunt vnū in specie. Et nō sequitur sunt vnū in specie: ergo sunt vnū: qz esse vnū in specie est esse vnum secundū quid. Alij sic dicunt: plures homines sunt vnus hō participatione speciei. i. continuāt vnā spēm in humanā: et sic species humana est perpetua. Alio modo exponitur localiter plures homines sunt vnus hō. i. plures homines significātur per illum terminum hō participatione speciei. Alio modo. i. naturalis similitudo hoīs vel vnus concept⁹ cōis hominis pluribus hoīb⁹ cōuenit.

Perpetuum est corruptibile.

Dicitur q corruptibile dicit hic potentia corrumpendi illud non est corruptibile qd potest corripī: modo stat alio quid perpetue manere: et tamē esse corruptibile vt intellectus hūanus est ppetuus et tamē in eternū manet et manebit. Et tamen sicut eum deus produxit ex nihilo sic etiam potest redigere eum in nihilū. Sed quādo dicitur possibili posito in esse non sequitur impossibile: dicitur q non debet inesse poni in propria forma. Sed sic homo non corrumpitur demonstrādo id est vel potest esse perpetuū mō licet talis aīa pōt corrumpi: tñ adhuc est illud qd est ppetuum.

Plante sunt omnia corpora simplicia: secundo de anima tractatu decimo: capitulo primo.

Dicitur q plante sunt omnino corpora simplicia quia plante sunt magis perfecte q corpora non viuētia et non vult q omnino sunt simplices.

Potentia naturalis est irrationalis. ij. periber. et nono metaphys.

Rñdetur q vult q bene valet consequētia cū specificatione vt potentia est: ergo vt sic est irrationalis et nō valet simpliciter sine specificatione: qz homo aliquando agit mere naturaliter: et aliquando secundum intellectum.

Quecūq; mouentia et nō mota amplius nō
sunt physice cōsiderationis. h. physicorum.

Et si videtur q̄ de deo non sit scia: q̄ ipse est immobilis
vt patet. viij. phys. Rñdē q̄ authoritas tm̄ vult q̄ entia
mouētia cōsiderata nō in ordine ad motū non sunt physice
p̄sideratiōis: ita q̄ physicus nō habet aliquid cōsiderare
de eis nisi per attributionem ad motum cuius motus na-
tura est principium.

Quelibet diffinitio ponibilis est in predicamen-
to: primo topicorum.

Intelligitur q̄ quelibet diffinitio s̄m suas p̄tes ⁊ re-
ductiue est ponibilis in predicamēto: non aut p̄ se ⁊ p̄prie.

Questio quid est non habet locum in simplici-
bus: septimo metaphysi.

Intelligitur de diffinitione quidditatiua vbi diffinitio
connotat essentiam ipsius diffinitī. Sed questio simplex bñ
pōt h̄re d̄am q̄ sumitur a differentia essentiali.

Quantitati nihil est p̄trariū ex predicamentis.

Intelligitur de terminis vel verum est particulariter
et non vniuersaliter.

Quot sunt species entis tot sunt species mo-
tus: primo physicorum.

Intelligitur q̄ quot terminos inferiores habet mot⁹:
tot habet etiam ens.

Quod fit non est quando fit: primo peri her.

Intelligitur si aliquod ens permanens fit successiue
tunc interim q̄ fit non est. i. non habet esse completum: sed
fieri rei successiue est eius esse.

Quelibet propositio reduplicatiua in qua re-
duplicatur predicatum est falsa et impossibilis: p̄
orum.

Respondetur verum est vt patet de illa: homo est ani-
mal inq̄ tū aial illa est falsa et impossibilis: vt patet ibidē.

Quecūq; vni et eidem sunt eadem: illa inter se
sunt eadem: primo phys.

Intelligitur quecūq; diuisim sumpta sunt vni et eidē

Eadē: inter se sunt eadē: et hoc etiā debet intelligi q̄cūq; p̄ni termino singulari sunt eadem: inter se sunt eadem: et sic excluditur species.

E Quicquid potest causa prima cū secunda: hoc potest se solo: per authorem in de causis.

E Intelligit de cā simpliciter prima in gñe cause efficiētis et s̄m potentiā eius absolutā. Sed in gñe cause formalis siue materialis nō oportet: potētia em̄ p̄me cause absoluta est qñ agit sine concursu influentiarū.

E Quādo aliqua duo sūt idē in essentia si vnū p se est corruptile etiam et reliquū. iij. metaphysi.

E Modo videm⁹ q materia et cōpositū sunt eadē res in essentia: et sic videt q materia esset corruptibilis ⁊ cōsimiliter pōt probari de forma intellectiua. Rñdetur q verum est qñ penitus sunt idē et vnū s̄m essentiā. S; materia simpliciter et forma ipsius cōpositi sunt essentialia principia ipsius compositi et partes essentialia que non possunt dici esse sicut compositum.

E Quęcumq; differunt genere differunt numero et specie: quinto metaphysi.

E Intelligit dupl̄r. Vno mō sic: q̄cūq; gñe differūt: realiter differūt nūero et specie realiter. Alio mō sic intelligit q cūq; differunt gñe p̄dicamentaliter: dñt nūero ⁊ specie p̄dicamentaliter. Vel dicat q illa auctoritas intelligitur in genere substantię: et non in gñe accidentium.

E Quantitas nō est de virtutibus actiuis et passiuis ad inuicem: quarto metaphysice.

E Respondetur q philosophus vult q esse actiuum et passiuum non attribuitur quantitati: sed bene attribuitur speciebus qualitatis.

E Quicquid recipit esse post non esse est generabile: quarto physicozum.

E Rñdet q verū est de illo qd recipit esse a forma: quia forma est q dat esse rei vt p3 p phūm. ij. phys. Etiā verum est de esse formali: non autem entitatio.

E Questio est dubitabilis ppositio: p Boetii.

E Et sic videtur q q̄stio sit ppō qd tñ est falsus. Rñdet

¶ questio capitur vno mō pro signo interrogatiuo et oratione cum qua interrogat: et sic questio non est propositio et hoc non vult Boetius. Secundo sumitur pro oratione cui signum interrogatiuū additur: et sic questio est propositio: et sic illa oratio celum habet materiā in tali oratione posita vtrū celū h3 materiā est propositio: et hoc vult Boetius.

¶ Quaecunq; differunt plus q̄ numero differunt specie: quinto metaphy.

¶ Rñdetur q̄ ph3s vult q̄ quaecunq; differunt plus q̄ numero essentialiter illa differunt specie et sic non oportet q̄ vir et mulier differunt specie: vt sores albus et plato niger differūt specie q̄ solū differunt specie accidentaliter.

¶ Qui nō vnū itelligit nil intelligit. iij. metaphy.

¶ Rñdetur q̄ intelligitur sic: qui non vnū intelligit ad minus. i. nihil intelligit. Vel sic capiēdo ly nō infinitanter: vt qui non vnus intelligit nihil intelligit et hoc est verum.

¶ Qui in dyalectica solū terminos vniuersalia dicit et non res illum non dialecticum sed dialectice hereticū dicimus: quia vniuersalia realia sunt ponenda: p̄ Anselmum.

¶ Respondetur q̄ vult q̄ ille qui ponit solum vniuersalia in signis et non res facit vniuersaliter intellectas per illa signa illum dicimus dialecticum hereticū. Nam ille dicitur dialectice hereticus qui ponit aliquid falsum in dyalectica siue logica.

¶ Quicquid caret operatione caret et essentia: p̄ commentatorem. ix. metaphysice.

¶ Rñdetur q̄ illa auctoritas vniuersaliter non est vera: q̄ datur in instantia de materia prima: sed eōiter intelligit de istis que sunt in actu formali: et non in potētia siue actu potentie.

¶ Quod nō est nō contingit scire. i. posteriorum.

¶ Verum est q̄ nisi verum vel veritatem entis vel veritatem propositionis non contingit scire tanq̄ scibile propinquum. Sed bene remotum.

¶ Quiditas rei est forma rei. vii. metaphysice.

¶ Rñdet rex est in simplicib;: non aut in compositis.

¶ Quaecunq; habet differentiam in eodem subiecto differunt specificè: quarto metaphysice.

¶ Si igitur illi gradus in alteratione proprie dicta acquirantur successive et habent differentiam in eodem subiecto: et ergo differunt specificè ut vult authoritas: et sic qualitas secundum quā fit alteratio proprie dicta non esset simplex: sed diuersarum rationum. Respondetur qd vult qd qualitas intensibilis et remissibilis existens in eodem subiecto non faciens vnā qualitatem partialem ille differunt specie. Sed si ille qualitates facientes vnā totalem qualitatem tunc non oportet: verbi gratia: albedo et nigredo sunt in eodem subiecto et sunt intensibiles et remissibiles: et tunc in illo subiecto non faciunt vnā qualitatem: ergo differunt specificè.

¶ Quicquid est causa cause est causa causati: per auctorem de causis.

¶ intelligitur qd quicquid est causa cause loquendo de causa essentiali et positiua hoc est causati: dicitur positiua propter vitia que sunt causata priuatiue.

¶ Qui tollit a rebus proprias operationes etiam tollit ab eis essentias per commentatorem: octauo metaphysice.

¶ intelligitur qui tollit operationes proprias a rebus que ad actum et potentiam simul pertinent ille tollit ab eis suas essentias.

¶ Quicquid per superabundantiam dicitur vni soli rei conuenit: septimo topicorum.

¶ Ergo sequitur qd superlatiuus est proprie qualitatis. Respondetur verum est superlatiuum exponendo affirmatiue: et nō negatiue et tunc dicitur exponi affirmatiue quādo vltima exponens est affirmatiua.

¶ Quicquid mouetur hoc est diuisibile. vi. topi.

¶ Hoc simpliciter est verum: quia anima habet se in corpore tanq; nauta in nauī. Sed nauta mouetur motu nauis: ergo anima mouetur motu corporis: et per consequens est diuisibilis: quia est mobilis qd tamen est contra philosophum: respondetur qd sic debet intelligi qd mouetur per

per se hoc est diuisibile : modo anima non mouetur per se
sed per accidens.

T Quaecunq; sunt eiusdem speciei quicquid vni cō-
uenit conuenit et reliquo: est cōis animi cōceptio.

Intelligitur essentialiter vel de predicatis essentiali-
bus. Dicitur essentialiter propter partem plumbi paruum
et magnam que sunt eiusdem spetiei : et tamen non quic-
quid conuenit vni conuenit et reliquo: quia portare mag-
nam partē plumbi non conuenit: sicut conuenit nobis por-
tare paruum partem. Similiter in accidentibus proprijs
verum est. Nam sicut sorti conuenit esse susceptibilem di-
scipline sic platonī.

Quandocunq; extremitates conuertuntur in-
ter se inclusiue: tunc necesse est extremitates con-
uerti cum medio: secundo topicorum.

Respondetur verum est arguendo in primis quattuor
modis prime figure directe concludentibus propter argu-
mentum in darapti: vt omnis homo est animal; et omnis hō
est substantia animata sensitua : ergo substantia animata
sensitua est animal: ibi in conclusione extremitates cōuer-
tuntur: quia omnis substantia animata sensitua est animat:
ergo etiam deberent conuerti cum medio: et per consequēs
sequeretur qd homo esset asinus sed hoc nō oportet ex quo
ille syllogism' nō est in aliquo mō pme figure sed in tertia:

Quandocunq; signum vniuersale interemitur
per signum exclusiuum additum ad vnam sui par-
tem: Si tunc exclusiua est vera vniuersalis fuit ve-
ra: secundo topicorum.

Intelligitur dummodo tale signū vniuersale affirma-
tiuū additur termino habenti actu plura supposita. Si
tunc exclusiua est vera sua vniuersalis fuit vera.

Qui dicit animam gaudere vel trīstari dicit es-
terere et edificare: primo de anima.

Intelligitur qui dicit se solo animam gaudere vel trī-
stari dicit eam terere sic qd philosophus vult qd non solum
cōuenit anīme sed prout est coniuncta corpori: et dicit **E**gi-
dius ibidem verum est ille minus proprie dicit qui solū ani-

nam dicit gaudere vel tristari. Sed magis proprie loquendo tunc dicitur gaudere vel tristari: et hoc est verum.

C Quicquid potest in maius potest in minus. i. celi.

C Intelligitur per se et virtute propria: et de illis que sunt eiusdem speciei.

C Quod semel dictum est amplius resumere non potest: in libro predicamentorum.

C Verum est naturaliter et in numero potest tamen idem resumere supernaturaliter et in specie.

C Quorum generationes sunt bone et quorum effectus sunt boni illa sunt bona. h. topicorum.

C Intelligitur cuiuscunque generatio vel effectus vel generans particulare est bonum illud est et erit bonum ex parte efficientis si non erit impedimentum aliunde. Dicitur particulare propter agens vniuersale: dicitur est vel erit propter effectus qui producuntur successiue quia illi non sunt boni sed sunt vel erunt boni. Dicitur in quantum est parte efficientis quia stat patrem esse bonum et filium non et hoc propria voluntate. Dicitur si non est aliud impedimentum quia quilibet effectus propter malum usum potest deprauari.

C Quorum corruptiones sunt bone ipsa corrupta sunt mala.

C Intelligitur si corruptiones sunt bone tunc corrupta sunt mala et si corrupta sunt mala tunc corruptiones sunt bone: et hoc est verum de his que fuerunt bona vel mala. Alio modo intelligitur quod corruptiones tales sunt male omnino moraliter: quia non sequitur torquens est malus ergo fur est bonus: quia illa corruptio furis non est omnino mala. Tertio intelligitur quando corruptum non habet se ut causa corruptionis: et ergo non sequitur interficere tyrannum est malum: ergo tyrannus est bonus: ex quo malicia eius est causa corruptionis.

C Quodcumque aliqua duo sunt coniuncta et si vnum reperitur sine aliquo tunc est aliquod sine reliquo: septimo physicorum.

C Intelligitur quodcumque duo sunt coniuncta secundum magis et minus si tunc reperitur minus perfectum se-

orsum sine magis perfecto tunc etiam magis perfectū potest reperiri sine minus perfecto sed non econuerso: et sic materia prima est minus perfecta q̄ forma tñ forma reperitur sine materia et non econuerso.

¶ Quod non est nulli accidit: primo p̄physicorum.

¶ Intelligitur vno modo sic q̄ ly est dicit inherentiam accidentalem et illo modo substantia nulli accidit. Alio modo intelligitur sic vt ly accidit dicat denominationem vel predicationem accidentalem: et sic predicta auctoritas est falsa vt album est substantia.

¶ Quod omni tempore est utilius hoc est eligibilius: tertio topicorum.

¶ Et si di. sic sequeretur q̄ fortitudo sit eligibilior: temperantia vel iustitia eo q̄ fortitudo omni tempore est utilis. Rñdetur q̄ fortitudo capitur dupliciter. Vno modo quoad habitum. Alio modo quoad actum: et sic fortitudo est operatio fortitudinis et illo modo non semper est utilis aequaliter quia si oēs essem⁹ iusti fortitudine nō idigerem⁹.

¶ Quicquid est in effectu est in causa: communis propositio metaphysi.

¶ Et si di. sic sequeretur q̄ omnis imperfectio esset in deo et precipue materia prima esset in deo cum sit imperfectissima consequens est falsum. Intelligitur ergo sic quicquid est perfectionis in effectu hoc etiam est in causa non formaliter sed virtualiter vel reductiue virtualiter vt prima causa que habet virtutem producendi omnem effectum vel perfectionem supereminentem quia prima causa supereminet omnem perfectionem ordinatam quia omnis perfectio ultimate ordinatur in primam causam.

¶ Quicquid in vno est substantia in alio non potest esse accidens: per Auicennam.

¶ Et si di. sic sequeretur q̄ scientia que est in deo substantia non potest fieri in nobis accidens. Notandum q̄ aliqd in vno esse substantiā et in alio non posse esse accidens. Intelligitur dupliciter. Vno modo q̄ ipsum capitur vtrubi⁹ vniuoce et sic non est verum. Alio modo capitur equiuoce et dicitur de deo et de nobis. Ratio est: quia secundū philosophum, xi, metaphysi. Sapientia dicitur equiuoce de deo

et creaturis ex quo in vno est substantia et in alio accidēs;
¶ Quantitas non est de genere actiuorum: quanto phyficorum.

¶ Intelligitur vno modo q̄ quantitas vt quantitas non est de genere actiuorum et sic est vera. Sed quantitas vt substantia bene est de genere actiuorum. Alio modo dicitur q̄ quantitas secundum suam essentiam non est de genere actiuorum licet bene secundum suas dispositiones: sic simili modo dicitur q̄ superficies secundum se non est de genere actiuorum licet secundum dispositiones corporis cuius est superficies.

¶ Quicumq̄ negat multitudinem id earum in mente diuina est infidelis et hereticus: p̄ b̄t̄m Augusti.

¶ Et ex hoc videtur q̄ plures sunt dij ponendi q̄ sic intelligitur quicumq̄ negat multitudinem idearum. i. multitudinem personarū in mente diuinitatis est hereticus. Nō talis multitudo est ipsemet deus q̄ est trinus et vnus.

¶ Erum quedam sunt vniuersalia et quedam singularia: primo per se.

¶ Intelligitur sic de numero rerum quedam sunt singulares quedam vniuersales.

¶ Ridiculosum est tentare seu demonstrare naturam esse quia hoc per se notum. h̄. phyfi.

¶ Sed diceret tamen philosophus diffinit naturam ibidem: constat autem q̄ quelibet diffinitio est demonstrabilis de suo definitō: et sic videtur q̄ natura sit demonstrabilis. Intelligitur dupliciter. Vno modo q̄ philosophus nō vult quod sit ridiculosum demonstrare naturam esse: et hoc bene est verum. Sed ridiculosum est tentare demonstrare naturam esse: et hoc bene est verum quia tentare importat difficultatem: modo nō est difficile: immo est facile demonstrare naturam esse. Alio modo dicitur q̄ vult ridiculosum est demonstrare naturam esse ad questionem si est: quia hoc est notum de se. Sed quo ad alia genera questionum scilicet quid est bene importat difficultatē.

¶ Radices in plantis sunt similes ori in animalibus: secundo de anima.

Ratio quia scdm p^hm ibidem tam radix q^u os recipit alimentu: per quod res in esse indiuiduali conseruatur.

Res naturales et artificiales sunt distincte: secundo p^hysicorum.

Intelligitur secundum denominationē sic q^u denominatio artificialis est posterior naturali: et sic distinguitur secundum rationem non autem secundum rem.

Relictis p^himis substantiis arist: agit de medijs per Boetium.

Intelligitur sic relictis p^himis substantiis tanq^u extre-
mis. i. deo quia deus non est in predicamento: quia nec ge-
nus nec species nec differētia ex quo est simplex: immo sim-
plicissimus: igitur dicunt aliqui q^u non est limitabilis per
positionem predicamentalem. Similiter p^hima pars in au-
ctoritate datur intelligi: quia etiam non est in predica-
mento: ideo Aristoteles agit de medijs. i. de substantiis compo-
sitis: ita q^u substantie composite ponuntur in predica-
mentis: forma etiam proprie non est in predicamento: quia est al-
tera pars compositi que per se non stat sed inheret.

Relatiua sunt simul natura in predicamento.

Intelligitur relatiua consequuntur se in consequentia
bona cum verbo conformi. Sed non sunt simul quo ad tē-
pus: quia stat vnum procedere aliud in tpe manere.

Semp enim diuisio generis est in plures spe-
cies: per Porp^hirium.

Intelligitur quodlibet genus est semper diuisibile di-
uisione logica per differētias oppositas specificas in plu-
res species actuales appetitudine in genere existentes et il-
larum specierum ad minus debent esse due cum hoc tamen
stat q^u possunt esse plures.

Sunt ergo ea que sunt in voce earum que sunt
in anima passionum note: primo per her.

Respōdetur q^u per ea que sunt in voce intelligit signa
vocalia et per passionem in anima intelligit terminos men-
tales et conceptus et tunc sensus auctoritatis est q^u signa
vocalia sunt nota. i. signum cōceptum seu terminorum mē-
talium: tunc ex illa auctoritate colligitur cōe dictum q^u vo-

res significant conceptus ad placitum ultimatē: licet conceptus quibus subordinantur significant naturaliter.

Sola species habet proprium: per Porphyrium.

Intelligitur quod proprium magis attribuitur speciei quam alteri: quia proprium influit ab essentia rei id est spiritu. Vel dicitur quod ipse capit speciem communiter pro quolibet subiecto cōi.

Sophista plus appetit apparenter esse sapiens et non existenter quam existenter et non apparenter: primo elenchorum.

Intelligitur quod philosophus vult tantum quod proprium sophiste est apparere et non existere.

Solius metaphysici est de quidditatibus omnium rerum considerare: sexto physicoz.

Respondetur quod verum est absolute et immediate: modo quod quis naturalis philosophia considerat illos terminos homo vel terra formando illas conclusiones homo est corruptibilis terra est spherica: tamen non considerat illos terminos absolute et immediate: ut metaphysicus: sed per respectum ad motum formando de ipsis conclusiones.

Si hoc verbum est purum dixeris ipsum quod quod nihil est: primo perire.

Intelligitur si hoc verbum est pure dixeris. id est solitarie ipsum quod quod nihil est. id est nec significat vere nec false. Alij autem habent aliam auctoritatem sic nec hoc verbum est purum dixeris et tunc intelligitur sic non ita quod si hoc verbum purum dixeris quod ipsi sunt nihil sic significet immo aliquid significat quod facit quandam compositionem quam sine extremis non est intelligere.

Singularia sunt sensu propinquoza. id est poste.

Sed dicitur tamen ibidem quod vniuersalia sunt notiora singularibus. Respondetur quod intelligitur de vniuersalibus in causando et de singularibus vagis. Item singulari vagum est terminus significans rem alteri rei equaliter: per oppositum est de simpliciter signato. Sed ad primum. id est physico. Dicitur quod intellectus prius cognoscit rem naturalem ordinem cognoscendi sub conceptu magis vniuersali. Sed ad secundum dicitur quod intellectus cognoscit primo sub conceptu singulari.

ri magis vago quia natura sp incipit a faciliores a quibus solius est viuere inter pauciora indiuidua.

C Simile non agit in simile. i. de generatione.

C Intelligit mere naturaliter et principaliter: cum hoc tñ stat qd vñu sile agat in reliquū: vt pñ de duabus negationibus mutuo se impediētibz: vt non nullus hō currit.

C Separatur autem hoc ab hoc sicut perpetuum a corruptibili. h. de anima.

C Intelligit sic potētia intellectiua sepat ab alijs potētijs tanq̃ ppetuū a corruptibili. Alij dicūt qd phūs pparat ibi potētiā intellectiua in hoīe ad aīam sensitīuā in aīali bruto et vegetatiuā implātis: et sic est verū qd intellect⁹ sepat a vegetatiuo et sensitīuo: qz ppetuū a corruptibili: non est tñ verū put ille potētie sunt in vno subiecto scz in homine. Aliter dicitur qd phūs ibi voluit aīam intellectiua esse ppetuā. Sed tñ hoc nō est verū mere naturaliter loquēdo: qz ipm formare ppetuū rōnib⁹ naturalib⁹ nō est oñsibile. Sed alij intelligūt: sic sepatur aut hoc. i. intellect⁹ diuinus ab hoc. i. intellectu hūano tanq̃ ppetuū a corruptibili.

C Sensus est quedam alteratio. h. de anima.

C Rñdet qd sens⁹ siue sensatio ē qdā alteratio saluatiua.

C Sola metaphysica est sciētia cōis. i. metaphys.

C Rñdetur qd phūs ibi cōsiderat sciam esse: cōmunē rōne principiorum vel obiectorum et sic metaphysica cōis est qz considerat primo cōmuniora.

C Sophisticus dialecticus et metaphysicus versantur circa idem.

C Q: dicit cōmentator metaphysicus et dialecticus conueniunt in subiecto. **C** Rñdet qd verū est qz cōueniūt in subiecto naturali: s. tñ differūt in subiecto formali: vñ metaphysica formaliter et de p se siue pncipaliter cōsiderat ens in q̃tū ens. Sed sophisticus siue dialecticus cōsiderat ens rōnis per se et principaliter et sic ex consequēti ens considerat: et sic conueniunt in subiecto naturali: et hoc nō est inueniens: vt etiam patet de triuio.

C Sicut res habet esse ita etiam habet cognoscis quarto metaphys.

Intelligitur vno modo sicut res habet esse p causam
sic etiam habet cognosci per causam. Secundo sic sicut res
habet esse a deo sic etiam habet cognosci a deo : et hoc est
verum. Sed tamen illud non cōuertitur sic q res habeat
tunc esse sicut cognoscit modo vniuersaliter non tamen ha
bet esse vniuersaliter: qz omne qd est ideo est: qz idem nu
mero est: vt patet per Boetium.

Sola species diffinitur: per Boetium in libro
diffinitionum.

Verum est sola species diffinitur tanq diffinibile pro
pinquā diffinitione quidditativa et essentiali : licet tamen
genus et indiuiduum possunt diffiniri tanq diffinita re
mota : et nulla equiuoca sunt alicuius speciei : z ergo nul
lum diffinitur.

Solius substantie est diffinitio. vii. metaphys.

Per boetium respōdetur solius substantie est diffini
tio quidditativa z essentialis nō tñ voluit negare qn acci
dens posset diffiniri per additamentum sue substantie.

Substantia prior est accidēte tempore natura
et diffinitione: septimo metaphys.

Intelligit sic q res melius vt prius cognoscit p predi
cata substantialia et quidditativa et p cōceptus qdditati
uos q cognoscat p predicata accidētalīa siue denomina
tiua: qz illa res hō pfectius et melius cognoscit per cōce
ptum illius predicati animal rōnale q p predicatū accidē
tale scilicet album vel nigrum.

Sensus visus pre omnibus sensibus diligitur:
in proemijs metaphys.

Intelligitur respectu scientie z secundū representatio
nes quas sciunt sensus secundū se: tñc sensus visus pre om
nibus diligitur: qz plures differentias differentiari nobis
ostendit : etiam qz clarius et remotius plures res sensibiles
cum minori difficultate nobis visus representat.

Secundum sensum tactus non discernimus sapi
entes ab insipientibus: secundo de anima.

Et subditur Ratio ibidem: quia molles quidem carne
aptes mente dicimus: et sic philosophus non vult q finis

sapientes secundum tactum: sed vult q̄ secundum tactum
vicinus dispositos et aptos ad scientiam: et hoc est verum
ex mollicie sanguinea nō aut flegmatica q̄ est in mulierib⁹

¶ Similia sunt quorum qualitas est vna: septi-
ma metaphysi.

¶ Et sic sequeretur q̄ terminus vocalis non significaret
terminum scriptum ex eo q̄ non est ipsi similis quia eorum
qualitas non est vna. Respondetur q̄ intelligitur de qua-
litate reali siue similitudine reali modo terminus vocalis
et scriptus sunt similes in genere representatiōis et pro tā-
to vnus significat aliū ⁊ non in reali qualitate ⁊ s̄m sanctū
Thomam ly vna debet tantū valere sicut similis.

¶ Scientia est de numero perpetuorum: primo
posteriozum.

¶ Intelligitur de scientia strictissime capta et de perpe-
tuorum veritate non autem essentialiter.

¶ Sacerdotes in egypto acquisitis vite necessa-
rijs ineperunt philosophari.

¶ Intelligitur sacerdotes in egypto acquisitis vite ne-
cessarijs. i. in artibus liberalibus que sunt necessaria ad vi-
tam sacerdotalem ineperunt philosophari: id est i philosophia
studere.

¶ Scientia diuiditur in vtile ⁊ in inutile. h. meta.

¶ Respondetur q̄ philosophus per scientiam vtilem in-
telligit scientiam practicā: p̄ inutilem intelligit speculati-
uam: ⁊ sic cōiter videt q̄ scia de anima nō sit utilis quia est
speculatiua. Rndetur q̄ vtile capitur dupli. Vno mō im-
proprie scilicet pro practico: et inutile p̄ speculatiuo. Nam
scientie speculatiue dicuntur inutiles quo ad opationes: qz
non possunt a nobis operari: et ita accipit philosophus vti-
le. Alio modo capif̄ pprie et sic vtile est illud qd̄ est ordina-
bile vel ordinatur in aliquod bonum: et illo modo scientia
de anima est utilis.

¶ Species rerum se habent ad numerum: octa-
uo metaphysi.

¶ Intelligitur recte sicut numerus denarius addit al-
teri numero et tunc resultat vna noua species nūeri et ada-

dendo decem ad decem erunt viginti : et addendo vñ ad tria erūt quatuor et sic simili mō qñ vñi speciei addit aliqđ essentiale qđ nō est de essentia tps resultat alia species.

¶ Subtiliter mentitus qui dicit quaternariū esse binarium: quarto meta.

¶ Rñdetur q hoc est verū de nūero quaternario entiaū separatorū: cum hoc tamē stat q nūerus quaternarius ad inuicē est binari⁹ et ecōuerso: vt patet in cōtinuis practici.

¶ Subiecti non est demonstratio. i. posteriorum.

¶ Intelligitur q nulla sciētia habet demonstrare suū subiectum esse: sed illud p̄supponitur: qz dī primo posteriorus in omni sciētia in qua est subiectū debet p̄supponi si est et quid est. Sed quid est subiectum potest inuestigari.

¶ Sensus est singularium : intellectus vero vniuersalium: tertio de anima.

¶ Rñdetur: q intellectus solū intelligit vsia seu vniuersaliter: sic q nulla alia potentia hoc facit: qz sensus est pñtium: intellectus vero absentiū: et non est sic vniuersalium q intellectus non intelligit singularia.

¶ Substantia nō est idem cū accidēte. i. topicorū.

¶ Intelligit nisi accidentaliter: qz accidens et suum subiectum faciunt vñum numero de per accidens: vt patet. vñ metaphysicorum.

¶ Sol est pater viroꝝ: secundo de anima.

¶ Intelligitur q̄tum ad illuminationem huius. Ratio est quia sol generat homines. Nam dicitur secundo phisicorum homo generat hominem et sol.

¶ Sanatio est in predicamento relationis : sexto metaphys.

¶ Rñdetur q philosophus vult q sanatio cōnotat quēdam respectum propter quem per accidēs et reductiue est in predicamento ad aliquid.

¶ Si infinita puncta concurrerent: lineam nō facerent: primo celi.

¶ Respondetur q philosophus loquitur de p̄ctis indiuisibilibus sic q tantū vult. Si infinita puncta indiuisibilia concurrerent lineam non facerent.

E Separatio forme a materia est eius corruptio
quarto physicozum.

Respondetur q̄ philosophus loquit̄ ibi de forma q̄ est
educta de potentijs materie vt forma bruti.

Solius incōplexi est diffinitio. vi. topicozum.

Rñdet̄ verū est de diffinito p̄pinquo non aut̄ remoto

Unc vnūquodq̄ arbitramur scire cū causas.
eius cognoscimus: primo physicozum.

Intelligitur de cognitiōe p̄pter quid et de effectu na
turali dicitur propter quid p̄pter cognitionem quia est et
dicitur de effectu naturali propter deum.

Tres sunt species oppositionis. i. perib̄.

Rñdetur q̄ ph̄s capit ibi oppositionē p̄prie prout at
tribuit̄ p̄positionibus ratione veritatis et falsitatis.

Tantum vni vnum opponitur. i. perib̄.

Intelligit̄ eadem specie oppositionis quia in diuersis
speciebus non est inconueniens q̄ vni plura opponantur.

Tantum duo sunt elementa: quinto metaphys.

Intelligit̄ tantū dūo sunt elementa vera et principalia
sc̄z materia et forma et quattuor sunt elementa vocata sc̄z
aer ignis aqua et terra.

Tale additum suo tali facit ipsum magis tale:
primo posteriorum.

Intelligit̄ de qualitib⁹ positiuis et naturalibus sic
q̄ tale additū suo tali hoc est qualitas positiua addita q̄
litate positiue ad idē subiectū illud erit magis tale. Et d̄
positiuis q̄ in priuatiuis non est verū ex quo vna negatio
addita alterius eius virtutē nō fortificat sed magis interi
mit: etiam intelligit̄ de tali qđ est finitus: qđ notāter dicit̄
propter perfectionem dei que est infinita.

Triplex est substantia. s. forma materia ⁊ totū cō
positū secūdo de aīa. ⁊. viii. metaphy.

Et sic ph̄s videt̄ velle q̄ materia et forma distinguunt̄
cōtra totū cōpositū: ⁊ videt̄ esse cōtra eū primo phys.

Ubi
picit̄ q̄ totū est sue ptes. Rñdetur q̄ ph̄s distinguit ma
teriam et formā et totū cōpositū diuīsum sumpta et nō cō

unctim. Sed ista authoritas philosophi primo physico. intelligitur qd totum nihil aliud est nisi sue | a tes | coniuncte vel simul sumpte.

¶ Ternarius est prima multitudo: primo meta.

¶ Et sic videtur qd duo non sunt multa. Respondetur qd philosophus vult qd ternarius est prima multitudo excedens alium numerum: et sic est verum.

¶ Talia sunt subiecta qualia permittuntur ab eorum predicatis: per regulam topicalem.

¶ Intelligitur ad hunc sensum qn subiecta sunt equiuoca et pdicata secnde intentionis tunc subiecta sumuntur p talibus significatis pro quibus sua pdicata eque cōueniūt vt hō est spēs: ly hō est equiuocū a cōsilio et ly spēs est terminus secnde intentionis: ergo ly hō a parte subiecti accipitur pro talibus significatis pro quibus predicatū ipsi cōuenit. Sed quia illud pdicatū nō cōuenit ipsi pro cōceptu naturali ergo etiam non accipitur pro eo.

¶ Theorice finis est veritas: practice vero opus: primo meta.

¶ Respondetur qd philosophus loquitur de operatione que fit ab extra: et licet logica et alie artes operantur speculatione id tamen est ab intra.

¶ Tunc vnumquodq; est perfectum cum tangit propriam virtutem. vii. phy

¶ Respondetur qd philosophus vult qd vnumquodq; maxime est perfectum dum tangit debitum grad. et extremus perfecte virtutis sibi conuenientis.

¶ Tempus non est motus: quarto physicoz.

¶ Rñdetur qd phūs vult qd illa non est pdicatio essentialis tēpus est motus sed bene accidentalis et cōuertibilis: quia propria passio predicatur de subiecto.

¶ Tempus est vbique: quarto physicoz.

¶ Intelligitur commensuratiue: quia omnis successio mēsuratur tempore.

¶ Tempus non est numerus quo numeramus: quarto physicoz.

¶ Verum est capiendū numerū pro nūero nūerante primo

et pati et etiam instrumentali in seculo segratione anime discrete licet sit in seculo extrinsecus se res cognita subiecta mensura secundum quam anima venit in cognitione mensura minus note.

Tempus est sensibile commune eo quod tempus est motus sed motus est sensibile commune ergo tempus: secundo de anima.

Nam duplex est esse temporis secundum commentatorem scilicet formale et materiale: formale est ratio discretius anime sed materiale est motus: modo auctoritas est vera quo ad esse materiale.

Tactus est in carne: secundo de anima.

Sed videtur tamen dici. ij. de anima quod organum tactus sit quidam nervus radicans in corde per plures ramulos diffusus per totum corpus: et medium eius est caro: ubi innuitur oppositum. Respondetur quod commentator glosans dictum per hoc attestat ibidem iuvenilliter et pueriliter dixisse et dicere quod corrigat se in. ij. de anima. Alii autem glosant quod tactus sit in carne vel in cute non autem vult quod organum tactus. Vel esset dicitur quod auctoritas tenet et in tenore verborum dicitur quod tunc locutus est secundum viam suorum magistrorum sed corrigat se: secundo de anima.

Tantum quattuor sunt predicata. i. topicorum.

Scilicet genus diffinitio proprium accidens. Respondetur quod verum est de predicatis essentialibus siue dialecticis.

Totum compositum primo et de per se est generabile: septimo meta.

Intelligitur compositum totum est generabile completive et secundum totalitatem non autem principaliter et per se quod principaliter forma generatur.

Totum est sue partes simul. primo physico.

Intelligitur sic prout ly simul non dicit ibi separationem partium vel nullius partis exclusionem et sic videlicet in tantum totum est sue partes et nulla exclusus vel intelligitur coniunctim et non divisim.

Terra res est quiescens: per commentatorem.

Qui dicit si omnes de h. descenderent non possent mori.

te terrā. Intelligit scōm se totā licet moueat secundā par-
tes qz quotidie alteratur secundum eius partes.

Terra est in aqua tanq̃ in loco proprio et natu-
rali: quarto p̃p̃si.

Rndetur q̃ p̃p̃s habet ibi modū loquendi vulgariū
secundū quem modū id dicit̃ esse in alio cui maior pars se-
cundum se et quālibet sui ab alio circūdatur: et sic terra est
in aqua secundū veritatē non tñ h̃z vnū locū propriū quē
esset aqua tantum vel mare tantum.

Totum sapit naturam suarum partium: com-
munis propositio.

Verum est quo ad significatum non autem quo ad mo-
dum significandi.

Totum et perfectum sunt penitus idem. h̃. p̃p̃s.
et quarto metaph̃si.

Intelligitur qñ totus capis cathegoreumatice: et non
quando capitur sine cathego.

Tolle logicā et ablata ē oīs scia et si aliqd rema-
net est tanq̃ fabula: p̃ p̃sidoz in lib. et bimologiaz.

Rndetur q̃ non est in se fabula sed apparet habenti si-
mile et audienti tanq̃ fabula.

Termino singulari non conuenienter additur
signum vniuersale: quinto metaph̃sice.

Intelligit immediate. S̃z tñ videt̃ fore falsum: qz p̃p̃s
dicim⁹ oē ens qd est sortes ē risibile. Rndet̃ q̃ duplex est
termin⁹ singularis. s. singularis vt sortes et plato. Ali⁹ est
etreslocut⁹: vt ens qd est sortes mouet̃. Dicit̃ q̃ signū ṽle
nō pōt p̃p̃s addi termin⁹ singlari iēd̃pleto: et hoc vult p̃s

Ubi⁹ rei tñ vna ē natura: p̃ p̃mētatorē. i. celi
Intelligit q̃ natura p̃ductiua vni⁹ mot⁹ ē et
nō diuersa: s̃m spēm distinctōñ: s̃z vni⁹ rei sunt p̃s na-
ture quarum vna est p̃ductiua mot⁹ vt forma: et alia sub-
iectiua vt materia.

Una et multa opponuntur. h̃ metaph̃sice.

Et si di. sic sequet̃ ur q̃ termini de p̃dicamento quan-
titatis contrariantur. Respondetur q̃ hic equiuocat̃ op̃a

positio pro qualibet repugnantia.

¶ Vle est vnū in multis et vnū de multis. i. poster.

¶ Intelligit sic: vle est in multis sicut inferius in suo superiori
vltimate et sic ē vex et est vnū de multis. i. predicat de plurib.

¶ Vniuersale nihil est aut posterius est suis singularibus: secundo de anima.

¶ Intelligit vle in essendo sū imaginationē platonis nihil est aut posteri⁹ est aut est cōceptus cōis posterior: reb⁹ singularib⁹ a quibus causat⁹: et hoc est vex. Vel sic: vle. i. cōceptus vltis nihil est aut posterius est singularib⁹ vagis et quia illa expositio est vera non tñ est de intētionē phisici.

¶ Vnius cause tñ vnus est effectus. i. posterior.

¶ Intelligit vnius cause eodē modo se habētis respectu eiusdē causati est vnus effect⁹: quia cause diuersi modo se habētis aliqui sūt plures effect⁹. s. vn⁹ mediat⁹ et ali⁹ imediat⁹.

¶ Vniuersale est vbiq³: primo posteriorum.

¶ Intelligit de vlti in causando: et tale est deus glorios⁹: sicut dicit⁹ quod vniuersale est vbiq³. i. est aliqua res a qua potest fieri conceptus vniuersalis: et hoc est verum.

¶ Vltia sunt forme reperte in quidditatibus rerū a quibus res sunt illud quod sunt: per linconiensē.

¶ Intelligit vltia sunt forme. i. modi intelligēdi vlti intellecte reperte in quidditatibus rerū et in cōceptibus quidditates rerum notificantes a quibus modi essendi et res sūt idem quod sunt.

¶ Vniuersalia per se subsistunt. s. metaphysice.

¶ Intelligit quod vle ille terminus significat res per se subsistentes. Aliter dicitur quod vltia per se subsistunt. i. ex terminis cōis possunt constitui propositiones vniuersales.

¶ Verba quidem sū se dicta noīa sunt. i. perib.

¶ Intelligitur sic: verba materialiter capta sunt nomina: et forte intendit hoc philosophus dicat⁹ quod aliter sic. i. verba sunt similia noībus quoad esse verū vel falsum: quia recte sicut nomina solitarie sumpta: nec signant verum nec falsum sic verba solitarie sumpta.

¶ Ubicunq³ est sensus ibi est appetitus. s. de aīa.

¶ Intelligit sū thēmi. de appetitu cōcupiscibili quod est ap-

petit^r delectabilis et cōueniēs: et nō intelligit^r de appetitu
irascibili et intellectuali: q^z sensū visus plura aīalia nō hñt.

¶ Ubi cumq^z naturalis dimittit medicus incipit^r
in de sensu et sensato.

¶ Per quā auctoritatē hugo de scrō victore vult pba
re q^d medicina nō sit speculatiua. Sed tenendo cōem viam
s. q^d scientia sit speculatiua tunc potest dici q^d auctoritas
intelligitur de medicina p̄actica.

¶ Uniuersale est causa suozū singulariū. i. posteri.

¶ Respondetur q^d phīs ibi loquitur s̄m opinionem pla
tonis qui dixit q^d vniuersale est quidditas singularium.

¶ Uniuersale est eternū et incorruptibile. i. poste.

¶ Intelligitur q^d p̄positio vniuersalis posterioristica est
eterne veritatis: vel sic q^d ex terminis vniuersalibus potest
constitui p̄positio eterne veritatis.

¶ Ubi maxim⁹ intellect⁹ ibi minima fortia: p boeti.

¶ Et ratio auctoritatis est: q^z hoībus intelligētibus et
magis sapiētibus minus veniunt effectus fortuiti q^m insi
piētibus: eo q^d sapientes semper agunt cum deliberatiōe.

¶ Verū et falsum p̄supponūt cōgruū. i. posteri.

¶ Rñdef verum et falsum p̄supponūt cōgruū: simplr vel
figuratiue quo ad esse: sic q^d nō pōt esse verū vel falsum nē
si sit congruū: sed nō p̄supponūt cōgruū quo ad cognoscē
dum: quia aliquis cognoscit veritatem p̄positionis: et
nullam ibi congruitatem ponit.

¶ Vltia sunt notiora singularibus. i. posteriorum.

¶ Rñdef q^d phīs loquit^r ad hūc sensum vcz q^d vltia. i. ma
gis cōfusa doctrine sunt notiora singularib⁹. i. minus cōfusa.

¶ Visus et illuminatio fiūt in instanti. similiter et
delectatio: secūdo de anima: et decimo ethicorum.

¶ In oppositū est phīs in libro metheorozū: patet hac ra
tiōe: q^z qñ debet fieri illūinatio mediū de nouo oportet q^d
hoc fiat p̄ applicationē lucidi ad mediū et p̄ gñationē noui
lucidi et p̄ priuationē obstaculi: mō nullū p̄dictozū pōt fie
ri in instanti: et ergo ad phīm dicif^r q^d lumē inquātm est
de se tūc ipi repugnat p̄ductio in instanti non sensui visui
nec delectatiōi. Vñ si p̄ impossibile lucidū mediū applica

res in instanti utique lumē in instanti producit ab eo. Sed quia
lucidum non potest ibidem per potentiam naturaliter applicari:
ideo per potentiam naturaliter illuminatio mediū non po-
test fieri in instanti.

¶ Ubique datur primum ibi datur ultimum: per
eandem animi conceptionem.

¶ Respondetur ubique datur ultimum in essentialiter subor-
dinatis: ibi datur primum sed non oportet in accidentaliter subor-
dinatis: et per omnia non oportet quod ubi sit danda ultima pars quod
ibi data sit prima pars motus. Nam quicquid mouetur mo-
uebatur vel mouebitur.

¶ Unum et idem ens est naturale et artificiale. h. phy.

¶ intelligitur respectu diuersorum: et sic stat quod anima sit actus
corporis et etiam naturalis corporis: ergo etiam illa anima non valet
et consimilis: anima est actus corporis artificialis: ergo non
est ibi actus corporis naturalis.

¶ Virtutes sunt fortiores in dextra parte quam in
sinistra parte: per philosophum in problematibus.

¶ Et super hoc problema fundatur ratio quare anima in-
cipit motum a parte dextra et non sinistra: et etiam agit
ex illa parte: dicendum est quod dictum intelligendum est de
virtutibus motiuis non autem cognitiuis.

¶ Virtus est habitus: qui habentem se perficit et
opus eius laudabile reddit. h. ethicorum.

¶ Abi dicitur quod virtus non reddit opus bonum principaliter: sed
dispositiue: quia disponit voluntatem semper ad bonum et delecta-
bile resistere: nihilominus voluntas ex sua potentia etiam po-
test eligere bonum: sed non potest tam providere sicut vir-
tus et ita delectabiliter.

¶ Virtus consistit in indivisibili: secundo topicorum.

¶ Respondetur quod philosophus loquitur de virtute perfecta.

¶ Virtus habet generationem instantaneam. vii. phys.

¶ Respondetur quod loquitur ibi de virtute morali perfe-
ctiva si saltem sit aliqua talis: et vult quod illa quo ad vocem
intensionis et remissionis consistit in indivisibili sic quod non
potest remitti vel intendi.

¶ Virtuosus et felix non operatur odibilia et mala: primo ethicorum.

¶ Respondetur q̄ philosophus nō vult q̄ virtuosus nullo modo possit operari mala et odibilia. Sed vult q̄ raro vt de facili de tanto hoc facit et de quanto rarius et min⁹ faciliter de tanto in virtute est magis formatus ⁊ pfect⁹.

¶ Unus est tm̄ princeps. xij. metaphysice.

¶ Abi dicitur q̄ non valet pluralitas principum: et subdit philosophus. Sit ergo vn⁹ princeps sic naturaliter vn⁹ est motor vel vna causa prima. Sed secundum fidem sic intelligitur vnus est tantum princeps. i. vnus est deus singularis in essentia: et trinus in personis a quo cunctis datum est esse et viuere: his quidem clarius hic obscurius: vt patuit in principio huius vbi dicitur ab hoc quidem ente dependet celum: et tota natura: ab hoc ente: id est a deo: qui deus est et presentiaiter nunc est et in eum sit benedictus in secula seculorum. Amen.

¶ Impressum Cracouie per Mathiam Scharffenberg. Anno domini Millesimo quingentesimo trigesimo tertio.

